

Владан Кречковић

**Алекса
или
кроз снегове и сирене**

Креативно писање
Београд, 2018

Владан Кречковић
Алекса или кроз снегове и сирене

Издавач:
Цекомс, Центар за комуникацијске студије
и истраживања Београд

www.kreativnopisanje.org

Уредник:
др Дарко Тадић

Дизајн и илустрација корица:
Вања Сеферовић (дизајн студио *Shonski*)

Тираж:
100

Штампа:
Скрипта Интернационал Београд

Садржај:

Пролог	7
Један	43
Два	57
Три	69
Четири	77
Пет	89
Шест	109
Седам	131
Осам	165
Девет	181
Епилог	221

Ово је за тебе, Деки.
Најбоље тек долази.

Пролог

28.12.1999.

Пробудио сам се и нисам могао да видим ништа друго осим сјаја фосфорних звездица на плафону. Отац је ходао тамо-амо по ходнику. Онда сам чуо да је и деда устао. Иако је напољу све било прекривено снегом, у кући је још увек било топло. Чуо сам да је деда отишао од кревета до врата. Затим у ходнику како говори:

- Шта радиш то, Јанко?
- Тражим лавор - рекао је отац.
- Какав лавор човече? Пет сати је.

Онда је и мајка устала. У тренутку када су њени кораци престали знао сам да је и она у ходнику.

- Јано, пукла нам је цев у подруму. Где је лавор? - упитао је отац.

- У шпајзу, рекла је мајка.

- Па што га ниси вратила... Хајде молим те иди лези спавај, рекао је отац љутито - Нећу да се свађам са тобом, није још ни свануло.

Мајка је залупила вратима, али сам осећао да је деда остао у месту. Отац је наставио низ ходник и стао да претура по шпајзу. Кроз зид сам чуо ствари како се преврћу и лупају.

Била је недеља. *Плејстејин* је још увек био у витрини

испод телевизора и једва сам чекао да устанем. Маштао сам о *Метал Гиру*. О томе како је Алекса успео да уништи Рекса Стингер ракетама. Било ми је криво што је Греј Фокс морао да умре и то што сам знао да ће ускоро доћи крај игре. Шваба нам је у школи рекао да је у другом игрању могуће узети стелт камуфлажу. Баш ме је занимало да видим како то изгледа.

Отац је прошао поред моје собе. Деда је кренуо за њим па су степенице жвакале уједначеним ритмом. Када су сишли у подрум кренули су да се расправљају.

Мајка је устала, отишла у тоалет и отворила славину. Како није било воде само је грозан звук путовао кроз цеви. Као да је неко мумлао у зидовима. Опсовала је а затим залупила вратима.

Постало је хладно и кроз прозор сам видео да свиће. Крупне пахуље су падале споро и вртоглаво. Слушао сам деду и оца како лупају у подруму. Звонки звук се подизао све до поткровља – ударац гвожђа о гвожђе.

Завукао сам се дубље под јорган, тако да ми је само лице штрчало у све хладнијем ваздуху. Слушао сам буку одоздо и мајчине кораке у соби све док се изненада нисам појавио у празном холу школе.

Иза стакла које је било уоквирено дрвеним рамом налазиле су се залепљене фотографије вуковаца из претходних година. Лица су им била мутна. Лепак је пробрио емулзију и начисто их упропастио. Устраху сам прошао поред непостојећих погледа и наставио право поред камених стубова. Врата од кухиње у подруму су била затворена катанцем. Одоздо је још увек мирисало на пециво. Усну ми је деловало да она жена што личи на циганку никада не престаје да прави ужину. Кроз прозор сам видео домара Буцу на равном крову сале за физичко како грабуљама разбацује лишће. Одједном сам постао свестан да је недеља и није ми било јасно зашто сам у школи.

Ходао сам даље, све док нисам крочио у дугачак ходник где су се учионице ређале у низу. Последња врата са десне стране су била отворена и ја сам знао да ту треба да уђем. Док сам прилазио, осетио сам да је учионица пуна и потпуно тиха. Професорка музичког је седела поред прозора и ја сам знао шта следи, јер је испред себе имала плаву свеску за оценивање. Када ме је видела на вратима, намриштено је ставила кажипрст на усне, а потом ми очима показала да седнем за клавир. Спорим кораком сам пролазио кроз линије погледа пре него што сам сео на округлу столицу. Ужаснут, видео сам да су неке од дирки кржаве. Изнад њих је била нотна свеска препуна знакова које још увек нисмо учили и које уопште нисам могао да разумем.

- Хајде, свирај.

Зурио сам наизменично у ноте и кржаве дирке све док ми није постало мучно, након чега сам рекао:

- Не унем. Не унем да свирам ово.

Онда је професорка зацоктала и хемијском оловком у свесци направила два трзаја.

- Иди на место, рекла ми је грубо.

Док сам се враћао према клупи размишљао сам како ћу да кажем мајци да сам добио кеца. Сео сам и погледао кроз прозор. Одједном ме је спопало необично осећање стрепње. Као да је некога било напољу. Нисам могао да одредим да ли је то нечије лице у жбуњу, или хрпа накарадно згуснутих листова.

- Алекса Ивановић, рекла је професорка.

Онда је Алекса устао. Имао је ону своју мајицу на којој је спреда био Чарли Браун а на леђима Снупи. Отишао је до клавира, сео на столицу и погледао у свеску.

- Хајде. Одсвирај то.

Алекса је читао ноте неко време а онда ставио прст на повисилицу. У учионици је било толико тихо да сам имао

утисак да ће нас тишина прогутати. Онда је Алекса окинуо дирку и када је слабиан тон престао, видео сам да му је прст отпао. Престравио сам се и окренуо око себе. Сва деца су имала такав израз на лицима као да се ништа необично није десило. Чак ни Алекси ништа није било чудно. Затим је неспретним покретима одсвирао још четири ноте, сваку различитим прстима који би, након окидања, уз тупи звук падали на под. Заустио сам да му кажем да престане али сам већ био будан и потпуно мокар.

Свукао сам јорган како бих видео да ли су Алексини прсти на кревету. Лакнуло ми је када нисам видео ништа друго осим сенки постељине које су личиле на тамне таласе.

Бука је још увек допирала из подрума. Продорно бушење зида. Дигитални сат је показивао осам часова. Мајка је у приземљу пекла сланину. Могао сам да осетим оштар, слани мирис како се увија преко степеништа. Обукао сам тренерку и дуксерицу коју ми је отац једном донео из Русије, а на којој је писало *Сонети*. Сишао сам у кухињу.

- Откуд ти овако рано? упитала је мајка.

Сланина је цврчала на тигању и испуштала масне балончиће.

- Распуст је.

- Мене си нашао да фарбаш. Признај, устао си да би играо игрице.

Сео сам за сто и кроз прозор гледао пахуље како падају у задњем делу дворишта. Све је било бело. Ваљда ми се зато чинило да је мајчин глас тиши.

Чуо сам оца како виче у подруму:

- Сачекај! Сачекај! Помери грејалицу овде, Милутине!

Кроз прозор сам видео да је бицикл остао код зида. Само му је дршка вирила из снежне кугле. Устао сам и отишао до врата и навукао ципеле. Мајка је у кухињи тражила радио

станицу па су се у целој кући гласови са радија мешали са шумом пржења сланине.

Напољу је мирисало на снег. Било је баш хладно. Кроз одшкринута врата шупе видео сам комаде угља. Прозор на доњем, бочном делу куће је био отворен и ту сам чуо оца како говори деди:

- Чекај бре Милутине, придржи ово.

- Не можеш тако, пући ће рекао је деда.

- Ућути, рекао је отац - Ућути више и послушај ме макар једном у животу.

Када су поново кренули да ударају чекићем у цев отишао сам иза куће и узео бицикл. Протресао сам га и гледао патрљке снега како падају са волана. Чуо сам отварање прозора иза себе.

- Да ли си ти нормалан? викнула је мајка.

Окренуо сам се и видео је како стоји на прозору. Унутар дрвеног рама ми је личила на портрет. У руци је држала крпу док јој се преко рамена вијала пара која се издизала са шпорета.

- Хоћеш упалу мозга да добијеш? Шта ти пада на памет? Улази у кућу!

Гурао сам бицикл преко стазе и када сам прошао поред прозорчета отац је викнуо:

- Лука! Лука!

Застао сам и прогурао главу кроз мало окно. Отац и деда су чучали поред неколико цеви које су се рачвале према плафону и са којих је штрчало неколико вентила. Једна је одлазила у усијану пећ а друга у зид, према дворишту. Били су обасјани светлом сијалице која се клатила са једног уског кабла пребаченог преко косе греде док су поред њих усијана ребра кварцне грејалице била уперена право у зид. Очеве руке су биле прашњаве а лице изнурено.

- Хајде, иди у шупу и одврни вентил, рекао ми је отац и

додао - Милутине, придржи ово, идем горе да узем гумицу.

Одгурао сам бицикл и оставио га на трему поред пластичних канти које су смрделе на купус. Кренуо сам према шупи, где је нанос снега све више притискао благо отворена врата кроз која сам видео малу пирамиду угља прекривену најлоном. Ушао сам у тежак мирис и четвороношке чучнуо на хладну земљу. Таман када сам ухватио гвоздени поклопац, прво сам чуо мајку а онда је кроз процеп дасака видео на трему.

Отворио сам тешки поклопац у земљи и кренуо да се спуштам низ мале мердевине које су заправо биле савијене арматурне шипке. На другој страни поклопаца сам видео стоногу како таласастим покретима бежи према угљу. Влага ми се увлачила кроз ноздрве а онда у виду суза излазила на очи. Пре него што сам сишао испод земље, бочно од хрпе угља сам на старој полици приметио да нешто стоји положено на врху. Личило ми је на торбу или јастук.

Покушао сам да одврнем вентил али нисам успео из прве. Онда сам запео још јаче. Оштре ивице су ми секле длан и вероватно бих поново попустио да нисам чуо воду како шушти, како надире из земље.

Попео сам се и гледао у онај чудни облик на врху полице. Пришао сам гомили угља како бих боље видео и тада ми је постало јасно да то није никакав предмет. Целу средину сенке је прекривало перје и тек када сам погледао обле ивице, а затим и десну страну облика, одакле су водоравно вириле оштре уши, схватио сам да је то сова. Била је непомична.

- Лука! викнула је мајка – Јел ме ти чујеш? Улази у кућу!

Изашао сам напоље и кроз пахуље које су сипале видео мајку како стоји на трему. Руке су јој биле испреплетене у облику знака бесконачности. Гурнула је мрежу за комарце на вратима и кажипрстом ми показала да уђем. Прошао сам поред бицикла и помислио како ће бити страва када се Вук,

Алекса и ја с пролећа поново будемо спуштали низбрдицом према водоводу.

У дневној соби је отац сав прљав седео на троседу. Светлост која је допирала кроз прозор била је толико снажна, да је велики сат у предсобљу личио на неког крупног човека у ћошку који цокће. Отишао сам у кухињу до стола и узео парче хлеба.

- Сачекај, рекла је мајка. – Сачекај да испечем за све па ћемо да једемо заједно.

- Имамо сову у шупи.

- Молим? упитала је мајка збуњено.

Отац је онда устао са троседа и ја сам молио Бога само да сиђе у подрум како бих узео да играм *Плејстејшн*. Међутим, отворио је ципеларник у ходнику и покушао да упали светло. Прекидач је кликнуо. Сијалица се није упалила због чега је отац опсовао.

Чуо сам dedu како се пење уз степенице подрума. Прозори су се затресли од последња три корака након чега је ступио у предсобље. Разрогачених очију је посматрао оца који је напипавао ципеле у мрачном дну ципеларника.

- Шта радиш то сад?

- Само да узем ципеле.

- Човече, заврши једну ствар пре него што кренеш на другу... Не можеш да будеш на три места одједном.

Отац је остао да чучи. Деда је гледао у његова велика леђа, док су му се усне сужавале а образи све више руменили. Затим је погледао у мајку која је само слегнула раменима и мирно закључила:

- Ви сте га васпитали.

- Имамо сову у шупи, рекао сам.

Пара са шпорета је маглила прозор. Отишао сам до њега и прстом на стаклу нацртао звезду.

- Молим? упитао је деда.

- Ишао сам у шупу да отворим вентил. Тамо изнад угља је мртва сова. Баш је велика.

- Јадна, сигурно се смрзнула или угинула од глади, рекла је мајка.

Док је отац чучао и извлачио ципеле из доњег дела ормана, деда се нагнуо преко њега, узео своју јакну и кренуо у дво-риште.

- Где ћеш? упитао га је отац.

- Идем да видим сову.

Отац је само љутито уздахнуо. Мајка је ставила лонац на шпорет, па је у том тренутку вода зашустала. Шуњао сам се полако према дневној соби и заобилазио линију светлости која се провлачила кроз прозор како ме отац не би видео.

Отворио сам стакло на витрини и извукао пластичну кутију а онда и диск. Обле ивице су биле оштре и постојане под мојим прстима. Затим сам притиснуо дугме и гледао поклопац *Плејстејшна* како се свечано подиже. Ставио сам диск и затворио поклопац. Смањио сам звук телевизора на десет и притиснуо лево дугме на конзоли.

Деда је изашао напоље. Изнад екрана сам га кроз прозор видео како корача преко трема сасвим смиреног лица. Затим се на екрану појавио онај златни знак праћен магичним звуком. Отац је седео на степеницама и везивао пертле. Било ми је га је жао. Уздахнуо је и поново сишао у подрум.

Док је екран био црн питао сам се шта се догодило са Мерил. Учитао сам игру и готово сам осећао да ће ускоро бити крај. Ликвид Снејк је стајао на Рексовој глави и лаганим кораком излазио из ватре, а ја сам као у трансу кренуо да притискам квадрат. Када сам четврти пут погинуо, осећао сам да ми крв брже струји телом.

Деда је провирио кроз улазна врата и дозвоао мајку:

- Јано, јел би могла молим те да ми даш кутију за ципеле? Ено је тамо. Направићу хаос ако уђем обувен.

Када сам видео снег преко његовог рамена помислио сам на Алексу и Вука. На то да ће на брду данас вероватно бити много деце и био сам невероватно узбуђен због тога. Дигитални сат на телевизору је показивао 9:20.

Таман када сам поново кренуо да се бијем са Ликвидом, мајка ми је рекла:

- Лука, однеси деди кутију док ја послужим...

Устао сам и док сам корачао према месту где је дедин прст показивао у позадини сам чуо пуковника како гласно виче "Снееееееејк" тако да сам знао да сам погинуо.

Када су ми се очи навикле на мрак видео сам кутију у ћошку подрума изнад првог степеника, одмах поред канистера за бензин. У дну просторије светло сијалице је обасјавало сиви зид на коме је чучала очева сенка. Била је три пута већа од њега. Чуо сам га како стење.

Узео сам кутију и дао је деди након чега је он залупио врата.

Вратио сам се до телевизора, узео цојпед и наставио даље. Толико сам снажно стискао квадрат да сам мислио да ће ми палац отпасти. На крају сам Ликвида навукао до саме ивице Рексове полупане главе, притиснуо круг и бацио га у понор. Онда је Снејк сишао по Мерил и узео своје шуњајуће одело.

Мајка је ређала тањире по столу у кухињи.

Крајичком ока сам видео снег како сипа у прозору.

Знао сам да је време за крај. Осећао сам да се приближава, јер је музика била таква. Била је иста као она музика која крене када ме непријатељи открију, само што је била бржа и праћена језивим певањем хора у позадини. Мерил је возила цип, а ја сам митраљезом прашио Ликвида који је журио за нама. Тренутак пре него што смо коначно стигли до излаза уследио је бљесак и светлост са екрана ми је заслепила лице.

Мајка је отишла до степеница и викнула у подрум:

- Јанко, хајде да једеш. Лука, ти исто. Остави то и дођи у кухињу.

Снежк и Мерил су силазили вијугавом стазом низ велику стену. Снежк јој је рекао да ће од сада само одабрати живот и ја сам се питао шта то значи. Лица су им била пљосната а очи и уста равне линије. Када су говорили главе су им се благо климале. Полако су силазили према дну стене. Било ми је баш криво што је готово. Спустио сам џојпед на паркет и наставио да гледам у екран.

Онда су се појавила имена. Писало је да је Дејвид Хејтер позајмио глас Солиду Снежку. Покушао сам да замислим како тај човек изгледа. Не знам зашто, али сам мислио да има браду.

Деда је прешао преко трема и отворио врата. Изуо се само уз помоћ ногу и гурнуо ципеле поред врата. Прошао је поред мене са кутијом у рукама и спустио је на сто у дневној соби. Сетна песма је допирала са телевизора и ширила се целом кућом. Устао сам и унутар кутије на столу видео мртву сову. Изгледало ми је као да је заспала и угинула усред кошмара. Цело лице јој је имало престрављен израз. Истурене груди препуне предивног, браон перја биле су непомичне.

- Колика је, човече... рекао сам - Шта ћемо да радимо са њом?

Отац се поново појавио из подрума. Пришао нам је са леђа и провирио преко дединог рамена. Сва тројица смо зурили у мртву птицу.

- Могли бисмо да је препарирамо - рекао је деда.

- Милутине, шта год да хоћеш да урадиш са њом – уради, само је склони одатле молим те. Одакле се чује та песма? упитао је отац.

- Из игре, рекао сам – Прешао сам је мало пре.

- Хвала богу, рекао је отац, након чега се брзо прекрстио.

Међутим, у следећем тренутку је одједном застао на сред собе и гледао у телевизор као да је омађијан женским гласом. Имао сам утисак да може да види песму и било ми

је необично што уопште обраћа пажњу на њу. Навикао сам да готово инстинктивно одбија све што има везе са видео играма. Стао сам поред њега и он ме је обгрлио зглобом. Док су имена људи која су правила игрицу одлазила према врху екрана, смењивале су се различите фотографије природе. Хладни и далеки врхови планина. Медведи који лове рибу у вијугавим брзацима. Јато птица како одлеће према врховима шуме.

На тренутак је све било како треба.

- Хајде, хајде да једемо, рекао је отац – Јана је све лепо спремила.

Сео сам за сто у кухињи и онда је уследила тишина. Отац је отишао да се истушира па је оштар звук воде допирало из купатила. Гледао сам мајку како из фриза вади комаде меса и ставља их на плочу поред фрижидера да се отоје. Спретним покретима је исекла хлеб на кришке и ставила их поред тањира. Шуштање воде је престало у купатилу и тада је zazвонио телефон.

Пришао сам и подигао бежичну слушалицу. Отац је изашао из тоалета и док је трчао на спрат видео сам да му се цело тело пуши. Подигао сам слушалицу:

- Хало?

- Јел си видео колико је нападао снег? Јел си видео, а? рекао је Алекса.

- Да, човече!

- Чекај тренутак. Макс! Макс! Склони се! Шта мама? Па Вук је оставио отворена врата, нисам ја!

На другој страни линије сам чуо Максово цвиљење, Алексино мумлање и нејасну дреку његове мајке, све у исти мах.

Окренуо сам се и поново видео оца на врху степеништа. Коса му је сада била уредно очешљана и док је силазио спорим покретима прстију је намештао дугмиће на црној

кошуљи. Изглед му је био елегантан, готово свечан и то ми је било потпуно необично. Прошао је поред мене и отишао у кухињу остављајући за собом свеж мирис сапуна. Потом је и деда опрао руке у купатилу и сео за сто. Сви су били у кухињи осим мене.

- Лука, хајде да једеш, рекла је мајка.

- Вук је спремио санке. Ајде доћи код нас па да идемо на брдо, рекао је Алекса.

Када сам се окренуо отац, мајка и деда су ме гледали намрштено. Чак је и онај цвет у вазни био љутито накривљен.

- Чекај само да једем, Алекса. Зашто ви не дођете до мене па да само продужимо?

- Мама је још увек ту. Рекла ми је да морам да радим домаћи са Вуком до дванаест па тек онда можемо напоље, рекао је Алекса тихо - Мислим да ће ускоро кренути до града, па ћемо моћи да се ишуњамо. Хајде, доћи код нас.

- Важи, видимо се брзо.

Прекинуо сам везу и отрчао у кухињу. Сео сам за сто и док смо доручковали све време сам размишљао о санкању. Имао сам осећај да ме снег дозива и да ће се ми се кожа истопити ако што пре не изјурим напоље.

- Чим га Алекса зове он начисто полуди, рекла је мајка.

- Знаш како сам га страшно сањао синоћ, рекао сам.

Застала је са сечењем сланине на једва приметан тренутак након којег је је нож наставио да продире кроз жилице меса. Очев и дедин тањир су звекетали уједначеним ритмом.

- Алексу? упитала је мајка.

- Да, сањао фам фко...

- Полако. Жваћи па прогутај, рекао је отац.

Мајка је подигла главу тако да јој је светлост пала на врат. Видео сам тиркизне вене како јој се пењу преко бока вилице. Једна обрва јој се полако издизала изнад друге. Сланина је баш била слана и пало ми је на памет да се можда због тога

тако и зове.

- Да. Сањао сам школу. Да нема никога унутра. Једино је домар био на сали за физичко и грабуљама чистио лишће. Онда сам одједном био у учионици...

Мајка је престала да једе. Десна обрва јој је сада начисто гужвала ту страну чела.

- Онда нас је музичарка прозивала да изађемо до клавира. Требало је да свирамо нешто за оцену. Прво сам морао ја, јер сам закаснио на час. Сео сам за клавир, али нисам имао појма. Ноте у свесци су биле другачије и крваве. Нису личиле на оне које смо радили у школи. Онда је изашао Алекса и гледао у свеску. Међутим, кад је кренуо да свира...

Одједном сам осетио да ми је тешко да завршим реченицу. Окретао сам уста у круг готово механички све док нисам осетио храну како ми пролази кроз гркљан. На крају сам једва прозборио:

- Сваки пут када је додирнуо дирку, прсти би му отпадали.

- Сачувај боже. То ти је сигурно зато што играш игрице по цео дан, рекао је отац након чега је масним уснама свукао комад сланине са врха виљушке.

Мајка је ћутала још неколико тренутака а затим упитала:

- Кажи ми, да ли је још неко био у сну. Неко кога не познајеш?

- Дај Јано, хоћеш ли престати да га трујеш тим стварима, рекао је отац - Само је лоше сањао. То је то. Нема ту шта да се чепрка даље.

Уследила је тишина испресецана мљацкањем и хрскањем сланине.

- Јел те још боле груди? упитао је отац.

Сада му је глас био исувише тих. Био сам скоро завршио са доручком и тек ми је тада постало јасно колико сам заправо брзо јео.

- Мислим да ми је са стране надувена, али хајде да не

причамо о томе за столом.

Склонио сам празан тањир у страну, цимнуо столицу уназад и појурио према орману.

Отворио сам дрвену преграду. Мирисало је на гуму и прашину. Са врха оштре кукице свукао сам плави скафандер и бацио га на под. Затим сам завукао руку у доњу преграду где смо држали обућу. Нисам гледао, већ сам на коленима тражио ципеле додиром. Кожне и дугачке нису биле моје, оштре на врху са гумом такође нису биле моје, платнене Старке су биле мамине а када сам још мало испружио руку, напипао сам оштре ђонове са кожним појачањем на пети. Извукао сам их, а онда кренуо да навлачим скафандер.

Само на кратко сам погледао према столу у кухињи и ту ухватио њен поглед. Мајка је зурела у мене на врло необичан начин. Као да је била у исти мах и несвесна и свесна тога што ради. Виљушка јој је остала у шаци, смрзнута у простору поред њених танких усана. Цела глава јој је била благо накривљена, подупрта црним оковратником ролке. Доња усна бживотно оклембешена. Отац је узео још два залогаја. Погледао је у мајку, а затим у мене. Подигао је средњи прст и палац испред мајчиног лица и окрзнуо један о други. Када је пуцнуло рекао је:

- Јано? Ало? Јано?

Мајчина глава се вратила у нормалан положај као да је била повучена механичком опругом.

- Загледала сам се нешто - одговорила је, али сам имао утисак да лаже.

Навукао сам ципеле и устао.

- Сачекај да ти скинем шал одозго - рекла је мајка.

- Али не треба ми шал, мама. Само ми се запетљава и смета. Мрзим шал!

Прошла је поред мене и са горње преграде свукла једну напуклу кутију. Из ње је узела моју тамно-црвену капу, рукави-

це и шал. Дала ми је рукавице и кружним покретом обмотала шал око врата након чега ми се уснама приближила увету и рекла:

- Молим те се пази. Јел хоћеш? Обећај ми да хоћеш.

Коса јој је смрдела на уље док је опрезно шапутала. Посматрао сам бисерну минђушу како подрхтава на ивици њеног увета. Нисам знао на шта мисли.

- Хоћу - рекао сам несигурно.

Пре него што сам изјурио напоље видео сам dedu како приноси парче хлеба до уста и картонски саркофаг у коме је лежала мртва сова.

***

Стигао сам до Алексине и Вукове капије и ту ме је дочекала Максина глава провучена кроз решетке.

- Па где си ти? Је ли, где си ти? - понављао сам и мазио га док је језиком развлачио бале по мојој рукавици.

Иако је било јутро, светла на спрату куће су била упаљена. Видео сам Алексину и Вукову сенку како се крећу по зиду и плафону. Вукао сам санке неочишћеном стазом док је Макс обигравао око њих. Њихово уједначено кретање га је толико избацило из такта да се хитро приближавао, а потом бежао уз лавез.

Оставио сам санке на трему поред Алексиних и Вукових, које су за разлику од мојих имале заобљен врх. Макс је стао поред њих, још увек потпуно неодлучан шта би требало да уради. Протресао је тело и оставио звук налик на трљање велике крпе, а онда једва чујно зацвилео.

Испред врата сам подигао руку како бих покуцао али сам са друге стране чуо Алексиног и Вуковог оца како виче на њихову мајку:

- Весна, чујеш шта ти кажем, дај ми паре. У фиоци сам

синоћ оставио педесет марака. Сада сам нашао само двадесет.

Нисам морао да их видим како бих знао где се налазе у простору. Она је прелазила из ходника у кухињу док је његов глас јурио за њом.

- Дај не зезај, Весна. Морам да платим рачуне, морам да узмем нов акумулатор, два дана нисам ишао на терен због кола, морам да...

Гласим је ослабио иза зида тако да сам решио да искористим тренутак и уђем у кућу.

- Морам и ја да се прошетам до града и купим себи хаљину, наставила је Весна - Хоћу да дочекам госте за њихов рођендан као жена, а не као кретен. Хоћу да је носим и за Нову годину. Хоћу да им купим материјал за торту.

- Хаљину? Јел си нормална? Па преко лета си узела ствари код шанера? Ето зашто кријем новац од тебе. Једва нешто уштедим и ти одмах одеш и потрошиш све на глупости.

Када су им се сенке умириле на поду, искористио сам тренутак и кренуо на степениште. Међутим, већ други корак је оставио шкрипу тако да је Весна умукнула пре него што је изговорила реченицу до краја – Само хоћу да изгледам лепо за њихов рођ...

- Алекса? - викнуо је Љубиша, а онда се појавио преда мном одевен у тренерку и џемпер који му је био бар два броја већи, тако да су му се рукави развлагали као дроњци.

- Нисмо те ни чули да си ушао. Где ћете данас мајке ти?

- Идемо на брдо да се санкамо.

Љубиша се брзо окренуо као да проверава да ли Весна стоји иза њега.

- Јел могу нешто да те питам? рекао је тихо и разрогачио очи - Јел имате ви неку Дину у одељењу?

- Не, али има једна Дина која иде у пето-један.

Мислим да је очекивао да ћу рећи нешто у вези са тим. Када је схватио да не желим да трачарим додао је:

- Видео сам то име на Вуковој торби и нацртано срце поред њега. Елем, то се тебе не тиче. Пичи!

Окренуо сам се и у три скока готово прелетео остатак степеништа. Када сам ушао у собу Вук је помагао Алекси да затвори скафандер.

- Colonel, can you hear me? - упитао ме је Алекса који је држао руке изнад главе као да се предаје.

- Loud and clear, Snake! - рекао сам.

- Је ли, јел нам је мама још увек доле? - упитао је Вук.

Провирио је преко Алексиног рамена тако да сам му само видео плаве очи, корен носа и тршаву косу. Како је Алексино лице било испред његовог, имао сам утисак да гледам у илузију и тада ми је пало на памет да бих и ја желео да имам брата близанца.

- Јесте. У кухињи је доле са Љубишом.

Вук је вратио главу иза Алексе и то у крајњој линији није правило никакву разлику. Чуо сам три звука – Вуково цоктање, закопчавање рајсфершлуса и једно гласно клик.

Алекса је подигао руке, окренуо се у куку и задовољно рекао – Коначно.

Затим се вратио на кревет и сео поред мене. Вук је стао поред прозора како би мотрио на трем. Обојица су држали јакне у рукама са чијих су врхова висиле крзном постављене капуљаче. Чули смо гласове у поду који су више личили на мумлање. Затим је Алекса устао и рекао:

- Е, да, чекај да ти покажем нешто Лука.

Отишао је до стола и из друге фиоке, на којој су биле залепљене три сличице – знак *Оптимус Прајма*, грб *Чикаго Булса* и глава Алана Ширера – извукао *Политикин забавник*.

Пресавио је часопис на претпоследњој страни где су читаоци слали писма редакцији. Ту је, на једној фотографији, била приказана шума препуна борова, а изнад ње НЛО у облику издужене цигаре. Свуда око фотографије је био текст,

тачније одговор на питање читалаца – *Да ли бисте могли да напишете нешто више о случају Розвел?*

Драги Никола,

Случај "Розвел" се односи на догађај из 1947. године када је наводно у америчком градићу у држави Њу Мексико на ранч породице Фостер пао неидентификовани летећи објекат. Постоје две верзије у вези са тим шта се заправо догодило у Розвелу. Прва гласи да је заправо летелица била ништа друго до метеоролошки балон који се обрушио под дејством лоших временских услова. Друга и свакако занимљивија, почела је интензивније да се појављује у јавности након што је нуклеарни физичар и писац Стентон С. Фридман интервјуисао мајора Џесија Марсела, човека који је са својом јединицом први дошао до остатака летелице...

- Чекај, изгледа да излази, рекао је Вук.

За тренутак сам престао са читањем, па смо сва тројица ослушкивали кораке у приземљу. Нагло смо устали и отишли до прозора. Цело двориште је било прекривено снегом и само су ситни отисци Максових шапа нарушавали уједначену белину. Стајао је поред ограда и начуљених ушију гледао низ улицу.

- Хајде, читај даље, гонио ме је Алекса једним благим ударцем у лакат.

... и који је тврдио да је пронађени материјал имао необична својства попут несвакидашње еластичности и отпорности на деформације. Ма колико згужвани и оштећени, делови летелице би се врло брзо исправљали и враћали у почетно стање.

Када се ова верзија догађаја појавила у јавности, све је више књига и радова објављивано на ту тему. Посебно је можда интересантно

дело Чарлса Берлица и Вијема Мура под називом *Инцидент у Розвелу (1991)* а у ком се износи теза да су ванземаљци заправо посматрали нуклеарна тестирања америчке војске у пустињи Њу Мексика, након чега им је летећи тањир био оборен ударом грома.

У суштини, сви заговорници теорије о паду летећег тањира су сагласни у једном – да је америчка влада преузела остатке летелице као и лешеве погинулих ванземаљаца, након чега је целокупан догађај заташкала причом да је заправо једина ствар која је тог дана пала на ранч била метеоролошки балон...

Уследила је шкрипа улазних врата након чега је Вук рекао:
- Ено је. Ено је. Излази. Хајдемо!

Видели смо Весну како ужурбаним кораком одлази према капији. Носила је сиви мантил и белу капу са имитацијом руже на врху док јој се са бока, углавњен између врха шаке и џепа, налик на заставу вијорио цегер. Застала је код капије и овлаш помазила Макса по глави, који је још увек гледао некуд низ улицу.

- Сачекај, остао ми је још само последњи пасус, рекао сам.

...Такође, ако будеш хтео да више сазнаш о овој теми, препоручујемо ти филмове које можда нећеш моћи тако лако да нађеш у видео-klubовима – *Розвел (1991)* са Кајл Меклахланом у улози Џесија Марсела или *Ватра на небу (1993)* са Роберт Патриком. Ако којим случајем имаш јак стомак, покушај да нађеш сада већ познати документарца о аутопсији ванземаљца који је пронађен у Розвелу.

У сваком случају, истина је тамо негде!

- Одлично, рекао сам - Страва је!

- Е, чекај, а јел си видео последњу реченицу? О документ-арцу? упитао је Алекса - Видео сам да ће га пустити на *Арту*

следеће недеље? Можеш да дођеш код мене па да заједно гледамо.

Уместо одговора климнуо сам главом и бацио му коску. Вук је заколутао очима, а онда кренуо према вратима тако да није видео тренутак када му је Алекса упутио врх језика према леђима.

Тада ми је одједном пао на памет онај предмет који смо пре десет дана нашли у напуштеној кући доле код водовода.

- Алекса? рекао сам - Јел је она справа још код тебе?

- Јесте! Мислио сам да га испробамо данас. Нисам смео да га палим код куће.

Из џепа је извукао уређај мало већи од оловке. На врху те справе налазио се мали точкић који је Алекса окренуо прво у леву, а затим у десну страну. Паралелно са покретом његових прстију, белачаста површина на бочној страни цилиндра се променила из јединице у нулу. Алекса је стрпао уређај у џеп јакне. Узео сам рукавице, шал и капу са кревета. Већ у следећем тренутку смо били на степеништу. Силазили смо неуједначеним корацима због чега је цела кућа одјекивала шкрипом.

Љубиша је седео у дневној соби, заваљен у фотељу. Био нам је окренут леђима тако да сам му само видео врх косе преко наслона. Цигарета му је била заглављена између средњег и домалог прста. Пиксла је била положена на наслон за руке и у призмастој сржи преламала сцене са телевизора. У ћошку, од пода до плафона се издизала јелка на којој су се лампиони насумично палили и гасили.

Љубиша је гледао репризу оне серије за коју је Тома са Брда рекао да је најбоља свих времена. Док је Вук одлазио до тоалета, Алекса и ја смо за трен ока ућутали и посматрали главног лика како се са пушком у руци и неким Индијанцем извиђачем шуња кроз борову шуму према колиби.

- Шта то раде, тата? упитао је Алекса.

- Немам појма, рекао је Љубиша.

Да му нисам видео врх сиве косе изнад фотеље, мислио бих да нам се намештај управо обратио.

- Гледао сам последње три епизоде и ништа ми није јасно. Ваљда је неко убио девојку и овај сада покушава то да открије. И све време овако... Немам појма шта траже. Ево, види ово сад. Појма немам како је нашао ову колибу.

- Хватај! рекао је Вук иза нас.

Капа је прелетела од предсобља до дневне собе као црна крпењача. Алекса је из ње извукао пар рукавица а затим је изврнуо.

- Види, рекао је Алекса и палцем истакнуо два слова која су била ушивена на ивици - А.И. – Тата ми је направио!

- Супер је!

Изгледало ми је баш страва што су слова била написана ћирилицом.

Вук је отворио улазна врата након чега смо изашли на трем. Затим је из џепа извукао сапун боје мора и рекао:

- Узео сам ово. Има да полетимо кад их подмажем!

Кад смо кренули да вучемо санке, Макс је пришао Алекси и уронио главу у бок његове бутине. Уши и реп су му били спуштени.

- Па ко то мене воли? рекао је Алекса - Шта ти је? А? Шта је било?

Вук је наставио према капији. Кренуо сам за њим и таман када смо стигли до врата, чуо сам Макса како тихо цвили. Окренуо сам се и видео их. Алекса је био на коленима тако да му је лице било у линији са псећим погледом. Гледао га је кратко, а потом раширио руке и обгрлио крзнени врат. Максова мокра њушка му је додирнула образ. Алекса га је мазио непун минут, а ја сам само стајао и посматрао тај призор, вучјакову благо савијену главу која је била нагнута на Алексино раме. Звук који је пас затим пустио био је тиши

од цвиљења, заправо једва чујан издах у коме је било много туге.

- Хајдемо, Алекса. Пожури! викнуо сам – Вук је већ на ћошку.

Алекса је устао и кренуо према капији. Пре него што је изашао, још једном је погледао у Макса који је гласно залајао. У тренутку када смо избили на улицу вучјак је остао да гледа за нама иза ограде.

Алекса је сео на санке због чега су постале теже. Првих неколико корака сам се споро кретао, али када смо дошли до врха низбрдице наставиле су да клизају готово без икаквог напора. Када су довољно убрзале, сео сам на њих и кренуо да их усмеравам према средини улице. Алекса ме је ухватио за рамена па смо јурили према ћошку где нас је Вук чекао поред зарђале крнтије. Снег је поново почео брже да пада. Када нас је Вук угледао како јуримо према њему, погурао је санке ногама и у трку легао на њих. Као метак је нестао иза кривине и за собом развукао глас кроз хладан ваздух – Оооооооо!

- Алекса, извуци десну ногу. Скрећи, скрећи! викнуо сам.

Био сам убеђен да ћемо се закуцати у ону кршину. Алекса је успео да извуче ногу таман толико да успоримо и савијемо налево. Били смо тачно иза Вука који је још увек убрзавао и рукама управљао санкама. Само ми је као блесак пролетело кроз главу да би требало да успори јер би иза следеће кривине могао да налети аутомобил. Из петних жила сам се упрегао да не мислим на то. Вук је пролетео, нестао још једном иза линије жбуња и поткачио гранчице ногом. Попут снежне хоботнице за собом је оставио бели облак.

Кривина нам се приближавала, исто оно оштро трње прекривено слојевима снега које се још увек клатило. Удахнуо сам дубоко. Алекса је још једном испружио ногу па смо у пуној брзини исекли руб улице и проклизали даље. Само за тренутак је све престало да постоји, осим nelaгоде

у мом стомаку. Онда сам видео двориште, кућу и у даљини дно топлане у Кумодражу, коју је магла још увек сакривала у свом плашту. Избили смо на правац живи и здрави и Алекса је почео да се смеје као луд.

Вук је већ био код друма. Подигао је санке и ставио их преко рамена. Преко ивице шала видео сам његов мргодни поглед и нисам могао а да не помислим на Солида Снежка. Кренуо сам да кочим, али ми је нога поскакивала због превелике брзине. Алекса ми је помогао тако што је врхове оба стопала готово зарио у стазу иза нас те смо се на крају једва зауставили.

- Хајдемо, хајдемо доле, понављао је Вук нестрпљиво.

Дисао је дубоко. Изјурио је на друм и претрчао на другу страну. Кренули смо за њим док је огромни, наранџасти чистач снега полако израђао из магле и млео преостале линије бљузготине. Повукли смо се како нас не би испрскоао и у пролазу сам гледао у намрштену, бркату главу за воланом како одлучно тера машину напред.

Прошли смо фарбару, онижу зграду са великим стаклима, где је са друге стране био залепљен папир на ком је писало:

Нећемо радити до 3.01.2000.

Прво сам у одразу видео нас тројицу, како убрзаним кораком вукљамо санке преко празног паркинга да бих потом, када сам се довољно загледао, видео гомилу конзерви и џакова поређаних по рафовима, или дуж зида у унутрашњости фарбаре.

- Прешао сам Метал Гир, рекао сам одједном.

- Немогуће! рекао је Вук и застао.

- Да, јутрос сам га прешао. Када сам убио Ликвида...

- Ћути, ћути, немој да нам говориш шта се дешава на крају, рекао је Алекса.

Вук ме је гледао са изразитом мешавином љутње и разо-

чарања у очима. Једна пахуља му је долебдела и остала на врху прамена који је штрчао испод капе. Доњи део вилице му је попримио оштар облик. Отпустио је звук који је личио на уздах – недовршено Хм - а затим одмахнуо главом и наставио даље.

- Криво ти је зато што је ти ниси прешао први? рекао сам - Јел тако?

- Није тачно. Само сам хтео да заједно уништимо Рекса.

- Па доћи ћу ја код вас, снимим сам игру на одвојеном фајлу. Прећи ћемо је опет.

Вук је само одмахнуо руком. Тада смо ућутали. Санке су оштро секле кроз линију снега и неспретно поскочиле када их је Вук превукао преко затрпаног лежећег полицајца.

- Кога све има на брду? упитао је Алекса.

- Сви су горе, рекао је Вук.

Глас му је још увек био равномеран и хладан. Ходао је тако да је упорно био неколико корака испред нас. То ме је баш нервирало.

Када смо прошли задње делове дворишта свих кућа у насељу, избили смо на онај остатак пута који је напред водио према брду, а десно према извору и згради водовода. Тачније, на ничију земљу. Са леве стране се простирала ливада, чији је прилаз био заштићен низом повиших и снегом прекривених јела, после којих се поглед нагло преливао у заслепујуће белу површину. Скроз на другом крају тог непрегледног пространства, близу дрвене ограда, било је једно усамљено јабуково дрво. Провидни талас магле вијао се таман толико да у потпуности не сакрије тамно стабло и оштре гране који су из земље вирили као шака великог мртваца. Чак и да их нисмо видели, чули смо грактање врана које су кружиле око пуне крошње.

- Погледај тамо, рекао је Вук.

Прстом је уперио испред нас и заиста, у процепу перспе-

ктиве, тачније на тремећи оштрих врхова јела, ниских кућа и кривудава стазе, само сам на кратко видео неколико тачака како санкама јуре према потоку. Радосна граја је прелетала подножјем. Готово по инстинтку кренули смо да трчимо низбрдо. Вук је поново легао на санке. Као да су нас његови трагови хипнотисали, па смо Алекса и ја безглаво појурили за тим вијугавим облицима.

Таман када сам хтео да кажем Алекси да седнемо на санке видео сам Вука како нагло кочи рукама након чега се неспретно преврнуо у страну. Већ у следећем тренутку је био на ногама и опрезно гледао низ улицу. Био је у получучњу, због чега му је тело попримило облик знака питања. Још увек смо трчали према њему и пре него што смо стигли видео сам га како пушта конопац санки. Због кривине и густог жбуња које је штрчало поред пута, нисам могао да видим у шта заправо гледа. Његове санке су кратко наставиле низ улицу након чега су пропале у јарак. Вук се окренуо према нама и откопчао врх јакне како би ослободио уста. Тек када смо дотрчали до њега схватио сам да је престрављен.

- Шта ти је? упитао га је Алекса.

Вукове очи су биле крупне а нос сасвим скупљен. Дисао је брзо и плитко. Прошао је поред нас и тихо шапнуо:

- Бежимо. Бежимо.

У први мах нисам знао шта му је, али када сам окренуо главу мислим да сам попримио једнако престрављен израз. Сива *Tojoma*, која је пре две недеље прошла поред нас на готово истом месту, сада је била паркирана поред улице.

Овога пута, човек није био за воланом већ је стајао налакћен на отворена врата аутомобила и гледао у нас. Исто као и прошли пут, слабашна брада му је у печатима расла преко глатких образа, што је у исти мах изгледало гадно и страшно. Носио је кожну јакну са уским ранфлама на врховима рукава одакле су вириле две снажне шаке. Једну је подигао према

лицу и кажипрстом наместио коцкасте цвикере иза којих су нас посматрале кртичасте очи.

Гледао сам га један подужи тренутак и схватио да ми личи на страшног џина. Алекса је био лево од мене, а Вук два корака иза нас. Пустио сам конопац санки и чуо како се тупо срозава у снег. Вук је направио још један корак и проузроковао шкрипу која ми се учинила прегласном.

- Алекса! - викнуо је човек одједном.

У исти мах сам схватио две ствари. Прво, да гледа у Вука. Друго, да снег поново почиње да пада.

- Бежимо - шапнуо је Вук поново.

У даљини сам чуо гласове деце како пропадају низбрдо. Иако су били на дохват руке, нису никако могли да нас виде од линије борова, магле и оштре кривине. Мешавина опасности и раздраганих повика учинила је да се стресем.

- Молим? - одговорио је Алекса одједном.

Човеков поглед је прелетео са Вука на Алексу. Било је нечег страшног у том покрету врата. Као да га је изнутра покретао механизам машине а не људска воља.

- Молим те, дођите да ми помогнете. Не могу да упалим ауто.

- Бежимо, Алекса. Бежимо - тихо је сиктао Вук кроз зубе.

Поново ме је обузело исто оно осећање скамењености као пре две недеље. Покушао сам да померим ноге али нисам успео. Једино што сам могао било је да само тупо посматрам човека и пахуље које су се између нас вртоглаво спуштале на земљу.

- Алекса, молим те дођи - поновио је човек.

Вук је направио још један корак унапред, овога пута без иједне речи. Човек се окренуо иза себе, као да проверава да ли ће га ико видети а затим спустио руку у преграду врата. Када је поново усмерио поглед према Алекси, онај одвратни осећај у ногама ми се попео у стомак. Ваљда су зато шаке почеле да

ми се тресу.

- Алекса, шта је сад ово?! - викнуо је човек збуњено и љутито – Је ли, на шта ово личи? Што си такав према мени?

Коракнуо је напред и ја сам осетио да се померам уназад готово несвесно. Алекса ме је у страху ухватио за раме. Човек је направио још један корак. У даљини, сасвим неодређено, чуо сам ковитлац дечијих гласова како прелеће кроз смрзнуто дрвеће. Недостижни хор. Алекса се сакрио иза мене и могао сам да осетим његов слабашни дах на мом смрзнутом образу. Човек је чудно накривио главу и намрштио се пре него што је убрзао корак. Ко зна да ли бисмо се Алекса и ја уопште макли да нас Вук није дограбио рукама са леђа и стао да виче из све снаге:

- Бежимо, бре! Бежимо!

Вук је кренуо да трчи у ону улицу која је савијала назад према насељу. Његове ноге су радиле као маказе, поскакивале дном мога погледа док сам трчао за њим из петних жила. Осврнуо сам се и у продуженој перспективи видео Алексу како јури за мном. Вук се није освртао већ је урадио једино што је било могуће. Знао је да ће нас човек стићи ако покушамо да му побегнемо низ улицу тако да је скренуо дијагонално, кроз ону стазу која је падала низбрдо према извору и напуштеној згради водовода. У први мах сам хтео да му викнем да стане, али сам већ у следећем тренутку и ја пропадао у белину, кроз бескрајне линије ситних борових иглица које су ме шибале по лицу. Преко зида сам видео ону страћару и на тренутак ме је збунила чињеница да се на њеном крову није ухватила ниједна пахуља снега. Све време сам могао да чујем децу како се смеју на суседном брегу. Изгледало ми је као да се неко у ваздуху руга нашој невољи.

Застао сам и окренуо се како бих видео да ли је Алекса још увек иза мене. Био је на раздаљини од десет корака само што му је капа сада била згужвана у шаци. Вук је застао и викао:

- Хајде, хајде!

Окренуо сам се још једном како бих сачекао Алексу. Изнад њега сам угледао браон јакну како се полако спушта за нама кроз редове дрвећа. Огромни човек се појављивао и нестајао иза старих стабала као древна утвара.

Чим ме је Алекса сустигао кренуо сам напред и тада ми је постало јасно да ма колико брзо будемо бежали, човек ће знати где смо због отисака које остављамо у снегу. Зато сам решио да не кренем за Вуком него сам скренуо лево, на стазу која је водила према извору. Дојурили смо до самог дна и тада ми је пало на памет да би било добро да се још једном раздвојимо. Застао сам. Алекса се закуцао у моја леђа. Спојили смо се у загрљају, и док сам покушавао да дођем до даха осећао сам како ми срце тутњи у грлу. Затим је иза нас уследио ужасавајуће гласан повик:

- Алекса! Шта ти је? Зашто бежиш од мене?

Тај болни узвик био је на ивици лудачког крика који се провлачио кроз гола стабла борова и бреза. Обојица смо дигли главу и видели исту ону јакну како се спушта низ стазу којом смо дошли.

- Слушај ме, морамо да се раздвојимо - рекао сам.

Алекса ме је држао за руке и разрогаченим очима насумично посматрао моје лице а затим стазу иза нас. Клигнуо је главом након чега су нам се руке одвојиле. Пахуље снега које су претходно биле на врху Алексине главе већ су се отопљене сливале у две паралелне линије поред његових очију кроз до браде због чега је изгледало као да плаче.

- Алекса! праснуо је врисак иза нас и обојица смо још једном погледали у дрвеће као да ћемо видети његово име како лети у ваздуху.

Човек се кретао неумољивом брзином и сада смо већ могли да му видимо обресе тела у покрету.

- Крени! - рекао сам Алекси.

Избио је на ливаду и кренуо да трчи према цеви. Истог тренутка сам направио неколико корака уназад. Стопала сам савршено уклопио у претходно направљене отиске а затим из све снаге скочио на бочну страну брежуљка. Упао сам у високо растиње и проклизао све до равне површине надамак смрзнутог извора. Легао сам у снег и отпузао према чесми, тачно до онога места где смо са пролећа Алекса и ја посматрали небо.

- Алекса! - викнуо је човек још једном.

Оштар глас се развукао кроз ваздух и одјекнуо још неколико пута на другој страни брда.

Био је застрашујуће близу, тако да сам сада већ могао да чујем кораке како шкрипе на стази. Ипак је одустао од Вукових трагова и одлучио да прати наше. Као да је могао да нањуши Алексу.

Подигао сам главу и видео Алексу на даљој страни ливаде како се хвата за ивицу зида а потом пада на земљу. Отпузао сам још мало напред како бих се у потпуности прилепио уз бетонски блок и на том путу рукама пробио хрскаву кору леда. Вода је била толико хладна да су ми се одузеле од шака до лактова. Подигао сам главу тик преко ивице бетонског блока и још једном видео Алексу како безуспешно покушава да се пребаци преко ивице зида, након чега је поново пао. Вероватно је осетио да ће га човек видети па је учинио последње што је могао и кренуо у ону велику цев која је из бочне стране зида вирила попут мрачног ока. Видео сам како га тама упија у своје наручје.

Одједном сам чуо човеково мрмљање:

- Е, сад ћеш да видиш. Кад човек не може лепо са тобом... А ја само хоћу да ти помогнем... Нећемо тако, Алекса...

Усне су ми готово додиривале одраз пресликан на сивој површини коју је сваки издисај благо таласао. Плашио сам се да и то не буде прегласно па сам још више успорио дисање.

Под водом су се рукавице и рукави скафандера лелујали као покварена слика на екрану телевизора.

Провирио сам и видео човека како помахнитало и неспретно гази преко Алексиних трагова. Ветар је одједном убрзао пад пахуља и подигао снег са земље тако да је човек само на кратко застао и сакрио лице лактовима. Осетио сам како ми руке пулсирају под налетом хладноће тако да сам опрезним покретом скинуо наквашене рукавице. Шаке су ми биле сиве, прекривене руменим печатима. Подрхтавале су саме од себе. Имао утисак као да их неко реже великим жилетом.

Човек је већ био код зида. Спустио је главу на земљу, испратио трагове, након чега је поново подигао и погледао према цеви тако да му је брзо постало јасно.

Пришао је тамном оквиру и викнуо:

- Алекса?!

Ућутао је и накривио главу као да очекује одговор. Када је ветар још једном узнемирио пахуље, човек је завукао руку у унутрашњост јакне и извукао провидну кесу. Наизменично је гледао у таму цеви и садржај кесе све док из ње није извукао пиштољ. Затим га је подигао и уперо у велики отвор.

Ужаснут, устао сам, непотребно коракнуо, само да би се поново повукао до бетонског заклона. На суседном брду, тачније на самом рубу магле сам угледао једну ситну прилику како се повијене главе пробија кроз мећаву. Помислио сам да викнем. Знао сам да ме не би чула тако да нисам могао ништа друго осим да забезекнуто буљим у човека који је још увек држао подигнут пиштољ.

- Алекса, видим те! Немаш где! Изађи одатле одмах - чуо сам га како говори.

Окренуо сам главу према узбрдици и видео Вука како се прикрада између стабала. Таман када сам помислио да му махнем човек је толико гласно викнуо да сам се тргнуо:

- Алекса! Излази одмах или ћеш видети свог бога. Не изазивај ме!

Затео је руку и био сам убеђен да ћу свакога тренутка чути пуцањ. Окренуо сам се према Вуку и брзо махнуо, али ме није видео јер му је лице било тачно иза стабла.

Затим се Алекса промолио из таме. Шаке су му биле подигнуте у висини главе док је у чучећем положају корачао према пиштољу. Када сам га угледао, немоћ ме је толико обузела да сам неконтролисано отпустио полураспаднути слог, нешто између уздаха и стењања. Гледао сам Алексу како се гега са подигнутим рукама, док је у десној шаци стискао капу. Када је пришао довољно близу, човек га је зграбио за раме и нагло свукао са цеви у снег. Чим сам то угледао излетео сам из заклона и кренуо да трчим према њима. Шаке и подлактице готово да нисам ни осећао док сам махинално цимао рукама кроз ваздух.

- Алекса! Остави га! - викао сам.

Пахуље су ми упадале у очи и лепиле за образ, тако да ми се приказ белог пространства, једног дечака и огромног човека, готово топио пред очима. Обрисао сам образе и пришао им на око двадесетак корака. Човек је ухватио Алексу за трегере скафандера, подигао га и снажним покретом приљубио уз себе. Махинално сам застао када му је прислонио цев пиштоља уз слепоочницу.

- Јел волиш свог друга? упитао ме је човек – Је ли? Јел ти је стало до њега?

Када сам видео цев како се утискује у Алексину главу нагло сам застао и подигао обе шаке испред себе.

- Не, не, немој! - вриснуо сам.

- Само пробај да приђеш па ћеш видети, говно једно мало.

Гурао је Алексу напред а ја сам беспомоћно стајао на снегу и гледао их како се враћају према стази одакле смо се сјурили. У пролазу сам кроз завесу пахуља посматрао Алексино пре-

стрављено лице, искривљене обрве и од страха крупне очи које су биле залепљене за моје. Затим сам видео да се Алексине усне померају. Нисам могао да разазнам шта покушава да ми каже. Без гласа је рубом усана имитирао три речи. Учинило ми се да је прва била - Иди.

Када ми се суза догегала до ивице браде, схватио сам да плачем.

- Остави га... Зашто то радиш?! - викнуо сам.

Човек је застао, полако се окренуо и уперо врх пиштоља према мојим грудима.

- Ућути - рекао је кроз зубе.

Пре него што сам помакао лице у страну и сакрио га иза надлактице, видео сам човекове одвратне, ситне очи како чкиље у мене. Онда сам зажмурио и пребацио мишице, тачније мокри рукав скафандера преко очију и слепоочница. Као да би то могло да ме спаси од метка.

Уместо пуцња чуо сам само кораке у снегу а затим човека како говори. Нисам могао да се отргнем утиску да је заиста веровао како су Алекса и он блиски.

- Је ли, зашто ме избегаваш? Сад ћеш да видиш како ће све бити лакше. Не плаши се.

Дрхтао сам под налетом ветра који ми је секао згрчене шаке и слушао ту бесмислицу. Када су се речи претвориле у тупо мрмљање отворио сам очи и видео их како се већ пењу стазом одакле смо се спустили. Алексина глава је била савијена, јер га је човек притискао левом руком тик иза крагне и гонио напред. Поново сам потрчао и убрзо схватио да више уопште немам снаге. На обронцима погледа појавили су ми се пулсирајуће тамни кругови и да нисам успорио вероватно бих пао у несвест. Морао сам да наставим по сваку цену, тако да сам корачао што сам брже могао. Кроз снег, пахуље и одвратни ветар, који је још увек наносио покличе са оне стране шумарка. Из дна душе сам мрзео свако дете које се санкама спуштало на суседном брду.

Када сам крочио на стазу Алекса и човек су готово већ били горе код улице. Осим пахуља, само се још човеково грубо - Хајде! Не окрећи се! - ваљало низ изгажени путељак.

Алексино опирање ми је дало времена да им приђем и таман када сам их поново угледао, са леве стране је Вук излетео из шипражја. У рукама је носио оштро парче дрвета. Пројурио је испред мене и у ваздуху оставио отежале слокове стењања.

- Остави га. Остави га! - вриштао је у пуном трку – Лука! Дођи!

Вук је затегао десну руку и подигао колац према сивом небу, спреман да зада ударац. Човек се окренуо према њему и повукао Алексу на леви бок.

- Стани, Вуче! Има пиштољ, стани! - викнуо сам јер сам био сасвим сигуран да ће га човек упуцати.

Уместо тога, човек је сачекао да се Вук примакне на два-три корака а затим га из све снаге целом површином стопала шутнуо у груди. Видео сам Вука како одлеће уназад и колац како се зарива у снег поред стазе. Застењао је тешко и пао на земљу. Онај тамни прстен у мојим очима се све више примицао зеницама. Нисам могао да одустанем. Нисам смео да одустанем. Хтео сам да стигнем до Вука пре човека. Да покушам да га повучем назад. Али... Било је касно.

Након што је пао, Вук се откотрљао и ослонио на шаке како би што пре устао. Међутим, баш у том клечећем положају, док је преусмеравао своју тежину на руке, човек га је из залета шутнуо још једном, овога пута у лице. Ударац је био толико јак да не само што је Вукову горњу половину тела окренуо према мени, већ сам одмах могао да видим како му се лице мења под дејством несвести. Образи, очи, уста и бесмислено трзање шишки испод капе. Све се то на кратко заклатило као да у њима и око њих никакав живот није струјао. За тренутак, горња половина тела му је била у ваздуху, након чега се Вук

стровалио у јарак поред стазице. Плави сапун му је испао из цепа и остао у снегу као мрља од мастила.

- Вуче! Ву... - вриснуо је Алекса.

Човек га је сада левом руком готово подигао са земље. Нагло је умукнуо јер му је врхом шаке прекрио уста и нос. Алекса се батргао кружним покретима ногу и узалудно покушао да врисне. Мислио сам да ће га човек удавити. Кренуо сам према њима а онда је човек рекао:

- Алекса, претерао си. Алекса! Не будеш ли се смирио, убићу га. Кунем ти се да ћу га убити!

Уперио је пиштољ у мене. Од умора нисам ни видео тренутак када ме је цев погледала право у чело. Наставио сам да ходам према њима али сам одједном чуо Алексу како мумла:

- Н_мој, Лу_а. Лука, ста_и. Немој!

Застао сам на око три метара од њих. Врх пиштоља је пиљио у мене као беживотно, сурово око. Приметио сам да ме више није страх. Човек је спустио шаку са Алексиних уста и ухватио га за врат.

- Послушај свог друга - рекао је човек – Послушај га или га више нећеш видети. Можда више никога нећеш видети.

Док је говорио ја сам дубоко дисао и све више долазио к себи. Тада сам приметио да Алекса поново покушава нешто да ми каже. Његове усне су се мицале, опет без гласа. Опет као имитација три речи. Човек то није примећивао већ је говорио равнодушно:

- Слушај ме добро, Лука. Када изађемо на улицу, будеш ли наставио да нас пратиш, убићу те на лицу места. Ово што радим је за Алексино добро, разумеш?

Нисам га слушао већ сам само гледао у Алексино лице. Опрезне, кружне покрете његових модрих, промрзлих усана. Упорно је понављао три речи које никако нисам успео да схватим.

- Јел си ме чуо? - поново ме је упитао човек.

Мислим да му је било чудно што више не гледам у цев пиштоља, већ преко ње, у две ситне линије које су се тискале иза коцкастих наочара. Алекса је сада био миран и само је брзо подизање скафандера у пределу груди сведочило о претходној борби.

- Чуо сам те - одговорио сам.

Наставио је да гура Алексу и ја сам помислио да се вратим по Вука али није било времена за то. Сачекао сам да избију на улицу, а онда појурio за њима. Сакрио сам се иза једне брезе и још једном провирио како бих био сигуран да су довољно далеко. Опрезно сам изашао на улицу.

Алекса се више није одупирао већ су он и човек ишли уједначеним кораком према колима. Човек је подигао јакну и углавио пиштољ између каиша и корена леђа. Затим је десном руком обгрлио Алексу као да се знају цео живот и док сам стајао на снегу видео сам свог друга како се окреће према мени. Још једном је учинио исти онај покрет уснама и тада ми је постало јасно шта је покушао да ми каже. Његове усне су склапале нечујну поруку - Иди по Љубишу.

Климнуо сам главом и кренуо да трчим према насељу. Стао сам још једном у нади да ће се Алекса окренути. Међутим, није. Само је ходао напред одмереним кораком, готово смирено. Као осуђеник који прихвата своју казну. Човек га више није ни држао. Гледао сам у Алексу и покушавао да запамтим како изгледа. Био је то последњи пут да сам видео свог другара.

Имао је таласасту косу и уско лице које је било румено од исцрпљености. На себи је носио браон ципеле, светлоплави скафандер и црну јакну са постављеном капуљачом. У једној руци је још увек гужвао капу, док је другу шаку држао у цепу јакне.

Један

Све је почело када је отац отишао у викендицу. Рекао је да је време. Да мора да је заврши и да га зовемо на мобилни само ако баш морамо. Од тог тренутка је мој млађи брат Бојан постао потпуно неподношљив. Ноћу је лоше спавао и врло често би после поноћи долазио код мене у кревет, јер је имао осећај да у његовој соби неко стоји поред прозора. Такође, имали смо још једну малу незгоду када се испоставило да је другарици Ани украо неку безвезну наруквицу.

Међутим, није само Бојаново понашање постало чудно. И ја сам се осећао другачије. Стално сам мислио на проклету 1999-ту годину и све ствари које су нас тада задесиле. Иако сам веровао да је цела ствар око Алексиног нестанка одавно постала део прошлости, из мени непознатог разлога сам све више мислио на њега и дане који су претходили догађајима код извора. Те су мисли у почетку биле прозирне и слабе али што сам више покушавао да их сметнем са ума, постајале су израженије и нападније.

Био је четвртак када ми је отац јавио да би требало да одем до мајстора Радована и покупим огледало које је мајка разбила онога дана када нас је све редом у кући звала на последњи

разговор. У суштини, тај је задатак дошао у правом тренутку јер ми је био неопходан и најмањи могући разлог да баталим припремање испита из америчке постмодерне књижевности.

Након што сам три пута одбио Бојанове молбе да пође са мном, попустио сам под четвртим налетом истог питања тако да смо кроз непуних пола сата изашли из трамваја код Франша и заједно са осталим људима кренули низ степениште. У тој гужви сам му снажније притиснуо ручицу како се не бисмо раздвојили. Стрепео сам да није превише, али је Бојан само ћутке гледао испред себе.

Испод надвожњака се налазила једна мала пекара код које је чучао мршави просјак. Држао је отворен длан, као да моли за мало воде. Одједном је Бојан застао. Мислио сам да гледа у излог који је био препун колача и теста разних облика.

- Хајде, јешћемо после - рекао сам.

- Ако имаш нешто ситно, хтео бих да дам оном човеку.

- Охо-хо, откуд сад да један лопов то каже? - одговорио сам и стао изнад њега тако да му је моја сенка прекрила лице.

Погледао је још једном према просјаку који је повијене главе тупо посматрао удубљење у сопственом длану. Очи су му изгубиле сјај и тада је престао да ме гледа. Људи су пролазили поред нас и имао сам утисак да стојимо усред незаинтересоване реке.

- Нисам лопов - одговорио је тужно.

Извукао сам новчаник из џепа и брзим покретом прстију отворио преграду за ситниш. Из пластифицираног угла мајка ме је посматрала са једне старе фотографије која је некада била у њеној личној карти. Окренуо сам јој лице наглавачке након чега су ми динари уз звекет пали на длан. Видео сам да Бојан једва суздржава осмех у образима. Личио је на мокру свраку, са том разбарушеном косом и крупним очима. Испод себе је на бетону од својих прстију направио сенку у облику главе пса и тад сам окренуо длан. Узео је новац и кренуо према

пекари. Гледао сам га како се провлачи између неколико људи све док просјак није климнуо главом након чега се Бојан трком вратио назад.

Длан му је био знојав и све више клизио из мојих прстију. Ушли смо у сенку између зграда и тада сам решио да пробам поново:

- Једина гора ствар од лопова је лажов. Лопови макар заврше у затвору, лажови не заврше нигде - наставио сам да га притискам.

- Нисам украо ништа - наставио је упорно.

- Како је онда Ана знала да ће огрлица бити у музичкој кутији? Је ли? Не знам да ли схваташ колика је то брука и за тебе и за тату и за мене?

Изашли смо на сунце. Бојанова рука је склизнула из моје па смо обојица стали један наспрам другог на два корака раздаљине. Нова притока људи је навирала иза ћошка и било ме је срамота да стојим пред њим као да се не познајемо. Чкиљио је под налетом сунчевих зрака који су му косо ударили у бело лице. На његовој црној мајци Скајвокер је држао светлопави лајтсејбер док се изнад њега помањала тамна глава Дарт Вејдера.

- Добро. Пођи сад, решићемо то кад стигнемо кући.

Ходали смо даље док су нам се сенке клатиле, моја три пута већа од његове. Извукао сам цедуљу из задњег џепа где сам записао адресу коју ми је отац рекао.

Видска 19

Интерфон Јанковић – подрум

Скренули смо у уски сокак који се пружао између две дугачке ограде. У дворишту са десне стране неки дебели човек је гледао у отворену хаубу. Жгољави пас је лежао на трему и усправио уши у тренутку када сам пришао огради и питао:

- Извините, треба нам Видска улица?

Пас је кренуо да режи. Сенка му је нарасла на трему и на њој уши налик на два оштра, вампирска зуба све док човек није просиктао – Доста! - након чега се окренуо према мени са таквим погледом да ми је било јасно да ништа није чуо. Две тамне обрве на његовом лицу вукле су се једна према другој, а затим разилазиле као два превише примакнута магнета:

- Који сте то ви? - упитао ме је човек грубо.

- Брат је поред мене. Не видите га од ограда.

- А шта тражите горе?

Таман када сам помислио да баш и не морам свакој будали да објашњавам где сам се запутио, човек је упро шрафцигером према врху улицице и рекао:

- Само право док не дођете до степеница. Тамо је трафо станица па онда идите десно. Видећеш огромну брезу у том дворишту.

Хтео сам да га питам како је знао шта тражим али је човекова глава већ била испод хаубе.

Када смо прошли руб тог дворишта учинило ми се да осећам мирис бензина. Застао сам на кратко као опијен и у тренутку се сетио када је то било први пут.

Отац је покушавао да упали комби и сасвим тихо псовао. Мирис уља и бензина је растао сваким следећим грцањем мотора, због чега ми се чинило да Јанко мучи кршину. Сећам се да је те године падала прва пролећна киша и да ми је све то будило чудан осећај, тај оштар мирис бензина помешан са тешким озоном.

Алекса и Вук су стајали поред мене у готово пресликаном ставу. Обојица са великим ранчевима на леђима. Алекса је увек у торби носио више књига од Вука па сам често имао утисак да ће се под притиском терета преврнути на страну. Ваљда ми је зато личио на неспретну корњачу.

Мајка је рекла са трема:

- Побогу Јанко, не псуј толико, видиш да се Алекси допада.

Стајала је непомично као статуа са везаним бадемантилом око струка док су јој ситне капи кише ношене ветром нарушавале благи израз лица. Погледао сам у Алексу и видео да му усне неваљало подрхтавају. Очи су му се цаклиле док је шакама бранио лице од топлог пљуска.

Онда је отац отворио нос комбија и кренуо у шупу по алат. У ходу је говорио:

- Цео дан лежиш у кревету јер те боли глава и баш сада, када ми ништа не иде од руке, ти си нашла да стојиш ту по пљуску. Хајде, бежи унутра молим те. Докле год ме гледаш нећу ништа успети да урадим. А вас тројица. Уђите у комби. Шта стојите на киши као кретени?

- Да, да. Баш сам ти ја крива, рекла је мајка.

- Ја ти кажем, чим престанеш да ме гледаш, упалићу ову крнтију.

Онда је тама шупе прогутала оца и нас тројица смо се увукли у возило. Вук је сео напред. Он је увек морао да седи напред. Алекса је дунуо у стакло и из неколико трзаја кажипрстом нацртао Чича Глишу. Окренуо сам се и кроз задње стакло посматрао мајку како рукама затеже бадемантил. Гледао сам њен осмех и крупне очи, док јој се мокри прамен косе клатио испред равног чела. Све то ми је мирисало на бензин.

Тек када смо Бојан и ја угледали високу брезу, постало ми је јасно да нам је човек дао најбољи могући оријентир, јер су све зграде у тој улици махом изгледале исто.

Стали смо испред оронулих врата са разбијеним стаклом која су била под опсадом излизане фасаде. Осетио сам да ми Бојан снажније стиска шаку. Сломљено стакло унутар гвоздених квадрата личило је на извитоперене очи у којима нема

ничег другог осим сенки.

Пришао сам интерфону и притиснуо најниже дугме које је било толико излизано да сам на њему једва прочитао ЈАНК. Чули смо зујање негде у подножју зграде и тада су се улазна врата отворила сама од себе. У следећем тренутку смо већ били у ходнику. Бојанов длан је био толико знојав да сам имао утисак да у руци држим сапун. Док смо корачали низ степениште, између одјека корака сам могао да га чујем како дише.

Питао сам се како ли сада мајстор Раша изгледа. Нисам га видео више од десет година, још од када је са својим братом Игором током бомбардовања радио код нас на викендици. Отац и Радован су после тога остали у добрим односима и један другом помагали колико је то било могуће, иако мислим да је чешће Раша излазио оцу у сусрет него обрнуто. Због тога је Раша за мене постао ништа више него глас преко телефона и док смо силазили низ степенице, никако нисам могао да му се сетим лика.

На првом одморишту су била једна закључана врата на којима је прљава стакло отварало поглед у задње двориште кроз које сам могао да видим како разуздане биљке незаустваљиво освајају стари зид. Са тог места, још један део степеница водио је у само дно зграде где се испред отворених врата ширио полукруг жутог светла. Иза њих сам видео сенку како мрда по поду и одлази у даљи део ниског стана.

Пришао сам вратима и покуцао два пута али уместо да се окрене Раша ми је рекао:

- Хајде, упадај.

Бојан и ја смо ступили у подужи ходник који се простирао све до следеће просторије где је Раша сада стајао изнад радног стола. Лампа му је била уперена у груди, па му је цело тело имало слабашан ореол. Изнад главе му се извијала мутна линија дима, због чега ми се чинило као да могу да му

видим глас. Тренутак препознавања је био толико брз да сам одмах уочио две кључне разлике. Као прво, поглед му је био блажи. У оно време је био одлучнији, можда чак и мргоднији. Друго, знам да онда није имао браду. Макар не толику да у њој нестану врхови прстију. Чак мислим да бих то могао да потврдим сликом из очевог албума.

Док нам је прилазио учинило ми се да могу да чујем сирену за почетак ваздушне опасности.

Застао је па смо зурили један у другог погледом препознавања у коме се спознаја бори са збуњеношћу.

- Човече - рекао је одушевљено на послетку.

Руковали смо се, али иако је његова шака прогутала моју и даље сам имао утисак да је мања од очеве који би на то вероватно рекао да сам ја ипак мамино дете и да ако син нема очеве руке тешко да ће имати његово срце.

Нисам могао да му издржим поглед па сам осмотрио околне зидове. Стакла и огледала различитих величина била су нагнута у дугачкој линији без икакве видљиве правилности. У једном поломљеном огледалу сам видео сопствени одраз у десетак различитих комада. Као да ми је личност пукла у парампарчад.

- Колико имаш сада? Деветнаест, два'ес? упитао је Раша.

- Двадесет и две.

- Исти си Јанко... рекао је одушевљено.

Цигарета му је још увек била згњечена између зуба па је говорио са видљивим грчом у вилици. Када је померио главу према Бојану, поглед му је попустио, постао другачији од изгледа. Готово нежан.

Осетио сам да се Бојан врпољи након чега ми је утиснуо образ у бутину. Осврнуо се на кратко, погледао у Радованов пропитивачки поглед, а онда поново уронио лице у моју бутину као да ће га леђа одбранили од питања.

- Важно да си причао целу ноћ - рекао сам – Имам утисак

као да водим ону жабу из цртаћа. Када смо сами стално блебеће, чим се појави неко кога не познаје - ћути као заливен.

- Како се зове? упитао је Радован.

- Бојан, рекао сам.

Боки је само на кратко изашао из свог заклона и мргодно прекорио моју издају. Брже-боље ми је поново прилепио образ уз фармерке.

- Кажем ти. Синоћ сам до два одговарао на његова питања. Сад је у тој фази. Да ли постоје духови? Ако је свемир бесконачан зашто људи морају да умру? Зашто не може да додирне свој одраз у огледалу? Шта је старије, кокошка или наш тата? Буквално да те глава заболи.

- А колико има година? упитао је Радован чије је тело сада заузимало облик слова Г.

- Боки, хајде одговори човеку. Шта ти је?

Осетио сам мали образ како ме одгурује у страну.

- Не знам шта га је спопало. Шест. Следеће године креће у први разред али му се нешто баш и не иде. Има те другаре који су две године старији од њега па му говоре свашта о учитељима и старијим дечацима.

Када је тишина потрајала Бојан је полако окренуо лице према Радовану. Мислио сам да ће се поново брзо повући али није. Остао је да зури у његов комбинезон и чекић који је вирио из широког џепа.

- Има исте очи као мајка, рекао је Радован и прљавим прстом прешао преко Бојановог малог носа.

Бојан се насмејао и окренуо лице али пре него што сам рекао – Не, не! већ је обрисао нос о мој џеп и на том месту оставио тамни траг.

- Што Јанко није дошао?

- Две недеље је на оној викендици и дође само када му треба нешто из гараже.

- Јер могуће да још увек ради горе?

Хтео сам да га исправим. Сетио сам се како је мајка стално говорила оцу да се питање поставља са "јел" и да се "не" пише одвојено од глагола уз који стоји. Отац то никада није научио. Ваљда ми се зато кроз слепоочнице провукла невидљива, оштра линија и пред очима оставила болни блесак.

На крају сам се само надовезао на оно што је Радован започео:

- Да. Кажем ти, по цео дан виси на тој викендици. И то стварно виси. Када сам га последњи пут видео био је везан за кров и намештао црепове. Када би се стровалио оданде... Не желим ни да мислим на то...

Док сам говорио, Радован је кренуо у другу собу где је светлост продирала кроз један мали прозор и фарбала бетонски под бојом кајсије.

Осетио сам да ми је бутина слободна. Бојан се одвојио од мене и чучнуо испред једног повећег огледала које је било положено на некаква дрвена врата у зиду. Гледао је свој одраз и додиривао углачану површину на месту где му се осликавао нос.

У повећој просторији у коју смо ступили, баш као у ходнику, уза зид је било поређано неколико прозора и огледала само што су сви предмети били умотани у велике папире и облепљени траком.

- Ја ти кажем, Лука. Кад би само знао колико је пута у оно време говорио да не може да дочека да је заврши па да горе пређе да живи са Јаном - рекао је Радован помало занесено.

- Сећам се тога, рекао сам – Али, ето. Штета је што је са мајком завршио пре него са кућом.

Још једном је осмотрио просторију и претворио став свога тела у облик слова Ф. Иза себе сам чуо оштар звук, нешто налик на ударању која прелази преко минијатурних костију. Затим је Радован наставио:

- Ја сам тада имао година као ти сада. И стварно мислим да

неко други, неко слабији од твог оца, не би имао снаге за све то. Увек је веровао да ради најбоље за тебе и за њу. Вероватно сад и за Бојана. Хеј, хеј, пази само да се не...

Окренуо сам се и видео Бојана како у руци држи наранџасти скалпел.

- Бојане, дођи овамо. Остави то. О томе ти причам, само мало кад не гледам у њега за трен ока направи проблем.

- Ма то значи да је здраво дете. Замисли мирног клинца. То би значило да нешто не ваља. Него... Овде су ми све ствари које сам завршио. Чекај само да видимо где је.

Погледао сам према великом столу и одмах видео да огледало није тамо. Није било ни на полици и таман када сам помислио да уопште није у тој просторији видео сам га у сенци испод стола.

- Ено га, онај тамо, прекинуо сам Радованово трагање – Онај тамо поред фиоке.

Радован је узео предмет обмотан у папир испод којег је вирила бронзана дршка и прочитао шта пише на позадини.

- Види се да имаш Јанково око.

Када сам узео огледало загрлио сам Бојана након чега смо кренули према вратима. Кретали смо се истовремено у неколико одраза тако да сам могао да видим сопствене ноге, труп и главу како прелећу у простору одвојени једни од других као у оном мађионичарском трику са ковчегом, телом и тестером.

Након што смо се поздравили и одбили понуду да останемо на соку од зове из фрижидера, Бојан и ја смо се попели уз мрачно степениште и поново избили на улицу. Сенке су нам сада биле блеће.

Извадио сам мобилни из џепа и позвао Вука. Бојан и ја смо корачали у тишини док ми је тупа звоњава одјекивала у глави. Она иста, уска стаза између два повиша зида је сада изгледала другачије, ваља зато што смо ишли низбрдо и

могли да видимо ауто-пут и аутомобиле како пролазе. У оном дворишту више није било ни аутомобила ни човека већ је само пас лежао на ланцу испод отвореног прозора и лизао шапе.

Поред друма су људи били на станици, готово сви са торбама у рукама. Сутон је шибало кроз решетке надвожњака и падао им преко лица због чега су њихови одласци изгледали још тужније. Стао сам са Бојаном на пешачки прелаз и ухватио га за руку.

Гледао сам у семафор и чекао да црвени чикица промени боју. Посматрао сам из све снаге и онда се једноставно догодило. Тек тако је црвени чикица нестао да би га одмах након тога заменио зелени. Без икаквог упозорења је ствар била готова и ми смо већ били на другој страни улице.

- Гладан сам бато - рекао је Бојан када смо опет дошли до оне пекаре.

Хтео сам да му кажем да се стрпи, да ћемо ускоро бити код куће. Да не желим да бацам паре и чим сам то помислио схватио сам да се понашам као мој отац. Онда ме је глава на кратко заболела тако да смо ћутке само наставили према пекари.

Унутра је свеже пециво магло стакло витрине док је мршава продавачица из великих уста пећи извлачила плех препун пецива. Отворио сам новчаник и видео да имам нешто мање од двеста динара. Продавачица је поређала пециво на дрвене полице и након тога се окренула према нама. Без гледања је спустила плех у судоперу.

- Изволите - рекла је док је руке брисала о крпу.

Нисам могао а да не приметим њено изразито мршаво лице на којем су јагодице толико оштро биле истакнуте да ми се чинило да ће кожа на том месту попустити свакога тренутка. Очи су јој биле благо скривене у модрој шупљини, па јој је читав израз заправо био мешавина изнурености али и постојане издржљивости.

- А јел ћеш и ти нешто? - упитао ме је Бојан.

- Нећу, ја ћу јести код куће.

- Али ја сам мислио да ћемо заједно...

Иако сам се намрштио Бојан је успео да издржи мој поглед. Стајао је без икаквог покрета док су му се усне полако претварале у бледи пупољак.

- Када ти учиним – не ваља, када ти не учиним – још више не ваља... Ништа госпођо, дајте нам две ове крофне са кремом, рекао сам.

- Јел хоћете можда пице? Мало пре сам их извукла из пећи.

Показала је прстом на два повећа комада теста која су се још увек пушила. Испод руба тамне корице на папиру је писало сто десет динара. Сетио сам се колико пара имам у новчанику и то ме је толико наљутило да су ми прсти задрхтали.

- Нека, дајте нам само крофне.

Спаковала их је у једну кесу а када је откуцала рачун, чули смо пећ како у позадини отпушта пиштав звук. Продавачица је напустила пулт, а онда отрчала у задњу просторију. Док сам је посматрао како јури изгледало ми је као да пада у дугачкој перспективи и то ми је на кратко пробудило неугодно осећање вртоглавице.

Изашли смо из пекаре и прешли испод надвожњака а онда се широким степеништем које је смрдело на мокраћу попели назад до трамвајске станице. Склонили смо се од продорног смрада па сам оставио огледало испод једног зидића на који сам онда подигао Бојана.

Јели смо док су аутомобили пролазили испод нас према Новом Београду. Личили су на сјајне капи, обасјани светлима и мигавцима и сутонским сјајем који се преливао преко глатких кровова. Бочно од пута облак дима се извијао са оцака пиваре док му је сунце резало ивице умирућим зрацима.

Гледао сам Бојанове усне како нестају у крофни и хтео да га питам зашто је ког ђавола украо ону наруквицу, али ми се

чинио да би му све то тешко пало.

Бојан је први завршио са јелом и олизао прсте. Извукао сам марамницу из џепа и рекао му да се обрише а онда сам и ја довршио своју. Узео сам огледало и у тренутку када смо пришли станици трамвај се вукао низ булевар као огромна, гвоздена змија. Зазврчао је и уз хук упловио у станицу. Ушли смо и сели поред прозора. Подигао сам Бојана у крило и ставио огледало поред ногу. Испред нас је седела нека жена која је била толико уморна да је у налетима пропадала у сан и дизала главу уз трзај.

Код студентског дома неколико клинаца је утрчало у трамвај и унело за собом гласан жамор. Сви су били насмејани и дотерани. Највиши од њих је у руци држао цвеће и кесу из које је вирио велики поклон са машном у облику шкољке. Пре него што смо изашли, један од њих је рекао да нека девојка то није рекла него да је неки дечко то погрешно разумео... Нисам морао да га познајем да бих знао колико је наиван. Хтео сам да му кажем исту ствар коју ми је мајка једном рекла - Да кад би девојка знала за част никада не би била ни са једним мушкарцем, али су се врата трамваја већ отворила на Трошарини, тако да сам узео огледало и повукао Бојана за собом напоље.

Изашли смо и одјурили до јединог аутобуса који је стајао на станици. Возач је држао прст на дугмету и сачекао да уђемо, након чега су се сва врата затворила уз сиктање.

Вожња је поново кренула. Овога пута је била гласнија, бржа и ваљда ми је зато било лакше. Чак ни код тржног центра на Бањици није било много људи тако да смо на миру седели један до другог и чекали да аутобус прође велику кривину, кафану *Жупа* и линију борова код расадника.

Када смо стигли у насеље небо је већ било тамноплаво. Код друма више нисмо ни имали сенке. Бојан је ишао испред мене и покушавао да звижди, али му је ваздух испразно прелетао

кроз сужене усне.

У главној улици смо чули буку. На њеном дну смо видели раднике како се врзмају око ровокопача који је, попут жирафе, извијао свој челични врат и на његовом врху кашику препуну земље. Када је скаламерија поново заронила у рупу, уследило је комешање. Један радник је у паници викао док се машина пропињала на гусеницама. Њихови гласови су неодређено стизали до нас иако смо били на више од сто метара раздаљине.

Још увек су зевали у велику рупу у тренутку када смо скренули у нашу улицу. Само сам на кратко видео једног радника како разочарано клима главом.

Д в а

Када смо стигли до нашег дворишта, учинило ми се да нешто није у реду, јер је на тавану горело светло. Помислио сам да је отац стигао, али сам брзо схватио да није, јер ми је рекао да то неће бити пре недеље. Вероватно је само свратио у међувремену.

Имао сам утисак да могу да га замислим како седи на спрату, као некада када је до касно у ноћ покушавао да доведе у ред комаде веш-машине или неке друге справе која би улубљена, сломљена, или прегорела била положена на дрвени сто. Отац је имао обичај да псује када би извршио операцију а уређаји наставили да мирују након што би их поново укључио у струју. Затим би изнова започињао цео поступак и то је могло да траје до дубоко у ноћ.

Када сам затворио капију, Бојан је већ био на трему и држао корњачу у наручју. Погледао је у мрачан ходник, затим у мене, да би на крају тешко уздахнуо.

- Дај ми Кратоса и ући унутра, рекао сам.

Под прстима сам осетио хладан и храпав оклоп. Заборачио је у ходник и погледао у дневну собу где су предмети и намештај били ништа друго до продужене тамне линије чије су ивице једва видљиво блистале под умирућим сумраком. Имао сам осећај као да је неко преко целе просторије бацио

црни чаршав. У кухињи је микроталасна светлозеленим сјајем исписивала 19:45. На крају је Бојан само кренуо да зури у степениште.

- Молим те. Хајде само уђи и упали светло. Ја сам ту. Неће ти се ништа десити.

Гледао је према зиду све док није одредио где се налази прекидач а затим потрчао тамо као запета пушка. Изгледало је као да га јури нека невидљива прилика и већ у следећем тренутку је цео ходник био осветљен.

- Ето, видиш да није ништа страшно. Страшне ствари су у већини случајева овде а не тамо - рекао сам и положио кажипрст на слепоочницу а онда показао према тами у кухињи.

Вратио сам му Кратоса и рекао да иде у дневну собу. Ушао сам у кућу и оставио огледало испод степеништа у пред-собљу. Попео сам се на спрат где се дугачак ходник простирао до отвореног прозора, одакле сам могао да видим ноћ како у потпуности грли Авалу. Торањ још увек није био упањен.

Завршили смо вечеру у дневној соби. Отац је спомињао да је горе на плацу јуче убио змију а онда код пољског тоалета још једну.

- То је лош знак, рекла је мајка.

- Кад ти не би видела нешто лоше у свему што радим, не би била Јана, рекао је отац.

- Ја ти само кажем да будеш опрезан. Ту где су две, може да их буде више.

- Знам сигурно где се налази трећа.

Понекад је имао обичај да јој нешто каже а онда погледа у страну и мислим да је тада желео да је наљути.

Деда је стајао поред прозора и гледао у небо кроз крошњу трешње. У даљини сам видео дан како се спушта из Авале која је личила на велике груди.

- Јако смешно, Јанко - рекла је мајка. – Јако смешно и зрело. Волела бих да једном тако одбрусиш Сретену. Да и то видим. Пред њим си мањи од маховог зрна. Хајде, доврши то па да оперем тањире. И стварно, шта се дешава са послом?

- Сретен је рекао да ће да поприча са нама када прође бомбардовање. Нећемо имати туре док се ово не заврши, а у фирми причају да ће неко морати да отпадне на крају.

- Само да преживимо ово. Па нек буде шта буде..

Отац је једним покретом кашике слистио остатак кромпира са тањира а потом га пружио мајци. Прстен на њеној шаџи је засијао и када је тај ситни бљесак престао видео сам своје око у златном одразу, само што је изгледало веће. Деда је поново ушао у дневну собу и телом прекрио поглед на Авалу. Онда је стао поред радијатора и рекао:

- Мислим да треба да поотварамо прозоре.

- Зашто? упитала је мајка.

- Небо је скроз чисто. Мислим да ће нас вечерас ударити из све снаге.

Када сам се попео на спрат био сам сигуран да је отац у међувремену ипак дошао кући и вероватно по добром, старом обичају при изласку заборавио да угаси светло. Приметио сам отворену фиоку и ни на крај памети ми није било да ћу тамо међу алатом и шмирглама наћи кертриц на ком је великим словима писало MORTAL KOMBAT 3 и на чијој је предњој страни била огуљена налепница - обрис великог, црног змаја.

Када је Тома држао играоницу на брду Вук, Алекса и ја смо стално ишли горе после школе. Најчешће смо одлазили у јесен, јер тада због кише нисмо могли да се играмо напољу. Прошли бисмо уску стазу од капије до задњег дворишта а онда сишли у подрум одакле је граја деце допирала кроз мали прозор који је увек био отворен на страну.

У почетку нам је Тома нудио кертрице које је чувао у једној исеченој кутији Шок жвака. Никада нисмо смели да их дирамо већ бисмо само прстом показали коју игрицу хоћемо а онда би је он извукао, дувао у дно кертрица и као папагај понављао да мора тако иначе ће их прашина покварити.

Убрзо су сва деца у насељу играла само Мортал Комбат 3. Посебно млађи Буљке који је имао једну свеску где је чувао све потезе, магије и фаталите. Умео је да уради и онај Кабалов комбо који противнику скине више од пола енергије. Када је мали Неца из улице Стојана Љубића успео да провали Страјкеров фаталити, Буљке му је три дана стајао изнад главе све док није видео да након што се на екрану покаже FINISH HIM, Нецини прсти у низу испритискају доле, напред, доле, напред, В и након тога радосно унео још једну тајну у своју свешницу.

После извесног времена, МКЗ кертриц је стално вирио из Сеге. Када би дошао ред на нас, сели бисмо на две неудобне, дрвене столице. Алекса је најчешће стајао поред Вука а ја сам седео на другој столици. Када бисмо Томи дали новац а он уписао време у нотес, увек би рекао - Сат времена од сад. Чим би нам узео новац веровао сам да тих сат времена никада неће проћи. Затим би се екран замрачио. У даљини бисмо чули како одзвања сат. Када би се појавио главни мени чекао сам неколико тренутака како бих осетио џојпед а Вук би ме већ вукао за руку понављајући – Хајде, стисни СТАРТ, стисни СТАРТ! Пролази нам време! Онда би игра почела. На тој неудобној столици и пред тим старим телевизором сам желео само једно – да тих сат времена никада не престану.

Сишао сам у кухињу и из фрижидера извукао рибу. Продужио сам до судопере и одврнуо славину. Продоран звук допро је из дубине земље као промукло стењање. Провукао се кроз зидове након чега је чесма бљунула неколико отпадака

устајале воде и умукнула. Вероватно су они радници пробушили цев и сада нисмо имали воде. Помислио сам да опет нећу моћи да се истуширам и то ме је толико наљутило да сам одмах из преграда испод судопере извукао два велика, пластична балона и изјурио напоље.

Избио сам на ћошак и отишао низбрдо где је врат ровокопача остао заривен у земљу као да је машина одједном угинула. Чуо сам воду како шушти у дубини ограђене рупе.

Када су у септембру прошле године кретали са радовима, било је обећано да ће завршити са уградњом канализационог система до априла а сад је јул већ увелико хрлио да се стровали у август, а доњи део насеља је још увек био потпуно разрован, испуњен бреговима земље, великим пластичним цевима и бетонским поклопцима који су аљкаво били остављени поред улице.

У почетку сам мислио да је све то производ немара радника, али сам временом схватио да их укупно нема више од десет. Тих изнурених људи чија су тела на сунцу све више добијала боју земље.

Задатке су добијали од неког ниског, дрског кретена кога сам само једног јутра чуо у пролазу како им гласом препуним надмености објашњава шта би следеће требало да ураде и одмах пожелео да га шутнем у исту ту рупу за коју је тврдио да би је његов син од десет година боље ископао.

Видео сам раднике како приводе дан крају. Улазили су и излазили из ниских, привремено справљених кућица, готово сви голи до појаса. Неколико њих је боравило у старим баракама напуштеног стоваришта чији су зарђали црепови личили на крљушт рибе. Видео сам једног радника како је застао и пребацио мајицу преко мршавих рамена. Подигао је главу према пространом небу где су звезде личиле на зрнца песка. Када је други ушао у малу просторију чуо сам шуштање радија. Пар беоњача ме је посматрао из мрака док

сам у пролазу коленима ударао у пластичне балоне. Један радник је запевао из унутрашњости бараке па су му се убрзо прикључиле и остали. Хорски су покушавали да испрате глас са радија.

Хоџао сам даље све док њихова песма није остала иза мене као уједначен жамор и док нисам стигао до стазе која води према извору и згради водовода.

То је здање радило све до почетка деведесетих година, тачније док се у кућу на суседном имању није доселио један човек за кога су људи у насељу говорили да је некада радио у Институту Винча. Јанко је тврдио, а гласине у насељу потврђивале, да би се предвече у тој кући дешавале необичне ствари, попут гласног брујања, необичног сјаја на прозорима, а посебно је свима била занимљива чињеница да се током зимских дана снег никада није хватао на њеном крову.

Након необичног догађаја који се догодио средином деведесетих, а који је остао упамћен као "Бела ноћ", комшије су тврдиле да је целокупна ствар била масло тог странца, који је за само неколико година у потпуности успео да пољуља безбрижност нашег насеља. Осим што су сматрали да је узнемиравајући феномен био последица човековог пропитивања границе физике и метафизике (коју су старији у насељу називали магијом), као последица "Беле ноћи" догодила се још једна врло необична ствар. Сви уређаји у згради водовода су до јутра постали потпуно неупотребљиви након чега је зграда била затворена 1995. године и осуђена да временом постане крзава руина.

Отац је то касније препричавао у неколико наврата. Док сам ја спавао у дедином наручју на спрату он и мајка су у приземљу гледали телевизор. Негде око поноћи су одједном чули гласно зујање које је отац увек исто описивао - као звук који производи јато стршљенова. Затим је у целом насељу нестала струја. Уместо таме, небо је прекрио заслепљујуће

бели сјај који се провукао кроз отворене прозоре, главна врата и сваку пукотину у кући. Јанко је устао и кренуо према прозору. Пре него што је успео да провири и боље осмотри дешавања на небу, сјај је нестао а сви уређаји поново оживели. Затим је видео да Јана лежи на троседу склопљених очију. Продрмао је, а када је отворила очи рекла му је да се не сећа шта се десило током претходног минута.

Шта се тачно догодило са тим човеком, који је живео на имању поред водовода, нико заправо не зна. Тома је тврдио да су га три дана после "Беле ноћи" одвезли у војном ципу, након чега је његова кућа, баш као и зграда водовода, остављена да иструне.

Када је Алекса од оца добио Полароид фотоапарат, пало нам је на памет да идемо доле до извора и фотографишемо животиње.

Прошли смо линију дивљег растиња и кренули да се спуштамо према извору. Могли смо да чујемо воду како жубори, још пре него што смо стигли до дна блатњаве стазе и дворишта водовода. Затим смо се попели на бетонски блок из кога је цурила. Неко време смо седели изнад чесме и посматрали воду како отиче према средини ливаде. Онда сам легао на бетон и гледао у небо и неколико поцепаних облака у даљини.

- Данас су моји купили много ствари у продавници - рекао сам - Никада толико ствари нисам видео поред фрижидера.

- Стварно? Моји су то исто урадили за викенд - рекао је Алекса.

Седео је на ивици блока, млатарао ногама и петама ударао у бетон.

- Слушао сам деда Миланчета синоћ. Био је код нас и рекао Јанку да ће нас бомбардовати - рекао сам.

- Ко ће нас бомбардовати?

- Не знам. Тако је рекао. Спомињао је нешто око Косова, а онда је тата рекао да је то већ договорена ствар. Да цео свет то зна осим нас. Тата каже да ћемо морати да идемо у подрум и да би требало да имамо хране за минимум месец дана.

Алекса је ућутао. Слушали смо воду како отиче. Облаци су нам полако улазили у видокруг. Због гласног жуборења сам имао утисак да их заправо вода носи.

- Е, види, види тамо! - рекао је Алекса.

Усмерио је фотоапарат према малој обали воде која се тискала уз бетон и где се на повећем камену сунчао даждевњак. Шкљоцнуо је, након чега се из уста фотоапарата појавио бледи комад емулзије који је Алекса ставио испод мајице. Чекали смо десет минута. Иако је тврдио да би требало да се на њој појави приказ гуштера, површина фотографије је у потпуности остала бела након чега је Алекса бацио низ воду.

Путењак је био прекривен влажном травом, тако да се није ни видео са улице. Закорачио сам на њега без гледања, готово по инстинкту и кренуо за једним свицем, који је у равномерном ритму ваздух бојио флуоресцентним тачкицама. Ноћ се већ увукла између дрвећа, тако да сам траву и биљке видео само као тамне отиске у простору. Густе и непробојне крошње задржавале су хладни дах земље, због чега ми се кожа јежила на леђима.

Отприлике на средини стазе сам осетио да поново креће. Руке су почеле да ми се одузимају од лактова према прстима. Био сам убеђен да ћу испустити балоне. Покушао сам да не мислим на Алексу док сам се спуштао низ све влажнију стазу.

Нисам могао да видим али сам осетио тренутак када се земља претворила у благо. Ноге су ми постајале све теже док сам ходао према месту одакле је допирао клокот воде. Направио сам још десетак отежалих корака све док нисам

стигао до великог бетонског блока, из којег је дугачка цев отпуштала воду у земљано корито, одакле је отицала уским каналом у бару препуну бамбуса. У том изломљеном одразу видео сам хрпу звезда и месец у облику отиска палца.

У позадини се издизала напуштена зграда водовода. Зид изнад улазних врата је био прекривен бршљеном. У подножју суседног брега видео сам ону напуштену кућу чија је десна страна крова била начисто урушена.

Алекса и ја смо отишли до зграде водовода. Унутра су зидови били оронули, ишарани разним именима док је читав под био прекривен ђубретом и комадима малтера. Ту смо, на крају ходника, видели једног фазана како стоји на ивици прозора. Црвенкасто перје му је блистало на сунцу. Алекса је брзо подигао апарат и усликао га. Фотографију је сакрио испод мајице како би се снимак развио, али је и после десет минута резултат био исти.

- Мора да сам нешто погрешно подесио, рекао је и бацио белу фотографију на бетон. Хоћеш да одемо до оне старе куће?

- Нећу, ионако нема ничега тамо. Прошли пут сам мислио да ћу да умрем од страха када смо били унутра.

Завукао сам руку у џеп и нашао пет динара који су по средини били залепљени селотејпом.

- Види! Хоћеш да идемо код Томе да играмо Сајлент Хил? Још увек нису решили ону загонетку. Тома је прошле недеље рекао да комбинација има неке везе са оном песмом о гавранима, али нико није сигуран. Чуо сам да ће поклонити три сата бесплатног играња свакоме ко је пређе.

Алекса је у тренутку прескочио преко поломљеног прозора. Један део бетонске стазе у облику слова Г нас је одвео до зида из ког је зевала велика цев. Алекса је нагнуо руке на њено дно, увукао лице у таму и викнуо Е које се вратило до њега

као Е – Е - Е – Е! Покушао сам да скочим и ухватим ивицу зида, али нисам успео. Затим је Алекса поново викнуо у цев и чекао да му се ехо врати право у лице.

- Није нешто дубока - закључио је.

- Ушли смо Вук и ја у њу пре две недеље - рекао сам - Када смо стигли скоро до половине налетели смо на решетке.

Рекао сам му да ми направи лоповску. Алекса је дошао до мене и преплео прсте. Чим сам му стао на длан, подигао ме је из све снаге тако да сам успео да дохватим ивицу зида. Успео сам се и легао на стомак целом дужином тела, након чега сам му пружио руку. Подигао сам га и већ у следећем тренутку смо обојица седели на зиду и гледали насеље како се издиже на другој страни брега.

Ставио сам ђон на бетонску ивицу, након чега сам га нагло повукао назад. Исто сам урадио и са другом ногом. Два дебела слоја блата су се једва приметно развукла као комади џиновских жвака. Спустио сам балоне на земљу и опрао руке. Тада сам поново осетио. Имао сам утисак да зури у мене са леђа. Окренуо сам се како бих проверио да ли је још увек тамо и наравно да је била.

На даљој страни напуштеног имања сам чак и у тами видео велику цев како вири из зида. Била је мрачнија од младе ноћи, тако да је зјапила у мене попут дубоких уста. Пред очима сам могао да видим Алексу како улази у њу и та је слика учинила да брже дишем. Из петних жила сам покушавао да не мислим на то.

Прсти на шакама су ми се тресли. Отворио сам обе боце и ставио широка грла једно уз друго. Вода је почела да пљуска свуда унаоколо. Док је вртоглави звук растао унутар пластике осећао сам како ми се фармерке лепе за листове. Балон је кренуо да повраћа воду па сам узео други и поново осетио како ме велика цев мами да се окренем. Издржао сам и стргнуо са

рамена невидиљиве прсте. Чуо сам зрикавце и нисам могао да одредим да ли их је неколико или препуна ливада. Испуштали су онај успављујући тон који се мешао са клокотањем воде.

Узео сам балоне и кренуо назад. Убрзао сам корак тако да сам скоро бежао истом стазом одакле смо се Алекса, Вук и ја сјурили онога дана, а на чијем је улазу мрак био толико густ да је личио на црна врата. Успон кроз ту таму је био тежи јер су боце биле пуне, тако да сам се уз муку извукао кроз блато и напослетку ушао у мрачну варку.

Када сам се пробио до улице и поново прошао поред барака, радници су већ распремили сто на утабаном шљунку и вечерали под отвореним небом. Чак и они на крају дана вечерāju као људи. Радио је био на прозорском окну и отпуштао само тихи шум.

Прошао сам поред оне рупе у којој је вода још увек шуштала. Стао сам испод једног ораха и спустио балоне како бих одморио руке. Главна улица је сада била осветљена жутим туфнама светиљки. Негде, кроз отворена врата терасе сам чуо онај глас са дневника. Могао сам да видим неколико прилика како се полако пењу према друму. Нису били ништа више до уских сенки. Када су ми се руке умириле, поново сам подигао балоне и ступио на главну улицу. Тада сам и ја постао сенка и само на тренутак, било ми је лакше у рукама.

Т р и

Надомак куће сам размишљао како ћу коначно јести на миру, а онда отићи у собу и пустити музику. Међутим, пажњу ми је скренула вриска испред наше капије. Видео сам комшиницу Бранку како кошчатим рукама вуче Бојана за мајицу.

- Стани! Стани Бојане, нећу ти ништа! - викала је.

- Пу-сти ме! Пу-сти ме! - понављао је Бојан и малим песницама ударао старичину руку.

Пожурио сам напред и спустио воду поред капије у тренутку када је комад Бојанове мајице остао у њеној шаци.

- Марш у пизду материну! - вриснуо је Бојан према збуњеној жени и бризнуо у плач.

Пришао сам и из лакта му ударио шамар. Покушао је да побегне, али сам му врат ухватио у штипаљку палца и кажи-прста. Намерно је опустио ноге како би ми било теже да га вучем. Зато сам га још јаче притиснуо док је сиктао:

- Пусти ме! Мрзим те! Мрзим те!

Одвукао сам га преко трема до ходника, а затим и до треседа у дневној соби, на који сам га бацио једним трзајем. Кратос је био испод стола и посматрао ме црним очима око којих се гужвала тамнозелена кожа. Усне су му биле благо извијене на крајевима, танка црна линија због које сам веровао да ми се

чак и проклети рептил подсмева.

- Поцепала ми је мајицу. Поцепала ми је Скајвокера курва матора! - викао је Бојан.

Једна суза му је прелазила преко образа и остављала за собом сребрнкасти траг.

- Будеш ли се померио одавде видећеш свог Бога - рекао сам и ставио му кажипрст испред лица.

Изашао сам из дневне собе и кренуо напоље. Бранка је стајала са друге стране капије и буљила у део откинуте тканине. Носила је бели бадемантил, па сам ваљда зато имао утисак да пред нашим домом стоји утвара. Имао сам осећај да сам се одједном нашао у Поовој приповеци, можда Гогољевој.

- Шта се десило Бранка?

- Жао ми је што сам му поцепала мајицу, стварно нисам хтела...

Подигла је троугласту крпицу, пустила да падне на мој длан, након чега је наставила:

- Само сам га одједном видеела да стоји код нас у дневној соби. Чим ме је видео, побегао је кроз прозор и ја сам га стигла у тренутку када си ти наишао. Помислила сам да се није опет свађао са Огњеном...

- Како то мислите опет? - прекинуо сам је.

- Чула сам их два пута да се свађају. Не знам одакле им то... Огњен говори да духови не постоје, јер сви људи који умру иду у рај или пакао. Бојан каже да је видео на телевизору да су сви људи заправо струја и да онда када умру остану у кући у којој се то десило. Не би веровао шта све чујем од њих док се играју - наставила је Бранка - Елем, није било потребе да га онако удариш. Само сам хтела да видим шта се десило.

Бранкино бледо лице је скоро па блистало у мраку и у њему два исувише тамна удубљења у којима су беоњаче светлуцале као да су од мермера. Имао сам утисак да мрак покушава да је прогута, док јој се тело одупирало том хвату изразито

оштрим цртама на лицу и сенкама у средини образа.

- Онакве ствари не сме да говори - рекао сам - посебно не људима које зна цео живот. Мислим да знам шта се дешава. Позваћу вас ујутро, само да попричам са њим.

Узео сам балоне са водом и када сам кренуо према кући већ се све живо претворило у једну дугачку, свеprisутну сенку. Иако сам се већ био изнервирао, одједном сам се осетио другачије. Да ли зато што сам толико пута прешао ту стазу од цигле, или по ко зна који пут видео исту слику – сопствени дом у летњој ноћи и трачак светла унутар прозора, тек ме је на кратко преплавило осећање измештености. Чинило ми се да могу да замислим, тачније кроз зид да осетим мајку како замишљено гледа снег поред прозора у кухињи, очево гунђање изнад радног стола на спрату и dedu у соби како поред радија дрема у фотељи.

Отац је докрајчио кафу и спустио шољицу на сто. Истог тренутка мајка је устала, узела нотес који је стајао поред телефона и ишчупала једну страницу преко које је преврнула шољицу. На папиру је остао црни круг из ког су израстали брестуљци соца. Зачкиљила је на једно око и осмотрила остатке кафе на унутрашњој страни шољице.

- Хајде, шта видиш, рекао је отац – Мора да је нешто црно, додао је уз осмех.

- Боље да ти не кажем, поново ћеш мислити да ти врачам нешто. На мушкој страни је. Видим кућу, или нешто што личи на кућу. Само што нема кров. И нешто црно испод ње... Ето, то видим. Све остало је мутно тако да вероватно није ни битно.

- Јел могу да зовем Алексу да дође код мене мама? - питао сам.

- Боље немој, видиш да деда каже да ће ускоро опет кренути сирене, одговорила је мајка и узела тањире.

Прешла је до судопере без иједног шума, а затим толико гласно стропоштала суђе под славину да сам мислио да их је разбила у парампарчад.

Извукао сам из џепа џедуљу на којој је Алекса написао:

First flew the greedy Pelican
Eager for the reward.
White wings flailing.

Пожелио сам да одем у собу и наставим да решавам ту проклету загонетку из Сајлент Хила. Онда сам се сетио да сам сањао ону сиву улицу, у којој пада снег налик на пепео и тада ми је жеља да поново видим ту игрицу постала толико неиздржива да сам рекао:

- Идем на спрат да читам Бонус.

- Хајде, али ако крене узбуна, хоћу да се одмах сјурим у подрум. Јел ти јасно? рекла је мајка.

Коначно сам оставио балоне у кухињи. Отишао сам у дневну собу где је Бојан још увек седео на троседу као осуђеник. Шаке је држао спојене у облику шкољке и посматрао под.

- Шта си радио тамо? - упитао сам га.

- Ништа... Хтео сам да зовем Огњена да дође код мене.

- Не лажи ме. Само немој да ме лажеш и све ће бити како треба. Шта си радио тамо? Питаћу те само још једном а ако ми не одговориш, извући ћу ти *Плејстејшн* из струје и однети га у моју собу. Нећу ти га вратити све док не кренеш у школу и нећу ти купити *Анчартед*.

Бојан је савио главу, гласно шмркнуо и уронио лице у дланове. У тренутку ми га ја било жао.

- Смрадуља матора, није морала да је поцепала... - промумлао је.

Сео сам поред њега и пружио му комад тканине. Одгурнуо

ми је длан, подигао главу и прекорно ме погледао очима које су блистале од суза. Личиле су на језерца обасјана месечином.

- Раније смо сви седели и јели заједно. Откад је тата отишао на плац уопште више то не радимо... А Огњен и Стржа... Они свако вече буду пре мрака кући јер морају да једу са татом и...

Очекивао сам да ће рећи било шта само не то. Положио сам му длан на леђа и осетио их како нагло расту.

Више није могао да се суздржи. Сакрио је лице у шаке и кренуо да плаче. Загрио сам га и када се нагнуо према мени видео сам да му је из џепа испао пар сребрних минђуша које су имале облик листова. Подигао сам их и помазио га по коси.

Док је Бојан плакао у мом наручју, пажњу ми је скренула слика изнад камина. Онај необични приказ мртве природе коју су отац и мајка добили на поклон за свадбу.

Слика је била нешто налик на замрзнуту сцену из филмова Тарковског. Труло воће у чинији, постављено поред једног крчага, са чијег се грлића вино назирало као обрис крви. Међутим, оно што ми је много више скретало пажњу била је поставка перспективе, уздигнута противно здравом разуму и у којој се иза стола назирао један засенчени ходник и у њему четири фигуре. Све су биле прекривене белим капуљачама, које су се стапале у једнако беле огртаче, тако да није могуће раздвојити јесу ли људи или утваре. Због начина на који је светло из ходника падало на слику, те су ме прилике подсећале на некакав далеки глас. Одједном ме је обузело осећање стрепње.

Заспао сам на троседу у трпезарији. Мајка је лежала поред мене. У магновењу сам видео оца како опрезно гаси телевизор и одлази на спрат у кревет, водећи рачуна да нас не пробуди. Отворио сам очи у по ноћи и та је слика била још страшније осенчена, јер је месечина падала на њу. Тамне очи и уста су зјапиле из сенке као да желе да изговоре нешто

што није могуће преточити у речи. Имао сам утисак као да могу да осетим хладан дах са њене површине и док ме је потпуни ужас нагризао био сам убеђен да ће једна од утвара иступити из тог ходника и повести ме са собом. Мајка је плитко дисала, опијена сном. Као и увек, руке је положила испод образа због чега јој је лице изгледало посебно нежно и ваљда баш стога што сам могао да чујем, тачније да осетим њен дах, танко и уједначено дисање које је лебдело у тамни, могао сам снаге да гледам у ту безимену страхоту, све док поново нисам утонуо у сан, савладан прећутном борбом.

- Хајде, смири се Боки. Биће све у реду. Тата ће се вратити у недељу и онда ћемо сви заједно да будемо за столом. Знам да ти је тешко, али неке ствари једноставно мораш да издржиш.

Бојан се извукао из мог наручја и гледао Кратоса како се вуче по поду бескрајно спорим корацима. Устао је и подигао корњачу у наручје. Иако је у кући коначно било мирно нисам осетио олакшање. Пало ми је на памет да се заправо плашим тишине. Живота као одсуства буке и расправе.

Устао сам и кренуо у собу. Отац је остао да стојећи једе колач из плеха, док је мајка брисала тањире. Тишина је била толико густа да сам имао утисак да могу да је осетим телом.

У дневној соби су сви прозори зевали прекривени завесама које су се благо њихале и у ситним процепима откривале све мрачније двориште. Попео сам се уз степениште, а онда кренуо низ ходник и таман када сам дошао до врата моје собе чуо сам три ствари одједном. У поткровљу је деда отворио прозор. У исти мах се и накашљао док је из приземља отац одједном викнуо:

- Шта је било Јано? Шта се десило?!

Застао сам и посматрао под као да ћу кроз њега видети мајку како трчи. Њени кораци су одјекивали трпезаријом,

затим ходником, а када је стигла до степеништа толико гласно је викнула моје име да сам у трену поверовао да сам ја ништа више до њеног гласа:

- Лука! Лукааааа!

- Шта је било, мама? упитао сам.

Кренуо сам назад и таман када сам је видео како истрчава из степеништа чуо сам велики хук како прелази небом након чега је прво уследила снажна експлозија, а онда осетио и притисак који је у трену избио пола зида и цео прозор иза мојих леђа. Бетонски грумен величине лопте ми је пролетео тик поред увета, ударио у зид и распршио се у парампарчад. Пао сам на под и пре него што сам опет устао видео сам мајку како уским ходником трчи према мени.

Бојан је одлазио на спрат. У једној руци је носио Кратоса, чије је лице било испуњено пуком досадом, док је у другој још увек гужвао комад поцепане тканине.

Вечерао сам и послушкивао зрикавце, њихове таласасте тонове како струје ваздухом. Затим сам устао и однео тањир у судоперу. Још једном сам по навици одврнуо славину, након чега се мучни звук поново провукао кроз тамни врх чесме. Питао сам се колико је пута неопходно да човек погреша пре него што било шта научи?

Погледао сам у екран мобилног. Није било ни поруке, ни пропуштеног позива. Отишао сам на спрат. У процепу између врата Бојанове собе видео сам његово мршава тело на кревету. Исцепана мајица му је била пребачена преко столице тако да је заспао го, прекривен жутиим фротиром преко стомака. Кратос је био одмах иза њега, склупчан у оклопу који је блистао под налетом уличног светла.

Изнад њих су на зиду били постери: *Метал Гир Солид*, *Димон соулс* и водоравно урамљен постер оне генерације "Звезде" која је 1996. године у Београду играла 1:1 са

Барселоном.

Пре него што сам затворио врата, приметио сам три дугуљаста отиска и један црвено-плави круг како се развлаче испод лопатице Бојанових леђа. Знао сам да нису отисци моје шаке, јер сам га само држао за врат и ударио преко образа. Пожелео сам да га пробудим и испитам ствар, али је толико правилно дисао да сам решио да га не гњавим. Повукао сам се и опрезно затворио врата.

Отишао сам до краја ходника где сам се окренуо само да бих видео светлост како са ходника у неправилном троуглу клизи низ степениште. Имао сам утисак да ми сопствени дом бледи у сећању и поприма нови облик, који ми се чинио далеким и страним.

Четири

Ушао сам у собу и сео на кревет. Отворене књиге и белешке са предавања биле су распрострањене на радном столу. Нисам хтео да гледам у њих. Од саме помисли да би требало да учим ми је припадала мука.

Оставио сам пар сребрних минђуша на ноћни сточић и легао у кревет. Мобилни је показивао мало после десет. Стомак ми је сада био миран. Крошња трешње се пресликавала на плафону собе сјајем уличне светиљке. Док сам посматрао те воденасте, провидне облике имао сам утисак да се лелујам у ноћном чамцу без икаквог смера и ослонца. Не сећам се тренутка када сам заспао и знам да ништа нисам сањао.

Када сам отворио очи био је петак. Казаљке на сату су се тискале око броја десет. Узео сам мобилни и на екрану видео мало писмо и поред њега натпис – 2 поруке.

Прва ме је обавештавала да је Вуков број поново доступан.

Друга је заправо била ММС. Сачекао сам да се порука учита, а онда је преко целог екрана искочила фотографија на којој сам видео Вуково згужвано лице. Био је сав рашчерупан док му је образ притискао јагодице девојке коју нисам познавао. Имала је мачкасто плаве очи, уоквирене тамном линијом која се у угловима преливала у вешто исцртану сузу. Да врх прста

није похотно утиснула у доњу усну, била би само лепа. Овако је била лепа и безобразна.

Седео сам у зборници. У одвојеној просторији чуо сам учитељицу како говори:

- Мени је заиста непријатно и надам се да ћете ме разумети. Морала сам да вас позовем због овога. Верујте ми, ствар не би била толико страшна да његов поступак нема везе са осталом децом. Женском децом.

- Чији поступак? - упитала је Весна.

Поред ормана у којем су били поређани дневници био је један скелет, на чијем се дну сјајне лобање ширио језив кез. Тамо где су некада биле очи сада су зјапиле две тамне рупе. Чим бих погледао у њих, одмах бих се најезио и склонио поглед у страну.

- Његов, не, не његов. Кад их овако исто обучете нема шансе да их препознам. Који од њих двојице је Вук? - упитала је учитељица сва збуњена.

- Побогу Радмила, четири године сте им учитељица. Он је Вук - рекла је Весна. - Шта је урадио?

Изнад скелета, на зиду, била је мапа људског тела, на којој су били приказани органи и њихови латински називи. Све што се некада налазило око и између костију. Било ми је тешко да мислим на све то тако да сам погледао у свеску коју ми је учитељица рекла да понесем. Знао сам да ће ускоро и мене позвати да седнем поред Вука и Алексе.

- Не знам како да изговорим а да не звучи погрешно. Можда би било боље да вам Вук каже, чисто да видим да ли разуме шта се заправо dogodило - рекла је учитељица.

Уследила је тишина. Нелагодно сам се узврпољио на столицу, окренуо свеску и опрезно исцепао последњи лист девет пута, а онда папирнате квадратичке угурао у обе чаране.

- Хватао сам Љубицу и Елену за дупе. Ето то сам урадио!

- викнуо је Вук љутито.

Питао сам се где ли се то Вук смуцао целу ноћ. Устао сам и са полице извукао Буку и бес. У тој књизи сам крио уштеђевину, тако да сам са задње корице узео црвену новчаницу. Вратио сам књигу на место и са сточића поред главе узео минђуше.

Врата Бојанове собе су још увек била затворена. Сишао сам у трпезарију и као будала стајао на сред просторије, док ми није дошло до мозга да сам заправо жедан. Отишао сам до судопере, ставио чашу испод славине и окренуо је само да бих опет чуо оно грозно зјапљење. Нисам могао да верујем да још увек нису поправили цев. Далеки зев се попео из земље и провукао уместо воде кроз уско грло славине у ругајућем облику - Јок. Више нисам ни био жедан, већ сам једним покретом руке учинио да зид и славина умукну.

Изашао сам из дворишта и уском улицом кренуо према Бранкином дому.

Комшиница Вера је на тераси скупљала веш у велики лавор. Успорио сам корак и чекао да јој лице нестане из линије одеће која је висила са конопца. Затим сам убрзао корак и прошао без поздрава. У пролазу сам видео њеног мужа, маторог Миланчета, како седи у фотељи и чита новине. Био је ошишан "на кратко". То је за Веру и њега био ритуал. Он би изашао у двориште, сео на шамлицу испод јелке, након чега би га она шишала скоро до главе. Осим маказа, у руци је држала мало огледало, којим би му показивала стање ствари на темену. Када смо се као клинци играли у њиховом дворишту, понекада бисмо међу отпалим и пожутелим иглицама јеле проналазили патрљке косе. Алекса је увек говорио да уз помоћ тога можемо да му бацимо црну магију.

Зашао сам у сенку смокве и отворио капију Бранкиног дворишта. Федер је зацвилео након чега је Цици излетела из жбуња и без иједног звука се успела испред гелендера терасе.

Елегантно је обгрлила шапе црним репом.

Бранка је провирила кроз завесу. Када је отворила улазна врата, мачка је спретно доскочила на стазу и провукла се између наших ногу у кућу.

- Добро јутро. Само сам дошао да вам вратим ово - рекао сам и пружио минђуше.

- Где си их нашао? - упитала је Бранка изненађено.

- Бојан вам је украо. Из неког разлога то ради последњих десет дана.

- Боже... Нисам ни приметила да их нема. А знаш да би ми било лакше да ми је узео паре или неку вреднију ствар... Ове сам добила од мајке.

Испружила је руку. Пустео сам минђуше након чега су пале на длан и нестале у склопљеној песници.

- Још једна ствар. Да ли је Огњен ту можда? Хоћу и са њим да проверим нешто.

- Наравно, наравно - рекла је Бранка и прстом показала према вратима, која су се налазила на даљем крају дугачког ходника.

Док сам ишао према њима, стопала су ми упала у мекани тепих тако да нисам могао да чујем сопствене кораке. Огњенов глас се пробијао кроз одшкринути процеп врата:

- Иди на А сајт, деактивираће је... Не ту будало, иди назад преко моста!

Било ми је јасно да играју *Каунтер страјк*.

- Ућути, ућути кад ти кажем - викао је Стржа.

Помислио сам колико смо дуго у њиховим годинама морали да чекамо на *Плејстејшн*, а они сада седе један поред другог, у истој просторији и то ни мање ни више него са два компјутера.

- Шта је сада, баба?! - викнуо је Огњен када је чуо шкрипу врата.

- Није баба, Огњене, ја сам - рекао сам.

Покушао је да се окрене и погледа у мене, али је нова рунда већ кренула тако да је брзо купио Калашњиков и кренуо напред. На сву срећу, нисам дуго чекао. Чим је Огњен изашао кроз врата и кренуо на А сајт један од каунтера му је просвирао главу слончетом.

- Тако ти и треба кад рашујеш, - рекао је Стржа, након што је видео камеру како се одађава од тела Огњеновог мртвог лика.

- Таман - рекао сам - брзо ћу. Јел знаш можда шта Бојану треба? Јел има нешто што стално спомиње или му се свиђа?

- Има. Стално прича о духовима. И када дође код мене, на *Јутјубу* увек тражи клипове са неким женама у огледалу, или хоће да се играмо дрвене Марије - рекао је као из топа.

Гледао је како Стржа пролази мочваром. Са леђа је изрешетао једног од терориста.

- Јел знаш шта ми је још рекао? Каже да ноћу код вас у кући ноћу јауче нека жена? Јел то истина?

У исти мах сам се намрштио и најежио. Запитао сам се да ли је Бојан заиста то запамтио.

- Не... Не, није истина. Вероватно је и то видео на Интернету. Него, хтео сам још нешто да те питам. Јел си га ти ударио по леђима?

Огњен је негодно ухватио дно мајице и погледао у Стржу, који је на екрану из мочваре скретао према Б сајту.

Све ми је било јасно тако да сам сачекао да се рунда оконча.

Стржа је изашао на степенице и кренуо напред. Схватио сам да ризикује, јер се није провукла кроз собу која води према мосту него испод велике аркаде. Ту је био потпуно отворена мета и таман када је ступио на платформу, окренуо је пушку на лево како би видео да ли некога има иза камена, да би га већ у следећем тренутку са леђа, из једног трзаја сачмаре, разнео играч чији је надимак био Ханибал.

- Марш у пичку материну! - викнуо је Стржа хистерично.

Пришао сам му и ухватио га за раме. Мислим да је хтео да ме опсује. На његову срећу само се намрштио.

- Зашто си ударио Бојана? - упитао сам га.

Стржа се окренуо према Огњену који је још увек држао крајеве мајице као ситна балерина.

- Нисам га ударио, тукли смо се. И он је мене исто ударио, - рекао је гласом који је био промукао и дрхтав - Када год играмо карте, он тачно зна коју ћу да бацим... Провалио је фору, али неће никоме да каже. Чак и када извучем карту из целог шпила, он зна која је. Зна број и боју. Исто је и када играмо *Ризико* и бацамо коцкице. Пре него што падне три, он каже три.

Хтео сам да му кажем да га Бојан није слагао. Да заиста не зна како то ради. Исто тако, знао сам да дечаку од осам година то ништа не би значило.

Стржин суздржан став је попустио. На послетку сам им рекао да ми увек слободно кажу шта год да се догоди и да би требало један другоме да чувају леђа, а не да се међусобно бију. Они су на то само махнули главом и крајичком ока гледали према мониторима, где је нова рунда увелико почињала. То је одлична ствар са клинцима, човек увек зна кад је непожељан. Без поздрава сам изашао из куће, затворио капију и кренуо у продавницу.

Сећам се да сам седео у дневној соби и бојицама жврљао по великим папирима које је отац доносио из фирме. Ти су листови имали рупице са стране и знак у облику камиона.

Волео сам да прецртавам анђеле из једне збирке икона коју је отац добио на поклон за славу. Највише сам уживао док бих цртао велика крила и дугачке мачеве, а ореол бих остављао за крај и испуњавао бојом сунца.

Седео сам тако да сам кроз прозор могао да видим цело двориште, кроз до капије коју је отац тог дана оставио

отвореном, јер је требало да нам доведу угаљ. Мајка је у кухињи прала судове док се на шпорету, из великог лонца, вијала тешка пара.

Имала је један црвени касетофон који је држала на фрижидеру и из којег је готово увек допирала једва чујна музика. Поклопац тог малог апарата је после Беле ноћи био покварен, па је у његовим устима заувек остала заробљена касета са хитовима Томе Здравковића. Њега је мајка пуштала само током летњих дана када би ветар ујутро снажније дувао. Говорила је да је то подсећа на море које је видела само једном у животу.

Негде на спрату, деда је спавао у соби. Док сам цртао, крајичком ока сам видео поштару како улази у двориште. За собом није оставио тресак врата јер је капија већ била отворена. Прелазио је стазу и у ходу пребирало хрпу коверата које су вириле из велике торбе.

Тачно се сећам тог тренутка.

Хтео сам да кажем мајци да поштар долази. Нисам то учинио јер је она већ подигла главу, као да је ухватила моју мисао или чула нешто, иако се осим тихе музике и шуштања воде никав трећи талас није простирао ваздухом. Затим се окренула и погледала право у врата. Изгледало је као да гледа без гледања. Кренула је кроз ходник, застала на отирачу, окренула главу у страну и приближила ухо вратима. Крпом је брзо обрисала прсте и наместила косу а затим спремно ставила шаку на кваку како би дочекала куцање са спољашње стране врата.

Таман када сам стигао до продавнице, приметио сам да се група људи окупила горе на друму. Продужио сам да видим шта се дешава. Пришао сам им са леђа. Нико ме није приметио, јер су сви гледали преко булевара, према кафани.

Полицијски ауто је био паркиран испред врата ниске

страћаре изнад којих је био закуцан дрвени знак на ком је писало – *Код Жарка*. Прозор поред улазних врата кафане је био разбијен. Столица је била преврнута на травњак уз друм, одмах поред табле на којој је кредом било исписано: СУБОТОМ И УТОРКОМ ЖИВА МУЗИКА, а затим, у реду испод, ситнијим словима – *за сваку трећу поручену песму тура на рачун куће*.

Испред кафане је стајао газда Жарко и расправљао са двојицом младих полицајаца, тачније викао на сав глас:

- Три пута смо вас звали цукеле једне! Моја жена два пута и ја јутрос, када су већ били отишли!

- Жарко, молио бих вас да нам се не обраћате таквим тоном, - рекао је нижи полицајац, који је у рукама држао отворен нотес.

Тројица радника су изашла из дворишта фарбаре и прикључила се публици. Полицајац се окренуо према нама и викнуо преко улице:

- Шта гледате? Ајде, склањајте се одатле!

- Не, немојте да се склоните! - викнуо је Жарко – Ово морате да чујете!

Затим се окренуо према полицајцима и наставио једнако гласно:

- Ви сте гори од њих. Јел знате то? Они макар свој посао раде савесно. Никад не закасне. Лазар је лепо рекао прошле недеље да ће доћи у четвртак по паре и стварно је то урадио. Ја сам вам рекао шта ће се десити, а ви нисте ни прстом мрднули...

- Били смо код њега након што сте нас звали, готово да се правдао полицајац.

У позадини, на вратима кафане се појавио Жарков син. Глава му је била обмотана завојем. Изнад десног увета па скоро до средине чела кроз тканину се пробијала линија крви. Таман када је изашао, видео нас је како стојимо са друге

стране улице, због чега се брзо окренуо и вероватно под налетом стида побегао натраг у кафану. Тада ми је постало непријатно што уопште стојим ту и буљим у ствар која ме се суштински ни не тиче.

- И шта је било мајке ти? Баш ме занима шта је било? - упитао је Жарко полицајца.

- Није био код куће...- заустео је други полицајац.

- Ха-ха-ха. Није био код куће - ругао се Жарко.

Осмех му је одвукао бркове до средине образа. Обрисао је руке о кецељу због чега је на њој остао црвен траг. Још неколико људи је избило из главне улице и повећало круг. Под притиском наших погледа полицајци су морали да нам окрену леђа. Затим се Жарко уозбиљио и наставио:

- Ево ја знам где је био. Окрените се обојица. Погледајте ове људе. Сви знамо где је био - рекао је и отвореним дланом показао на нас - Био је горе у школском код чесме. Ако се сећате, прошле недеље је његов пит-бул тамо изуједао оно дете. Никада нисте тамо где треба да будете. Као да водите станицу у Тексасу, а не у Белом Потоку.

- Жарко, молим вас, хајде да се само склонимо унутра и направимо записник на миру - рекао је други полицајац и кренуо према вратима кафане – Сад ће доћи инспектор па ви видите са њим шта ћете даље.

Полицајци су изгазили срчу и ушли у кафану. Жарко је кренуо за њима, нестало у тами врата само да би се убрзо појавио са кредом и сунђером у руци. Полицајци су поново иступили из сенке и узнемирено ишли за њим.

- Шта радите то? - упитао је полицајац са нотесом.

Жарко је ћутке чучнуо, обрисао понуду са табле а затим ћирилицом написао:

ЛАЗАРЕ, ПОЛИЦИЈА НЕЋЕ МОЋИ ДА ТЕ ЗАШТИТИ.

ЈОШ ЈЕДНОМ УЋИ У МОЈУ КАФАНУ И ОДРОБИЈАЋУ ТЕ.

ЖАРКО

- Жарко, мислим да заиста то није неопходно, рекао је други полицајац.

- Знате шта? - упитао је Жарко – Терајте се у курац.

Неколико прилика из првих редова се закикотало. Схватио сам да ствар постаје неумесна и да је време да се склоним одатле. Кренуо сам назад према продавници, покуповао храну за цео викенд, а онда наставио кући.

Скочио сам са зида на другу страну брега. Алекса је учинио исто. Кренули смо низбрдо преко једне даске која је била пребачена преко уског потока. Прешли смо мостић, оштро жбуње, сенку необичне дивље јабуке испод које је стајао јарац и пиљио у нас доброћудним погледом док је жвакао траву.

- Ожеднео сам - рекао је Алекса када смо избили на прашњави пут.

- Још мало издржи. Код Томе смо за пет минута.

Ишли смо улицом све док нисмо прошли поред једне ниске ограде. На другој страни је био човек, завучен испод размонтираног Реноа, тако да су му само стопала вирила тик изнад табле. Поред њега је стајао дечак са француским кључем у руци. У првом тренутку нисмо много обраћали пажњу на њега. Међутим, када нас је приметио, кренуо је према огради, а онда нам и довикнуо – Еј ви! Дођите овамо!

Савили смо главе и неколико корака се правили да га не чујемо, након чега је дечак поново викнуо:

- Јел ме чујете вас два кретена?!

Тада сам се окренуо и престравио када сам видео ко је у питању. Његово лице сам до тада видео само неколико пута

и то издалека. У пар наврата на трибини малог школског дворишта и једном на даљој страни хола. На тој близини ми је изгледао страшније, јер је чкиљио кроз мрежу ограде као бесан пас.

Алекса ме је погледао збуњено и одмах ми је било јасно да нема појма ко је у питању.

- То је Лазар - шапнуо сам му.

Алекса је само погледао у страну, а потом застао. Лазар је наставио да нас посматра сумњичаво. Прстима је ухватио мрежу и тада сам видео да су му нокти црни. У другој руци је чврсто држао метални кључ који се пресијавао на сунцу.

- Где сте пошли? - упитао нас је.

- Идемо код Томе у играоницу - рекао је Алекса. – Хоћеш са нама? Идемо да решимо загонетку из Сајлент Хила. Можеш и ти да нам помогнеш па да добијемо награду?

- Шта ти је то око врата? - упитао је Лазар и показао прстом према Алексиним грудима.

Начисто ме је збунило то што није обратио пажњу на Алексино питање.

- Фотоапарат.

- Дај ми да га видим.

- Не могу. Бале ми је рекао да га никоме не дајем. Само мој брат и ја смемо да га дирамо.

Лазар је погледао у мене, а затим у Алексу. Очи су му стале тачно унутар два ромба ограде. Оштре и црне.

- Јел ти је овај овде брат?

Када су се Лазарове очи залепиле за мене, одмах сам померио поглед у страну. Спопао ме је исти осећај као онда када сам гледао у лице костура.

- Не. То је Лука, мој најбољи друг - рекао је Алекса.

- Добро. Пази сада. Ако изађем, узећу ти га. Прво ћу те пребити, а онда ти га нећу вратити. Дај ми га кад ти кажем.

Алекса је направио корак уназад и сакрио апарат иза

леђа. Лазар је пустио ограду и кренуо према капији. Пребацио је кључ из леве у десну руку. Осећао сам да би требало да бежимо. Уместо тога сам га питао:

- Јел оно иза твој ћале?

Лазар је застао. Лице му се одједном толико променило, да сам имао утисак да му је нос постао мањи. Образи, обрве и рубови усана су се повукли према ушима, као да их одатле затеже невидљиви конач.

Још једном је погледао у свог оца који се полако извлачио испод аута. У први мах ми се човеково кретање чинило неприродним, након чега сам видео да заправо има скејт испод леђа. У десној руци је држао швајс апарат, чији се једва приметни пламен лелујао у ваздуху. Лазар је кренуо назад док му је бес све више мутио поглед.

- Записаћемо ти загонетку. Можда успеш да је решиш - рекао му је Алекса љубазно.

Лазар је на то само ставио прст преко усана. Када нас је упозорио да будемо тихи, окренуо се према оцу који је већ зубима гужвао цигарету и вешто је палио невидљивим пламеном апарата за варење. Кренули смо полако низ улицу као да се ништа није десило. Срце ми је и даље тукло у грлу. Док сам преко ограде у покрету посматрао човекову крупну главу, чуо сам га када је питао сина:

- Ко су ти ова двојица?

- Не знам тата, нека два кретена - одговорио је Лазар.

Пет

Од капије до трема прешао сам петнаест корака и прошао кроз отворена врата. Спустио сам кесе на столицу у кухињи и одврнуо славину, која је још једном отпустила прозирно бљубање. Опсовао сам и извукао балоне из преграде испод судопере. Сипао сам воду у чашу и толико је брзо отпио да ми се чинило да удишем течност.

У дневној соби завесе су прекривале прозоре без иједног покрета. Цимнуо сам их у страну како би промаја кренула да струји.

Када је прозор пукао заједно са целим зидом комади срце су ми се зарили у џемпер а остатак стакла и бетонског грумења расуо се одмах поред мојих ногу. Пао сам испред врата собе и рукама заштитио главу. Мајка је дотрчала и легла преко мене, па смо у следећем тренутку били спојени на поду. Видео сам Јанка како израња из степеништа и трчи према нама.

Кроз разваљен зид сирена за ваздушну опасност пузала је у дом као некаква џиновска гусеница. Са дна ходника отац је престрављено викао:

- Јел сте добро? Лука, јел си добро?

Ваљда сам климнуо главом. Јанко је подигао мајку након чега ме је пребацио преко рамена. Мајка је отрчала испред нас на спрат. Љуљао сам се пребачен преко очевог рамена и једино што сам могао да видим био је крај ходника, који је сада био ништа друго осим велике рупе у којој су се ројиле звезде. Затим је грунуло још једном, толико снажно да сам тај звук једино могао да издржим затворених очију. Осетио сам да смо стали. Отац је другим раменом ударио у зид. Чуо сам пуцање стакла у поткровљу и мајку како виче:

- Милутине, овде сам. Полазите доле! Милутине, пустите тај радио сада. Идемо! Силазите у подрум!

Уследила је тишина. На спрату се више нико није померао.

- Јано? - викнуо је отац.

Не знам колико смо дуго стајали уместу. Сећам се да никако нисам смео да отворим очи. Одједном је мајка вриснула:

- Јанко, срушили су торањ! Срушили су торањ на Авали!

Рукама сам се држао за дно очеве мокре поткошуље. Леђа су му смрдела на зној. Чули смо мајку и деду како силазе са спрата након чега је отац кренуо у приземље. Све време је понављао:

- Мајку вам јебем, хоћете ли нас оставити на миру више. Да бог да вам се семе затрло.

Отишао сам на спрат и одшкринуо врата Бојанове собе. Тамо где је спавао, размрљана постељина је личила на осушени рељеф. Плејстејшн је био на поду. Из њега су се попут ситних змија све до телевизора ширили тамни каблови.

Прошао сам собу и стигао до прозора, одакле сам у задњем дворишту видео Бојана како намешта седиште на бициклу. Кратос је најспоријим маршем на свету пролазио поред предњег точка и одлазио према дрвету. Могу да се закунем да сам био сасвим тих. Не знам како је Бојан то осетио. Само је одједном усмерио поглед према мени, као да је могао да ме намирише.

- Где ћеш? - упитао сам га.

- Идем да се возимо доле код водовода са Стржом и Огњеном. Мало пре су ме звали.

Хтео сам да му кажем да не може да иде доле, али нисам знао како бих му то објаснио, тако да сам одустао.

Посматрао ме је опрезно и као да је тим погледом хтео да установи да ли сам још увек љут због онога што се синоћ десило. Када сам схватио да бих могао да стојим на том прозору цео дан и нагваждам како би и шта требало да ради, решио сам да га оставим на миру.

- Јел доле на плацу код водовода има духова? - упитао ме је.

- Нема духова, Бојане. Што си досадан са тим?

Осмотрио ме је испод ока. Било ми је сумњиво што толико оклева и не само то, имао сам осећај да је заиста хтео да каже нешто важно. Покајао сам се што сам био груб. Затим је рекао као из топа:

- Зато што сам га сањао.

Знао сам да има везе са Алексом, јер сам могао да осетим прсте како ми се савијају сами од себе. Као да је моје тело осетило шта следи, одвојено од моје свести. Бојан је видео да оклевам тако да је додао:

- Сањао сам да је дух доле. Дечак. Мало старији од мене.

Глас му је сада био одлучнији. Имао сам утисак да је касно и да више не могу да се сакријем од онога што ће рећи. Грч ми је прешао од прстију до подлактице, тако да сам поново имао осећај да ми кожа гори.

- А где је био?

- У цеви доле. Чучао је код мреже и није хтео да изађе напоље.

Одједном сам се начисто укочио. Бојан је још увек одлучно гледао у мене. Обрве су му се забринуте извиле преко ситног чела. Лице му је било као када гледа страшну сцену на филму или у игрици.

Иако сам гледао у брата и видео га како стоји у задњем дворишту, био сам убеђен да се заправо налазим на сасвим другачијем месту. Као да је само моје тело било у садашњости, док су ми сва чула била у другом простору и времену. Најчудније је било то што ми је одједном постало хладно, иако је напољу било преко тридесет степени. Дрхтавица ми је прешла са прстију у подлактице и цела доња половина руке ми се грчила сама од себе.

- Бато? - чуо сам Бојана како покушава да ме дозове свести.
- Нема духова доле - одговорио сам равнодушно.

Бојан је гледао у мене сумњичаво, а затим оборио главу и кренуо да гура бицикл према предњем делу дворишта. Када је нестао иза угла, вратио сам се у ходник.

Било ми је криво што сам био неискрен али шта сам могао? Како да му објасним да постоје ствари које остану у човековом сећању, а које је тешко поново призвати у свест? Још теже од тога, да их баш зато он види, јер ја не могу.

Руке су ми још увек подрхтавале. Застао сам и покушавао да усмерим сву пажњу на шаке и прсте које никако нисам успевао да смирим.

Степениште је крцкало под очевим ногама тако да ми је његова рамена кост све време пробадала бутину. Када му је корак постао уједначен, знао сам да смо сишли у приземље.

У дневној соби, као у продуженој слици, прво сам видео отворен прозор у трпезарији. Носач завесе је након удара био одваљен од плафона тако да је цела десна страна прозора отварала поглед у мрачно двориште. У том процепу је блеснуло као да долази олуја. Знао сам да ће ускоро уследити... Отац ми је снажније притиснуо бутине. Ухватио сам га из све снаге за дно леђа и зажмурио. Када смо били надамак подрума бука је продрла кроз прозор као велики лавез неба, толико снажно да сам осетио талас како ми прождире груди.

Прошла је кроз мене и свукла слике са зида у ходнику. Тањири су зазвечали у регалу, стакло је задрхтало након чега су се вратаница отворила уз језиву шкрипу, као да нас дозивају у помоћ. Отац је застао и још једном опсовао све живо и мртво.

Напољу су људи трчали и викали у пролазу, а ја сам јасно чуо деда Миланчета како негде виче – Угаси светла, Бранка! Угаси светла!

Склизнуо сам ниже на очевим леђима. Био сам убеђен да ће ме испустити тако да сам се очајнички ухватио за ластии на рубу његове тренерке. Узалуд сам исправљао главу и покушавао да разазнам шта се дешава. Перспектива ми је упорно измицала те сам све време имао осећај да изнова падам у амбис. Затим је отац стигао до подрума и отворио врата. Пре него што смо кренули да силазимо у мирис пепела, у дневној соби сам видео кандило како се клати изнад иконе. На њој сам, под слабијим светлом које је допирало са сточића поред фотеље, видео лик Светог Луке. Испод његових голих стопала је било представљено теле у лежећем положају. То се кандило клатило на ивици постојаности и сећам се да ми је пролетело кроз главу - да ако оно падне, живи нећемо дочекати јутро.

На степенишу подрума више ништа нисам могао да видим него сам само осећао очева знојава леђа под дланом и слушао сирену како слаби да би се у следећем тренутку нашао на старом кревету, одмах поред пећи.

Отац ми је шапнуо:

- Остани ту, немој случајно да си се мрднуо.

Те су речи мирисале на колач од јабука. Пољубио ме је у образ, окренуо се, и отрчао назад уз степенице.

Седео сам на кревету у својој соби. Ваљда зато што је Бојан споменуо цев код водовода одједном ми је пало на памет да

бих могао да их прочитам још једном. Не знам зашто али ме је нешто баш вукло да то урадим.

Док је Алексин нестанак окупирао пажњу јавности, отац је свакодневно секао чланке из новина и одвајао их у једну кутију заједно са осталим стварима које су имале везе са отмицом. Када је случај био затворен, после извесног времена Јанко је мислио да би било боље да заборавимо на све то. Рекао је да сваки пут када види ту кутију осећа како теже дише и да је можда дошао тренутак да је оставимо поред контејнера, или њен садржај бацимо у пећ. Наравно, успротивио сам се том предлогу и решио да је склоним у своју собу, што је даље могуће од његовог погледа.

Устао сам са кревета и са ормана свукао кутију. Опрезно сам скинуо поклопац како не бих узнемирио дебели слој прашине. Преко двадесет различитих вести, чланака, извештаја, интервјуа са Љубишом и Весном као и касета на којој је остао забележен снимак саслушања оног лудака, било је уредно поређано од дна ка врху. Испретурао сам све док нисам наишао на неспретно исечени комад из новина на којем је писало:

Ухваћен отмицар

Сумња се да А.И. није једина жртва киднаповања

Београд, 30.12.1999.

Након дводневне потере у предграђу Београда, ухапшен је Бошко Данилов (43) због основане сумње да је у дну насеља Мала Утрина у Јајинцима киднаповео малолетног А.И. (10) у тренутку када је са братом и другаром кренуо на санкање.

Извори блиски истрази напомињу да је само прибраност киднапованог дечака омогућила полицији да на време испрати траг и пронађу Данилова на једном имању поред Панчева. У

подруму викендице која припада осумњиченом, полиција је пронашла још три малолетна детета. Из управе ПС Вождовац тврде да је реч о деци која су пре два месеца киднапована на подручју општина Ковачица и Алибунар. Међутим, извор тврди да чак ни након детаљне претраге терена А.И. није пронађен.

Због трага који је дечак пре два дана оставио у снегу, полиција је са сигурношћу утврдила даље кретање Данилова. Посредством снимка са камера магацина у Кумодражу возило којим је управљао Данилов је забележено у тренутку изласка из шуме. На још једном снимку са камера бензинске пумпе надомак Панчева примећено је да возило скреће према имању у близини старе депоније.

Извор близак истрази тврди да је Данилов у тренутку хапшења био у потпуно помућеном стању свести, због чега је јучерашње испитивање одложено. Такође, извор је истакао да у својој дугогодишњој каријери није видео ништа налик на унутрашњост дома у којој су деца пронађена.

Када сам прочитао чланак, синтагма "у потпуно помућеном стању свести" ми је још једном скренула пажњу. Прочитао сам је још три пута, а потом затворио фасциклу и вратио је на полицу.

Лежао сам на кревету још неко време и таман када сам опет кренуо да размишљам о томе где се Вук синоћ смуцао, мобилни је завибрирао. Као да је осетио да мислим на њега.

Вукова порука је гласила:

Дођи до друма за десет минута. Обуци неке старе ствари.

Нисам знао на шта тачно мисли. Осећао сам само да морам да се покренем тако да сам устао и из ормана извукао један шорц за купање, чија је тканина била толико истрошена да је готово постао дводимензионалан. На тавану сам нашао неке

старе *Рибок* патике и ону мајицу из гимназијских дана, коју сам купио у једној завученој продавници у Паралији према којој је продавац мрког погледа упирао прстом и понављао – Мнемосина. После сам у очевој енциклопедији нашао да је она била богиња заборавана код Старих Грка. Њен приказ је сада био ништа више до хрпа разбацаних опиљака по памучној површини, па ми је пало на памет да та мајица тек сада почиње да живи сопствену суштину.

Сетио сам се да ми је мајка рекла да ће оно што покушавам да заборавим, временом постати моја судбина. Покушао сам да не мислим на њене речи док сам силазио низ степенице.

Напољу је сунце још јаче пржило због чега сам главном улицом корачао повијене главе. Низбрдо је пројурио огромни багер и оставио за собом спиралу прашине. Из возачеве кабине је тутњао неки народњак и био сам убеђен да ће бити добро ако нико у насељу не настрада док нам не врате воду.

Избио сам опет на друм, где је усијани асфалт вијугао према Авали. На потезу од око сто метара није било ниједног аутомобила. Сакрио сам се у сенку испод настрешнице фарбаре и чекао. Уследила је дубока тишина коју су само секли оштри тонови зрикаваца, налик на упозорење велике звечарке.

Отишао сам до друма и погледао према кривини. Лелујава маса се дизала са асфалта због чега су се банкина и оштро растиње таласали тако да ми је све личило на илузију. Осетио сам сунце како ми пробада потиљак као ексер. У тренутку кад сам помислио да се окренем и одем, црни *БМВ* "коцкица" је изронио из кривине.

Ауто је стао поред мене. Да којим случајем чак и није имао звук знао бих да је стигао, јер је црна лимарија отпуштала топлоту која ми је готово пекла бутине. Вук ми је отворио врата и прво што сам видео биле су његове очи са подочњацима због којих је личио на ракуна.

Само ми је рекао - Где си човек - а ја сам одмах осетио да смрди на дим и алкохол.

Носио је раскопчану *Томи Хилфигер* кошуљу преко сиве мајице кратких рукава, док му је врх фармерки стезао кожни каиш. Било ми је јасно шта се дешава тако да сам га упитао:

- Јел си ти то дошао право из града?

- Спавао сам код... Јеботе не могу да се сетим како се зове риба. Елем, код ње сам спавао.

У пролазу сам погледао још једном низ главну улицу. На њеном дну радници су личили на тамне тачке које ће ускоро прогутати сунчева светлост. Изнад њих, као велика слутња, израстао је облак прашине и цурио полако према незаинтересованом небу. Као да је покушавао да се врати на место где је некада био.

- Не знам да ли си свестан колико смрдиш - рекао сам.

- Сад ћу да се истуширам па идемо...

- Код нас доле су пробушили цев. Од јуче немамо воде. Где ћемо уопште?

Скренули смо према горњем делу насеља. Високе куће биле су начичкане тик уз ограду, тако да су им се сенке на улици спајале близу кровова у једну линију и целом дужином правиле пријатан хлад.

- Рекао си ми прошле недеље да ти требају паре. Идемо да окречимо неку дневну собу у Кумодражу. Тражио сам сто педесет евра.

Било је очигледно да је уморан. Говорио је споро и свака реч му је узимала превише снаге. Светлоплава коса падала му је преко чела све до руба плавих очију и на том месту знојем остала залепљена. Доња усна му је била благо отворена као да ће свакога тренутка кренути да звижди. Ипак, поред свега, изразита издржљивост истицала се у жилама које су му попут јединствене мреже прекривале руке, врат и слепоочнице.

- Па шта ћу ти ја? Никада то у животу нисам радио. А и није

да ће ми те паре бог зна колико помоћи.

- Не могу да будем сâм тамо цео дан. Ни не познајем човека. Даћу ти три хиљаде. Уосталом, неће ти ништа фалити да дигнеш нешто теже од књиге.

Избили смо из сенке и тада је Вук скренуо десно у још ужу улицу. Лишће подивљалог растиња поред стазе нам је са обе стране упадало у кола кроз отворене прозоре. Шаком сам бранио лице од танких, оштрих грана све док се нисмо пробили до чистијег дела улице. Претпоследња капија са леве стране је била широм отворена и пре него што смо колима упловили кроз њу сетио сам се како је Весна некада викала да је под хитно затворимо како Макс не би побегао.

Сада је код капије уместо Макса стајала Александра.

Упловили смо у двориште и докотрљали се до трема где је шуштање камења испод точкава утихнуло. Александра је трчала за нама. Љубичаста сукњица вијорила јој се иза леђа као застава. У рукама је носила кесу у којој је блистала сребрна фолија. Вук је изашао напоље и ја за њим.

- Тао, Сашка, рекао сам.

Погледала ме је и хитро махнула, након чега је је одмах скренула поглед према Вуку. У тој ситној појави посебно се истицало мршаво, правилно лице у којима сам лако препознавао Алексине обресе. Окице су јој биле уоквирене тамним линијама. Образи окречени двама руменим туфнама. Гледала је у Вука као у некаквог изнуреног бога.

- Је ли ти, лутко моја – наставио је Вук - Где си пошла?

- Идемо код маме. Чекам само да се тата спреми.

Вукове очи су се увукле у себе. Два ситна корита су му улубила средине ноздрва.

- Хоћеш да ме послушаш нешто, луткице? - упитао је Вук љубазно.

Александра је климнула главом.

- Дај ми ту кесу и спусти се доле до ограде - рекао је Вук, а

затим озбиљним гласом додао - Лука, молим те остани овде и обрати пажњу на њу.

Нисам ништа рекао већ сам га само посматрао како одлази према улазним вратима. Унутар кесе коју је Александра држала, фолија је зрцала на сунцу као дијамант. Девојчица је сишла кроз доле до капије и кренула да бере кајсије са оклембешеног дрвета, које је личило на осушену старицу. Тек када је Вук отворио врата постало ми је јасно да се заправо све време у позадини сасвим тихо чује музика. Стихови су сада постали сасвим јасни:

*Све је у животу пролазно мој друже
И љубав и туге и сви срећни дани...*

Окренуо сам се и отишао иза куће где су тамне купине снажно навирале кроз дрвену ограду. У односу на шкрипу врата знао сам којом брзином Вук напредују кроз кућу.

Док сам гледао трновите вреже и бобице имао сам утисак да исто то неко чини са мном, и када сам се окренуо видео сам Љубишу како ме посматра иза завесе. Сноп светлости му је открио бледо, пре времена остарело лице са којег је пешкиром чистио остатке беле пене. Махнуо сам му и он је поновио мој покрет. Још једном сам чуо отварање врата, након чега се Љубиша склонио са прозора и оставио тамноцрвену завесу да се њише.

Изненада сам чуо Вука како виче:

- Добро бре, јел си ти нормалан?! Шта ти пада на памет да је опет водиш тамо?

- Докторка је рекла да је Весна дозивала тебе и њу целу ноћ. Ти никад ниси код куће, могу макар толико да јој учиним...

- Ма нећу да слушам то више, јел ти јасно? Рекла нам је и прошле недеље да је кармином по целом зиду написала – А.И.А.И.А.И. Морали су да је пребаце у другу собу да би

ову окречили, сећаш се? Јел такву хоћеш да је показујеш Александри?

- Она вам је мајка, Вуче.

- Није! Она више није ни мајка ни жена, схвати то. Она је изгубљен случај и ако хоћеш да се дрндаш око ње, иди слободно, нико ти не брани, само остави Александру и мене на миру.

- И ти мислиш да је то у реду. Да је само тако оставимо тамо?

- Да, јер нема никакве разлике да ли сам овде или код ње. Схвати то. Сваки пут отварамо ствар која је затворена преко десет година. Кад ми докторка буде лично јавила да могу са њом нормално да разговарам, тад ћу да одем. Не треба ми то више у животу. Када дођем она почне да плаче и да се смеје у исто време, јер верује да се Алекса вратио. Целу средњу школу сам ишао и ништа се није десило. Ништа! Закључено је одавно. Убијен или нестао. Схваташ ли? Ако не можеш то да разумеш то је твој проблем, али те молим као бога да Александру и мене оставиш на миру. Пустите нас да живимо као нормални људи.

- Добро, где су кола? - упитао је Љубиша.

- Не можеш да идеш колима. Ту ми је Лука. Идемо да радимо.

Када је Вук споменуо моје име, тек сам тада схватио да сам хипнотисан прислушкивањем. Тргуно сам се и кренуо према улазним вратима. Убрзо више нисам могао да чујем ништа друго осим шљунка под ногама. Стао сам поред трема где је рефрен левитирао у ваздуху. Видео сам Александру како поскакује стазицом назад према кући.

*Свирајте ноћас, само за њу,
Ја ћу да певам, тугујем и плаћам.*

Помислио сам опет на мајку, али није било ни време ни место за то. Александра је одскакутала до трема и села на степениште. Унутрашњом страном длана је подупрла образе и врхом ципелице шарала кроз каменчиће на стази. Лактовима је гужвала сукњицу око колена. Сео сам поред ње и пољубио је у образ. Само је наставила да зуре у процеп на шљунку. Пустила је руке и нагнула главу на моје раме. У позадини сам чуо Вукове кораке на степеништу док је сетни глас прелетао преко трема:

Свирајте ноћас, као да је ту...

Затим је музика нагло престала. Окренуо сам се и видео Љубишину силуету како се вуче кроз дневну собу.

- Само ме ти зовеш Сашка - рекла је Александра.

Ногу је зарила дубље у шљунак и нагло повукла према себи тако да је иза тог покрета остао таман траг земље.

- А како те иначе зову?

- У одељењу ме зову Алекс. Лана ме је назвала Алекс и сада ме сви тако зову. Пред свима у разреду је рекла да је то зато јер се он звао Алекса.

- Та Лана је једна врло безобразна девојчица, ја да ти кажем.

- Да, али је најлепша у разреду. И онда шта год да каже сви јој одмах верују. А можда је и истина...

- Немој да мислиш на то. Сигуран сам да има друге деце која нису толико злобна и са којом можеш да се играш. Следеће године ће Бојан кренути у школу, тако да ћеш моћи са њим да се дружиш.

Било ми је необично што девојчици од девет година делим лекције о животу које ни сâм нисам савладао. Ваљда сам зато и ућутао.

Сунце се привидно окретало у зениту и све више пржило. Иако смо били у сенци трема, тачно иза места где се тамна

линија завршавала, осећао сам топлоту како избија из шљунка. Осећао сам Александрину меку главу на рамену. Готово да се утискивала у мене док смо ћутали. Затим сам са спрата чуо шуштање воде, након чега је Александра рекла:

- Лука?

Глас јој је био такав да сам одмах знао шта следи. Осећао сам то у прстима и подлактици.

- Какав је био Алекса?

Не могу да кажем да нисам желео да јој одговорим, већ пре да нисам знао како да то учиним. Зато сам неспретно замумлао па умукнуо. Одмакла је главу од мог рамена и додатно збунила погледом, јер сам могао да се закунем да ме заправо Алекса посматра. Таман када сам заустио и стекао утисак да ћу можда успети да јој кажем да је био најбоља особа коју сам срео, али да смо тада били деца и да ми је сада понекада тешко да одредим шта су моја сећања а шта стварност, одједном сам поново био убеђен да на око тридесет и пет степени у хладу осећам пепео и снег...

- Био ми је најбољи друг... Он би те вероватно први бранио од Лане. Стално је нешто запиткивао учитељицу. Када смо скупљали албум са фудбалерима 98-ме, он је био тај који је на крају освојио Роналда. Последњу сличицу. Вук и ја смо већ престали да се трудимо, а он га је истапкао после часова у малом дворишту. Волео је хорор филмове. Волео је много једну серију која је ишла у то време. *Досије Икс* се звала. Вук, ваљда, још увек има описе епизода које је Алекса секао из часописа и чувао у Љубишином албуму за маркице. И да, због њега смо успели да купимо *Плејстејшн*... Он нас је научио да играмо видео игре. Једноставно, било му је стало до ствари. До лепих ствари. Било му је стало до људи. Хтео је да разуме. Људе и ствари. Да их разуме и чува. Зато је било лепо дружити се са њим.

Вода је престала да шушти на спрату па сам и ја ућутао.

Александрине очи су се раскрупњале, као да је од мојих речи унутар њих градила лик брата којег никада није срела.

- Лука, дођи горе! - викнуо је Вук.

Ухватио сам Александру за руку и повео је у кућу.

У трпезарији је Љубиша седео нагнут за пространим столом. Између крупних, набораних прстију му је догоревала цигарета. Дим у облику великог ока је лебдео у простору, једва се вукао према камину и полици где је у урамљеној фотографији било заробљено сећање на онај дан када је Љубиша одвео Вука и Алексу на Саву да пецају.

Пре него што сам рекао Александри да оде код оца, Вук ме је поново дозвола са спрата:

- Лука бре! Дођи горе!

- Сашка, иди код тате. Добар дан Љубо - рекао сам.

Љубиша је подигао тешку главу и иза цвикера упутио још тежи поглед и само благо климнуо, након чега је смрвио догорелу цигарету у пикслу. Пружио је руке и без речи дозвола Александру да дође. Када сам јој пустио длан кренула је опрезним кораком, а затим се нагло стропоштала у његово наручје.

Вук је већ био на степеништу тако да ми је било још непријатније. Силазио је гегавим ходом, јер је на рамену носио дрвене мердевине. Прилепио сам се уза зид у тренутку када смо се мимоилазили.

- Иди у оставу по кофу и алат.

Отишао сам на спрат и прошао ходником где су врата Вукове собе била отворена. Постољина на кревету је била начисто згужвана и прекривена подневном светлошћу, која је безбојно продирала кроз отворен прозор. На рубовима бочних дасака кревета видео сам рупе у којима су једном били шрафови. Са тог места су некада полазиле летве које су подупирале кревет на спрат на ком је спавао Алекса. Одмах поред кревета је био потпуно некоришћен радни сто и изнад

њега полица препуна видео игара. На четири нивоа ређале су се игрице за *Плејстејшн*, укључујући и *Метал Гир Солид* – прву игрицу коју смо добили уз конзолу.

Од Вукове собе до оставе на крају ходника је било мање од десет корака. Недовољно времена да чујем Вука како виче из дворишта...

- Имаш на полици са стране продужни кабл и кесу са лепком. Четке и бушилица су ти у кофи па покушај да снесеш све одједном.

... и довољно да се сетим...

Вук је седео на ивици горњег кревета и гледао према плафону. Лежао сам испод и буљио у његове ноге које су се клатиле напред-назад док је Алекса у турском седу био на поду.

Чули смо да је Љубиша ушао у кућу и његове кораке како одлазе према кухињи. Убрзо је кренуо да виче:

- Јел ме ти чујеш? Весна, остави то! Остави кад ти кажем! Не можеш то да радиш од раног јутра.

Чули смо сваку реч. Имао сам осећај да је та кућа намерно направљена тако да би се људи у њој лакше свађали.

- Пустите ме, само једну ћу... Пустите ме - викнула је Весна.

- Не може! - викао је Љубиша – На шта то личи. После се гегаш кроз насеље као крава... Остави то! Или узми једно или друго!

- Љубо, узећу само једну, мања је од прста.

- Не може! Не можеш и ракију и Бенседин. Везаћу те за радијатор мајке ми!

Алекса и ја смо се гледали један непријатни тренутак, након чега је из средње фиоке радног стола извукао "Хало огласе" и још пре него што ми је принео страну видео сам да је фломастером заокружио један оглас.

-Ево га! Погледај, јутрос сам га нашао. Продаје нов Плејстејшн за 270 марака - рекао је Алекса.

- Како тако јефтино?

- Вук каже да је вероватно краден негде у иностранству... Тако је Боца из четвртог-три купио свој. Шта нас брига. Боље да га ми узмемо него неко други. Читај даље.

Уз конзолу добијате меморијску картицу, Н-ПАА конвертер и оригиналну Метал Гир Солид игрицу.

- Човече... - рекао сам одушевљено.

- Реци колико је добро. Нешто сам синоћ... - заустиио је Вук и умукнуо.

Звук сирене му је пресекао речи. Нарастала је у спирали, вијугала се ваздухом и ја сам одмах устао и погледао кроз прозор као да бих могао да је видим. Цела леђа су ми се најезила у тренутку.

- Алекса, Вуче, Лука! У подрум! Силазите у подрум одмах! - викао је Љубиша из приземља.

Узео сам кофу, четке, бушилицу и кренуо назад. Чуо сам да се Вук поново пење и у тренутку када сам га видео на крају ходника рекао сам:

- Хтео сам нешто да те питам. Јел се сећаш оне справе коју смо нашли у подруму страћаре?

Осим што је било уморно, Вуково лице је сада било и намргођено. Одмах сам знао да залазим на клизав терен. Када је тишина потрајала, несигурно сам наставио:

- Јел се сећаш да је уз њу ишао и папир на ком је нешто било руком написано.

Вук је погледао у страну, а затим невољно климнуо главом. Пролетело ми је кроз главу да би Алекса сада вероватно исто тако изгледао.

- Нешто сам размишљао. Да га ниси сачувао којим случајем?

Једва осетан електрични импулс ми је прострујао кичмом у тренутку када је Вук без речи прошао поред мене и наставио у своју собу према полици са видео играма. Извукао је *Метал Гир Солид*, отворио пластичну кутију и са унутрашње стране извукао лист папира, који је био готово исти као онога дана када смо га нашли у лименој кутији. Можда је сада био само мало жући. Чим сам дрхтвим прстима прихватио папир, осетио сам снажну потребу да се оправдам:

- Из неког разлога размишљам о томе већ неколико дана...

- Не занима ме. Ако желите да и даље мучите себе тим стварима, само изволите. Мене оставите на миру - прекинуо ме је Вук грубо.

Продужио је даље и покупио још једну кофу са алатом након чега смо сишли испред куће. Отворио сам задња врата аутомобила и оставио алат испод седишта. Унутрашњост возила је смрдела на кожу и дим. Од тих мириса ми је брзо постало мука.

Чули смо кораке на трему, након чега је Љубиша рекао:

- Вуче, тражила те је нека жена синоћ.

Љубиша је држао Александру за ручицу. Чкиљила је у нас кроз златну косу. Благи ветар је разбуцао топлоту на кратко и повукао њену малу сукњу у страну.

- Јел Анита? - упитао је Вук.

- Да, три пута је звала. Трећи пут је спустила слушалицу и није ништа рекла.

- Боже ме сачувај све лудаци. Шта је хтела?

- Само је питала да ли си код куће... Каже да је пробала да те добије на мобилни. Недоступан си био целу ноћ.

- Е, па добро је да је тако... Ако видиш њен број опет, не јављај се. Хајде, Лука, полази.

Окренуо сам се и махнуо према трему. Љуба је сада само споро трепнуо. Александра је раширила мали длан и

узвратила поздрав након чега сам уронио у врело седиште. Тек сам тада схватио да су ми леђа скроз знојава. Отворио сам касету и опрезно положио онај папир међу остале листове. Кроз отворен прозор сам ухватио ивице мердевина и шаком обухватио пречаге. Вук је стартовао мотор и кренуо полако да меље каменчиће на стази. Затим је додао гас.

У ретровизору сам видео Љубишу и Александру како стоје на трему. Љубиша је мазио њену дугу косу и све ми је то личило на неку стару фотографију, за коју би човек помислио да је тог дана све било у реду. Да је реч о срећној породици. Прилазили смо капији и ја сам их посматрао како постају мањи, све док у ретровизору иза нас није остао ћорсокак прекривен дивљим купинама.

Шест

- То је нека жена коју сам упознао пре две недеље - рекао је Вук.

- Жена? Колико има година?

Вук је окренуо главу и кроз прозор гледао у дрвеће које се низало поред ограда расадника.

- Тридесет и пет?

Видео сам да му се крај усне повлачи према образу и обрве како попуштају.

- Старија? Колико си само луд. Где си је упознао, мајке ти?

- Ако се сећаш оног места које сам реновирао пре две недеље? Е па она га држи и водим те тамо сутра - рекао је Вук.

- Не почињи опет.

- Шта да не почињем? Идеш са мном. Ниси изашао из куће не памтим. У априлу си био на оној журци код Сава центра и тад си отишао у дван'ест.

Прошли смо окретницу троле и зашли у сенке бањичких зграда где су неки момци на паркингу играли баскет. У пролазу сам могао да чујем њихове повике како остају за нама као искрзани слогови.

- Па, кад никога нисам познавао осим тебе, а ти си био пијан већ у десет - рекао сам.

- Ма дај... Стално си бре у грчу. Знаш колико бих волео да си само мало опуштенији. Веруј ми, ценим да би ми био незаменљив вингмен.

Вероватно је очекивао да ћу рећи нешто, али нисам. Прошли смо ресторан на кривини, где су конобари журно и повијених глава постављали столове на тераси које чак ни велики сунцобрани у облику печурака нису могли да заштите од прејакe светлости. Затим смо избили на правац одакле се у даљини издизала висока топлана у Кумодражу. Лука је дао гас, након чега је оцак нестао иза крошње кестена и тада сам му рекао:

- Знаш чега сам се сетио јутрос? Јел се сећаш онда када си у трећем основне полудео и кренуо да ваћариш девојчице?

Зелено на семафору се претворило у жуто, а затим слило у црвено. Застали смо. Топлота је одмах заскочила аутомобил и кренула да продире кроз отворене прозоре као врело тесто.

- Кад је Радмила звала кеву? - упитао је Вук.

- Да. Ваљда си нешто још и нацртао у мојој свесци, па је и мене звала да то потврдим, а ја сам тај папир исцепао и гурнуо у чарapu.

- Да, да - рекао је Вук одушевљено – Тад си ми баш братски сачувао леђа.

Кез му је подизао јагодице готово до очију које су шарале тамо-амо, као да је унутар њега наступило путовање кроз време.

- Јел се сећаш можда шта је то било? - упитао сам.

Уста су му била забезекнута отворена због чега му се испод слепоочница појавио мали брежуљак. Сећање је продрло у његове очи и учинило да трепне.

- Па ваљда Радмилу и ћоку како јој виси из уста.

Обојица смо пукли од смеха. Нека *Дачија* је свирнула из нас након чега смо схватили да је опет зелено. Испред нас је трамвај са једним путником клизао према Бањици и зазврндао

аутомобилу, који му је прошао тик испред носа. Звук је личио на одјек црквених звона и могао сам да га чујем све док нисмо стигли до улаза у Беранску.

Тамо су два циганчића ишла поред пута и штапом превртала ђубре у високој трави. Све је било мирно, док се иза кривине није појавила шклопоција којом је управљао један жилави циганин у мајици на бретеле. Међу зубима је стискао цигару, која му је бацала дим у намргођено лице, и све ми је то личило на сцену из *Побеснелог Макса*. Возач је терао прерађени мотокултиватор, са приколицом налик на кавез за животиње без крова, унутар којег је, на хрпи картона, седела једна прелепа циганка, не млађа од двадесет година. У пролазу сам видео плаве очи које су унутар тамне коже личиле на два заборављена лаписа у скорењеном блату. Стали смо у страну како бисмо их пустили да прођу. Вук је у последњем тренутку успео да затвори прозор. Непробожна завеса прашине нам је прекрила ауто као димна бомба. Кренули смо напред. У ретровизору сам гледао како они циганчићи у покрету скачу на машину, а потом нестају према булевару.

- Где идемо уопште? - упитао сам га.

- Ту смо, близу. Одмах после рибарнице.

- Не мислим то, него код кога?

- Ни ја не знам. Анити сам само рекао цену, а она ми је рекла да је у реду и дала ми адресу тог човека.

- Мој отац је говорио да никад не треба погађати посао са женама. Да оне по природи верују да им мушкарци дугују и да зато никада не знају праву вредност ствари...

- А ја мислим да нисам у могућности да бирам са ким ћу да погађам било шта. Сваки посао је добродошао, тако да немој да ми паметујеш. Уосталом, видим да је твој отац врло добро испогађао послове до сада. Живите к'о лордови.

Ућутао сам, јер сам знао да је у праву. Стали смо испред једне фарбаре, одмах после мостића. Сенка крова је падала

по средини великог излога. Са оне стране стакла видео сам проћелаву главу продавца поред касе како буљи у раширене новине. Вук и ја смо изашли и залупили вратима готово синхроно.

Нагнуо сам се на гелендер надвожњака. Врућина је била свуда. Избијала је из бетона, исијавала из гвоздених шипки, продирала из ваздуха кроз сваку пору мога тела. Имао сам осећај да ће ми се кожа удавити.

На улици испод мене није било никога, и да на зиду иза подивљалих рибизли нисам видео графит помислио бих да нико жив никада није прошао туда. На самом крају улице било је једно мало двориште, где сам иза линије високог жбуња видео једну нахерену страћару. Осетио сам да ми руке и ноге трну. У следећем тренутку сам и даље стајао на истом месту несигуран да ли је то било једном или се поново дешава.

Тог дана ми је отац дао преосталих седамдесет марака да купимо Плејстејшн. Једва сам чекао да кажем Алекси и Вуку. Прво их нисам нашао код Томе у играоници. Тамо су нека два клинца са брда у тишини играла ИСС. Тај ми се приказ учинио тужним тако да сам изјурио напоље и кренуо да трчим према напуштеној згради водовода. Све време сам проверавао да ли су ми марке још увек у џепу.

Када сам се попео на други спрат водовода, видео сам их како одлазе према напуштеној кући на суседном имању. Иако сам се одувек плашио да идем доле, у том тренутку ме је баш болело уво. Вратио сам се на брдо, прошао поред дворишта Лазареве куће, и стазом проклизао до страћаре. Чим сам ушао у мрачно приземље, чуо сам Алексу како говори:

- Хајде, повуци!

Били су у задњој соби. Просторија је била обасјана само једним снопом светлости, који је продирао кроз широку рупу на крову. Седели су на поду и рукама одваљивали паркет.

Вук је стењао и запињао, након чега би му делови паркета одлетели преко главе као дрвени гелери.

- Шта радите то? - упитао сам.

- Алекса је приметии ово. Погледај.

У просторији је био само један огуљени сто и гомила ђубрета коју су старији дечаки оставили за собом. Исцепани порнографски часописи, полураспадне пакле цигарета, конзерве пива и сокова, пластичне кесице кондома...

Међутим, баш на месту где је Вук упрво прстом према зиду, почињала је једна тамна штрафта која се ширила десном страном пода и завршавала испод стола, на чијој је ивици било исписано презиме "Живковић".

Кренуо сам да им помажем. Чупали смо убуђали паркет испод којег се откривао подривени бетонски канал. Када смо стигли до краја штрафте, руке су нам се већ начисто биле смрзле. Тада сам објавио:

- Да знате само да сам добио паре. Можемо да купимо Плејстејшн.

Посматрали смо се у свечаној тишини. Нико од нас није поверовао да је тај тренутак заиста дошао. Алекса је рукама ухватио ивицу и ишчупао последњи комад паркета.

Испод њега, уроњена у воду која се сливала из зида, налик на лимени саркофаг у бетонској гробници, била је једна мала кутија коју је Алекса извукао, обрисао подлактицом, а потом отворио. Унутра, осим пресавијеног папира на ком су се видела коса слова, била је једна справа у облику малог ваљка. Предњи део је личио на врх батеријске лампе, само што је стакло на њему изгледало много сложеније. На бочној страни, био је ситан прорез у коме се помаљао број један. Доњи крај је био шири и из њега је вирила тамнозелена батерија, сасвим вешито накалемљена на необични предмет. Одмах испод налазио се точкић који је очигледно служио за подешавање.

Стајао сам изнад надвожњака и одједном чуо Вука како отвара гепек и ставља канте поред аутомобила.

- Оставим те на два минута и одмах одлуташ - рекао је када смо убацили полудисперзију и џак лепка у гепек.

Осврнуо сам се и видео мршаваг продавца како стоји иза стакла са рукама наслоњеним на кукове. Био је толико миран да ми је личио на статуу, а када сам му махнуо само је климнуо главом, као они људи у Кнез Михаиловој којима убаците динар у кантицу – живе копије Рембранта или Бетовена.

- Каже да смо близу. Требало би да је одмах прекопута топлане - рекао је Вук. - И стижемо на време. Још нема ни један сат.

Док смо упловљавали дубље у насеље приметио сам да на неким местима каблови бандера скоро додирују кровове. У једном дворишту је на трему био пластични тротинет. У другом, нека жена је стајала нагнута на капију, али није гледала у нас иако смо зурили у њено сандуче за случај да на њему пише тридесет и осам.

- Јел си видео оне фотке које сам ти послао синоћ? - упитао је Вук - Она са плавим очима се распитивала за тебе. Видела је твоје слике и рекла је да си сладак. Да си сладак иако си мршав.

- А шта, ти си био с њом?

- Зависи шта значи био. Љубили смо се.

- Заборави. Не пада ми на памет да идем унаоколо и скупљам твоје отпатке.

Вук се насмејао безобразно. Тачно је знао да ће ме то избацити из такта.

- Дај бре човече, искулирај се... Нисам ти рекао да треба да је жениш.

На рачвању у једну уску улицу стајао је троугласти знак и на њему исписано тридесет два – четрдесет. Тако сам и прочитао.

Скренули смо у разређену сенку једне велике липе, чија је крошња била усахла и спржена од јаког сунца. Одмах после ње, простирало се једно омање двориште и у њему ниска, неспретно справљена кућа на два спрата. Фасада на предњем зиду је по средини била распукнута и испод тог танког процепа се развлачила зарђала ограда опхрвана ружама и разним другим цвећем. Цела кућа је била подељена на два дела на чијим је капијама писало 38 А и 38 Б. Иза слова А, фасада је била уједначено офарбана, прозори цели, а улазна врата сасвим нова. Иза слова Б је све било супротно од тога.

- Буди бог с нама шта је ово - рекао је Вук.

- Која половина је наша?

- Знајући Аниту, рекао бих ова гора.

Изашли смо из кола и док је Вук вадио канте и алат, пришао сам капији и притиснуо мало дугме на врху ниске ограде. Готово у истом тренутку се завеса у приземљу куће помакнула и на том месту се појавила кратко подшишана глава а потом нестала толико хитро, да ми се чинило да се све то можда није ни десило.

- Мислим да њега тражимо - рекао сам.

Када су се улазна врата отворила оно лице је сада било на врху мршаве и кошчате појаве, чије су груди преламале белу кошуљу. Помислио сам да би само лудак могао да носи кошуљу са дугим рукавима по оваквом времену. Иако ми је изгледало да се креће нормалним корацима, човек је дочекивано брзо био код ограде и тада сам видео да му лице има непријатељски израз, јер су му усне и обрве биле скупљене.

- Јел си ти Вук? - упитао ме је.

- Нисам.

- Ја сам - укључио се Вук љубазно.

- Мени је Анита рекла да ћеш само ти доћи.

Шаке је нагнуо на кукове тако да је под јарким сунцем личио на каубоја.

- Морао сам некога да поведем са собом, нема шансе да бих сâм то урадио за један дан.

- Добро, али плаћам онолико колико је Анита рекла.

- То је све у реду.

- Ти, јел си ти ОК?

Човек је сада буљио у мене. Имао сам осећај да ће му очи испасти из јагодица.

- Зависи од тога на шта мислите?

- Мислим, јел не крадеш и то?

Подигао је главу тако да му је брада била на месту где је мало пре био нос, а очи попримиле још страшнији изглед, због којег сам имао утисак да покушава да ми продре у свест.

- Он... Завршиће ускоро факултет као други студент у генерацији. Тако да нити је крао нити ће морати то да ради...

- рекао је Вук.

- Јел он прича уопште? - питао је човек када му је сумња одлебдела са лица.

- Причам, само ми је глупо да трошим речи на напад без основа - рекао сам.

Човек је ишао испред нас. Кораци су му били испуњени изразитом количином суздржаности и опреза. Изгледало ми је као да у исти мах иде споро и брзо. Вук и ја само се гегали стазом иза њега са кантама у рукама и тек када смо ушли у ходник, одакле је из дебелих зидова избијала хладноћа, постало нам је јасно колико заправо напољу пржи.

Човек је застао и изненада се окренуо према нама:

- Него, одакле ти знаш Аниту? - упитао је Вука.

Беоњаче су му се скупиле у сенци. Сумња је мирисала на оштар мирис пржења који се довлачио из кухиње.

- Радио сам столарију и кречење у *Подземљу*. Она је била задовољна па ми је рекла да зна човека коме би исто то требало.

- Човека? - упитао је збуњено.

- Да, тако ми је рекла... Човека из Кумодража.

- Тако значи... - промрљао је човек - Она је мени сестра, а ја њој човек.

Зашли смо у дневну собу и изглед те просторије ме је у први мах збунио. Сасвим супротно од човекових хитрих, крутих покрета и сумњичавог говора, све ствари које су биле положене унаоколо биле су ту као последица промишљеног плана. Полице са књигама, једна велика фотеља поред камина у ћошку, и посебно мали атеље за сликање постављен уз прозор, зрачили су осетном смиреношћу. На местима где су некада на зиду биле слике, сада су висили празно бели правоугаоници, тако да ми је било јасно да ћемо радити у тој просторији. Ваљда сам зато осетио да ми глава попушта, док се танка линија тоpline пела уз леђа.

- Оставите кофе у ходнику, па ћемо да ставимо најлон овде. Нисам стигао да померим ствари... Све у кући можете слободно да упропастите само немојте књиге, слике и паркет.

- Добро, мислим да ћемо ово одрадити до вечерас - проценио је Вук, а затим додао – Одох по најлон.

Остао сам насамо са тим човеком који је стајао на сред трпезарије и гледао у постоље на коме је била једна слика.

У ходнику је zazвонио телефон. Човек је цокнуо и кренуо да осваја простор великим корацима док су му дугачке руке ландарале поред тела. Личио је на богомољку.

- Хало? - упитао је човек гласно, након што је прекинуо звоњаву.

- Богдане, ти си? - чуо сам женски глас сасвим јасно у слушалици.

- Ја сам кево, ко може други да буде?

- Јел си ручао?

- Нисам још, зашто ме то питаш?

- Јел имаш шта да...

- Кево, имам. Немој више да ме зовеш због тога.

- Јел су ти дошли...

- Тао кево. Не могу сада да причам - закључио је Богдан.

Женски глас је још увек мумлао кроз рупице, не знајући да слушалица путује према бази телефона. Умукнула је уз тресак након чега је Богдан бесно просиктао.

Док је корачао назад, осмотрио сам слику на постољу. Био је то приказ снежне ноћи и човека на коњу у близини мрачне шуме.

- Јел сте ви насликали ово?

Човек је климнуо главом и заједно са мном осмотрио дело.

- Допада ми се - рекао сам.

Заиста сам то и мислио. Фигура је седела на коњу испред снегом прекривених борова, између којих се наслућивала једва приметна светлост дома боје кајсије. Осим ње, светлоплава је исијавала са коњаникових груди, док је остатак слике био прошаран вешто истачканим пахуљама снега. Иако је мотив био једноставан, игра те три боје, коњаникова позиција у односу на шуму и врло вешто приказан снег, чинили су сасвим складну композицију. Гледао сам пресеке боја и покушавао да установим у ком тренутку се тачно љубичаста претворила у црну, када је Богдан рекао:

- То ми је прва слика коју сам успео да завршим. Пре ње сам имао много шкработина. То јесте, не само слике... Многе ствари сам покушавао да завршим у животу. Није ми успевало. Онда сам кренуо да сликам и из неког разлога, временом успео да видим крај... Ту сам коначно могао да видим сопствени завршетак и то ме је смирило.

Кроз прозор сам видео Вука како извлачи најлон из гепека, распетљава конопац и ставља мердевине преко рамена. Сунчева светлост је продирала кроз пластику и оцртавала му се на лицу као траг воде.

- Мислим да вас разумем. Много ми се допада. Подсећа ме на ону Фростову песму – *Стојим крај шуме у снежно вече* -

рекао сам.

- Нисам је читао, али ми је то ми увек било занимљиво. Чини ми се да људи олако кажу да им се нека ствар допада. Посебно када је реч о уметничким делима. Кажу – видео ми се тај филм, песма или књига... Као да у томе има нечега узвишеног. А понекад нису ни свесни да је заправо страшно што им се једна таква ствар допада. Тужна песма, нападан филм, досадна књига, све то много више говори о особи која ужива у њима него о самом делу.

У позадини је Вук врхом патике отворио капију. Прелазео је стазу са мргодним изразом који му је борао лице. Личио је на воштану фигуру у покрету која жури како је сунце не би истопило. Због мердевина, које су му биле пребачене преко рамена, сенка му је личила на слово Т.

- Мени је ту друга ствар још занимљивија – рекао сам – то што двоје могу да имају искуства са истим делом, а да доживе кроз различите ствари. Да ли мислиш да је страшно што ми се твоја слика допада?

- Мислим да јесте. Сликао сам је у по ноћи када ми је све изгледало тако далеко и страно...

- А видиш, мени се чини да је тај човек баш тамо... Поред шуме у снегу... Да је тамо нашао свој мир и из неког разлога ми је лакше док гледам у њега. И ако мене питаш, ако је то оно што добијам од једног уметничког дела, ако ми од њега буде макар мало лакше што постојим... Онда је оно испунило своју сврху. Мислим да је због тога суштина уметности врло слична божанственој. Док је човек близу једног или другог, требало би да осети олакшање.

- Брате мили, колико пржи - рекао је Вук када је поново крочио у дневну собу.

Опрезно је нагнуо мердевине на зид и оставио згужвану најлон лопту на средини дневне собе.

- То је добро, зидови ће се брже осушити - рекао је Богдан,

након чега се окренуо према мени – Само у вези са тим што си рекао. Могу само да кажем да си у праву. Хајде, помозите ми са овим.

- Зашто си у праву? - питао је Вук уз осмех.

- Па то, да би уметност требало да омогући човеку да осети ствари које је сам у себи негде затурио... - рекао сам и пустио подругљив осмех да ми развуче усне.

- ОК. Шта год. Хајде, прихвати ту полицу - рекао је Вук једнако подбадајуће.

Кренули смо да премештамо ствари према средини просторије и у тренутку када ми је Богдан додао постоље за сликање, са унутрашње стране зглоба који се промолио из рукава кошуље, видео сам ожиљак изнад длана како се подвлачи испод ланене површине и вуче према лакту. Скоро равномерно је пратио вене, па ми је личио на земљани пут поред реке.

Тада сам видео једну тамну кутију за ципеле, која је била положена испод ноћног сточића. Поклопац није био добро посађен на тело кутије, тако да се у самом врху истицао мрачни троугао.

Изашли смо из зграде водовода и кренули назад стазом према насељу. Алекса је у руци носио ону лимену кутију. Вилица му је цвокотала од хладноће.

- Шта мислиш, шта је то? - упитао сам га.

- Немам појма - рекао је Алекса.

Пахуље су ми падале свуда по лицу, отапале се са чела према образима и у танким линијама отицале према бради. Обрисао сам их надланицом, а онда скинуо капу и отресао је о бутину након чега је поново постала црна.

Погледао сам иза нас према суседном брду. Иако сам покушао да видим да ли у дворишту Томине куће гори светло, друга ствар ми је скренула пажњу. На самом врху десног пута

сам приметио светло. Нестајало је и појављивало се између високих борова, док је лагано напредовало према нашем насељу.

- Можемо да зовемо Лазара па да играмо код нас Ризико два на два - рекао сам.

- Нећемо њега да зовемо - рекао је Вук.

Пара му се превила преко усне као талас, а онда одлебдела у ноћ.

- То је зато што је решио загонетку из Сајлент Хила пре тебе - рекао сам.

- Баш ме брига за то - рекао је Вук. – Лазар је кретен.

- Баш мислим да није - рекао је Алекса. - И баш ми је драго што те је онда ударио у шуме. Увек све мора да буде по твојој.

Нешто ми није дало мира, па сам се поново окренуо. Светло ми је поново запало за око, док је полако прилазило низбрдици, након чега сам видео обрис аутомобила. Тек сам тада схватио да је пала ноћ.

Таман када сам заустиио да им кажем да се помере како би ауто прошао, Вук је повукао Алексу за јакну и склонио га у страну. Сва тројица смо стали у пртину поред пута и посматрали Тојоту како се вукља.

Тада сам га видео први пут.

Нагнут преко мењача пребацио је крупно тело скоро до отвореног прозора док му је лева рука остала на волану. Носио је тамну јакну са крзном око врата, а испод ње мајицу која је на два места била наборана у облику малих пирамида. Имао је црну капу, тачније онај качкет са грејачима за уши и испод њега неухватљив поглед, који се једва пробијао кроз ситне очи и коцкасте наочари. Целим рубом пуначког лица чекињаста, слаба брада је готово неочекивано расла на глаткој, младалачкој кожи, због чега ми је личио на дете које носи маску човека. Хитрим покретом језика је прешао преко танких усана и тај ми се трзај учинио одвратним. Затим

нас је упитао:

- Је ли, дечаци, јел могу горе да изађем на друм?

Алекса је махинално сакрио лимену кутију иза леђа.

- Можете, рекао је Алекса – Само наставите право.

- Хеј, па вас двојица сте исти? - рекао је човек одједном.

Вук је погледао у мене, а ја у Алексу који је остао да зури у човека. Пахуље су нас раздвајале од његовог чудног израза који се полако претварао у осмех.

- Да... рекао је Алекса несигурно – Ми смо близанци.

- Алекса ћути идиоте један... - рекао је Вук кроз зубе.

- Ти си дакле, Алекса? - упитао је човек, када је чуо Вукове речи. - То је баш лепо име. Пријатно име. А ти, како се ти зовеш?

- Зини да ти кажем - рекао је Вук.

Човеково лице се у трену начисто променило. Нешто је почело да ми се догађа са ногама, али нисам могао да разумем шта. Човек је осмотрио пут испред себе. Затим је опет усмерио пажњу на Вука. У том погледу сада није било ничега. Као да су му очи на кратко изгубиле суштину.

Начисто сам се скаменио.

- Алекса - рекао је човек – Хвала ти. Ти си прави другар. А твог брата ће неко једног дана добро пребити.

Када је завршио, човек се нагнуо преко седишта и подигао прозор. Чули смо поново брујање мотора и што је тај звук био ближи то ми је срце јаче лупало. Подигао сам главу и кроз пахуље видео да нас човек искоса посматра у ретровизору. Махнуо нам је кроз отворен прозор и док смо се престрављени пели уз улицу био сам сигуран у две ствари: да ми поново постаје хладно и да је човек у ретровизору гледао у Алексу све док није нестао иза кривине.

Када је Вук напунио канту водом и поново крочио у дневну собу Богдан га је упитао:

- Колико добро познајеш Аниту?

- Па онако... Знамо се око месец дана.

- Да ли је још увек са оним човеком? Висок, црн са бетонском вилицом?

Вук и ја смо га гледали док се савијао како би погурао фотељу. Кренуо је да откопчава рукав кошуље, додирнуо дугме, застао као да се сетио нечега и на крају одустао од тог покрета. Правио сам се да ништа нисам приметио.

- Вероватно бих знао да сам га видео... Не знам... Што питаш? - упитао је Вук.

Кренуо сам да шмирглам зид, а онда ми је Вук рекао да би требало да га прво натопим водом. Да ћу тако много лакше скинути стару фарбу. Умочио сам крпу у канту и осетио како постаје тежа. Остављао сам језерца воде на храпавој површини и гледао линије како се вуку према поду као сузе. Затим сам шпахтлом продро у зид и оставио браон линију иза брзог покрета.

- Њега сам хтео да убијем - рекао је Богдан равнодушно.

Обустао сам следећи покрет. Звук лепљиве траке је остао да виси у ваздуху а затим пропао у тишину.

- Стварно? - упитао је Вук.

Тада сам схватио да целу ствар вади Вуков искрено заинтересовани глас, који ни у једном тренутку није осуђивао човека. Да је којим случајем било другачије мислим да бисмо морали да побегнемо из стана главом без обзира. Наставио сам да шмирглам док је човек говорио:

- То је било на Анитином рођендану, пре две-три године ваљда. Она је седела код прозора и не знам зашто, баш ми је личила на нашу мајку. Тако је ваљда прекрстила ноге. Све је било како треба док тај лик није тражио да му Анита донесе пиво. Она је била усред разговора у том тренутку. Да ствар буде још гора, она се извинила, уморила и отишла у кухињу. Донела му је пиво и чак га пољубила у образ. Знаш, мени се

никада није извинила ни за шта, а увек сам радио онако како је хтела... Онда се вратила, ја сам причао са њеним другаром, кад одједном тај лик крене да се смеје. Баш онако да те глава заболи. Да га сви у просторији чују. Не знам да ли си имао икада онај осећај, да кад некоме видиш зубе док се смеје, да пожелиш да их поломиш...

- Па не баш - рекао је Вук и ја бих се вероватно насмејао да ми од стрепње није било непријатно у стомаку.

- Небитно - настављао је већ Богдан – елем, тај идиот постаје све више неподношљив. У следећем тренутку, он поново прекине Аниту и креће да гњави: Е, Ани, Ани, е Ани, како се звао онај лик што смо га упознали на Копаонику, знаш онај што држи кафић доле у Сарајевској... Анита је подигла кажипрст како би само мало сачекао на одговор, а он мртав 'ладан креће да виче: Ало бре, Анита, чујеш шта ти причам! Без имало срамоте виче на њу у њеном стану. Ту више нисам могао да се суздржим, јер су руке почеле да ми се тресу. Устао сам, пришао му и он ме као гледа нешто... Као који сам ја сад ту курац... Тако је и рекао. И ја га ударим песницом тачно у нос. Анита је устала сва згранута, али је он већ био на мени. Да нас њен другар није раздвојио, вероватно би ме добро претукао. И то ми не би било жао, него ме је бацио на регал, па смо поломили неке старе тањире које сам ја дао Анити, а које су у ствари од наше мајке... Небитно. После су покушавали да ме смире... Искрено, ни не сећам кад се све то завршило. Дошао сам себи тек тамо на Славији, кад сам схватио да немам појма где идем.

Сљуштио сам још неколико трака боје и решио да одморим шаку. Када сам погледао Богданово лице, изгледало је намргођено и оштро. Као да је опет преживео то што је управо препричао.

Вук је кренуо да осваја зид са друге стране, равномерним и снажним покретима шпахле у једној руци, док је другом

шприцао воду из пластичне боце у којој је некада била течност за прање судова.

- Човече... Па нек си га измлатио - рекао је Вук.

- Није тако - одговорио је Богдан.

Лице му је опет променило облик. Образи су му поново постали округли. Наборано чело се поравнало у једну површину боје воска, са чијег су дна благо израстале обрве. Имао сам утисак да почиње да ми се врти у глави колико брзо мења изразе.

- После тога ми је Анита рекла да више не долазим. Да је њена одлука са ким ће да буде и шта ће да ради и да је оставим на миру. Дуго нисам могао то да разумем, зашто сам ја био тај који је морао да се склони. То ми је тек скоро постало јасно... Има тих жена. Везују се само за оне људе за које постоји могућност да ће отићи сваког тренутка. Извесност и сигурност, то су две ствари којих се Анита исконски ужасава.

Погледао сам у Вука. На кратко је престао да шприца. Тада ми је постало јасно. Вук је постигао оно што му је највише требало - да Богдан темељно говори о Анити. За мање од пола сата, од њега је сазнао више ствари о њој него што би му она вероватно открила за више од годину дана.

Док смо скидали фарбу, Богдан је стајао у позадини прекрштених руку и говорио гласом који је почео као брзи сплет речи, а онда постајао равномернији, што је прича више залазила у прошлост.

Рекао је да им је мајка била строга и захтевна. Да је осмех давала само као награду за добро извршен посао. Да се њихов отац толико плашио мајке да би у тренутку када би она ушла у кућу, обустављао све ствари у којима је уживао, гасио радио и цигару како би одмах ишао да послужи напорну жену. Рекао је да је мајка Аниту волела више од њега и оца и да је имала обичај да каже да се љубав мери у количини примљених батина. Рекао је да су једне недеље, када отац није био ту, он

и сестра закаснили на породични ручак, након чега им мајка није дозволила да се врате и играју са осталом децом него их је затворила у гаражу на два сата. Рекао је да је жена плакала и замерала им на толикој саможивости. Да му је тада Анита рекла да повуку стари шпорет све до средине гараже након чега се попела на исти, мотиком развалила слабе даске на крову и једним скоком провукла кроз рупу. Рекао је да му је Анита пружила руку да учини исто, али је он рекао да не сме и да ће остати. И да је то-то. Да је то одувек била разлика између Аните и њега, што је она имала храбрости да оде, макар одлука била и погрешна.

На самом крају, причао је о Анитином претпоследњем сусрету са мајком, када је против њене воље отишла са једним крупијеом у Црну Гору. Да је у соби паковала пешкире, крему за сунчање и остале ђаконије за плажу, док јој је мајка стајала изнад главе и сипала увреде од којих је тачно запамтио само једну – само зато што је напунила осамнаест година то не значи да може да постане курва. Рекао је да Анита није одговорила ни на једну мајчину увреду, све док јој немоћна и бесна жена шаком није окренула браду и зарила нокте палца и кажипрста испод и изнад усне.

Ту је Вук прекинуо причу и одушевљено додао:

- А зато она ту има тетоваже?

Богдан је климнуо главом, а затим рекао да се Анита није ни макла него је погледом какав нико у кући пре ње није упутио мајци успела да натера жену да скине руку са њеног лица како би јој ставила до знања – То си сада урадила и никад више. Рекао је да је на том мору Анита урадила две тетоваже, тамне цртице око усана, тачно на месту где су били ожиљци. Да су то њена два симбола слободе. Да мајка није добила ни могућност да *то* уради још једном, јер се после свађе више никада нису ни виделе. Да је знала за ћерку само из Богданових прича и видела је једино на две фотографије. На првој, црно-белој,

како негде на Јадранском мору седи у плићак у великом камену а затим и на другој, у боји, како прелепа и насмејана за шанком непознатог ресторана посматра свој лик у огледалу. Рекао је да обе и даље питају једна за другу, али само преко њега. На крају је рекао да је у животу најтеже – не знати да је неки сусрет заиста био последњи.

Прсти су ми задрхтали. Ћутали смо дуго после његове приче, све док Богдан није рекао да би било добро да седнемо да једемо. Помогао сам Вуку да измеша боју, након чега смо опрали руке и прешли у кухињу.

Зазвонио ми је мобилни па сам отишао у страну. Имао сам педесет посто шанси да погодим ко је.

Бојан или отац.

Није био Бојан.

- Где си? - чуо сам очев глас.

- Са Вуком у Кумодражу, помажем му да заврши нешто.

- Дошао сам кући по огледало. Где си га оставио?

Осетио сам како се нешто у мени одваја. У нејасној слици која ми се само на кратко појавила пред очима видео сам мајку како лежи на кревету и гледа кроз прозор у крошње прекривене снегом. Учинио ми се да чујем гласан прасак, због чега сам се стресао.

- Испод степеништа - рекао сам.

- Хајде врати се што пре. Бојан је сâм. Завршавам ово сутра ујутро и долазим.

Једва сам процедио кроз усне - Важи - али је веза већ била прекинута. Остао сам у ходнику и нагнут на зид дисао дубоко све док ми притисак није попустио у грлу.

У кухињи је поред судопере било неколико поједених комада лубеница које су личиле на исечене скалпове. Јели смо у потпуној тишини која је била испрекидана Богдановим оштрим сркањем због чега сам доживео десетак нервних сломова.

Завршили смо са вечером, а онда поново прешли у дневну собу и наставили да гулимо зидове. Кроз отворени прозор мелодија зрикаваца је упловљавала у простор и мешала се са уједначеним звуком шмирглања.

Мало пре поноћи, Вук је обуставио такт руку:

- Чекај, Лука, чујеш?

Престао сам да шмирглам, након чега смо са краја ходника чули певање од којег су ми се најезила цела леђа. Заправо, било је то црквено појање. Збир дубоких гласова хора који су расли и падали док су славили Господа.

- Овај је начисто луд - рекао је Вук.

Гоњени тим језивим гласовима наставили смо да стружемо као помахнитали. Због тога смо посао завршили око поноћи, тачно онако како је Вук планирао.

Сакупили смо све ствари и оставили их на средини просторије. Опрали смо руке након чега сам изашао напоље, а Вук наставио низ ходник. Стигао сам до кола и одатле га видео како као силуэта улази у собу, која је била обасјана загасито жутом светлошћу. Потом се на прозору појавила и Богданова сенка. Обојица су нестала само да би се убрзо појавили на улазним вратима. Када је Вук кренуо стазом према мени, видео сам да је Богдан остао да стоји у раму врата. Глава му је била благо накривљена, због чега сам имао утисак да му је криво што одлазимо.

Када је Вук стигао до капије, задовољно је испружио неколико црвених новчаница.

- Дао ми је пола - рекао је.

Уследила је тишина. Ракете су одјекивале у ноћи и неке од њих смо могли да видимо у малом квадрату прозора. Личиле су на велике искре. Имао сам утисак да наши гађају Месећ, чији је ореол све јаче сијао. Месечина ми је прелетела преко главе тако да када сам се окренуо, могао сам да видим мајчин

врат и повијену главу како утиснути стоје на чађавом зиду као отисак на медаљону.

- Мама? Да ли би можда могла да ми даш седамдесет марака? Нашли смо Плејстејн за двестаседмдесет марака у огласима. Плус ћемо добити и цојстик и меморијску картицу и Н-ПАЛ конвертер да можемо да га повежемо са старим телевизором. Добијеш још и једну страва игрицу. Вук и Алекса би дали заједно двеста а ја седамдесет.

- Американци нас бомбардују а ти би да купујеш та њихова срања - рекао је отац. - Не може.

Скупио је руке изнад колена и гледао у под преко којег је текао златни поток месечине.

- Али... Сони праве Јапаници - рекао сам.

- Свеједно. То је доста пара, а ми имамо много важније ствари које би требало да решимо. Уосталом, од тих срања ћеш само постати глупљи.

- Имаћеш новац до рођендана - рекла је мајка одлучним и равномерним гласом.

- Шта? - упитао је отац згрануто - Ајде, како си то замислила?

Када је окренуо главу према њој, лице му је постало сенка. Пусту је сноп месечине да у потпуности пређе на мајку, због чега јој је готово цело тело било прекривено златним сјајем под чијим дејством ми је личила на добру вилу.

- Ти ћеш му га дати, рекла је - Ниједну ствар у животу није желео толико колико то... То... Шта год то било... Четири разреда основне школе је прошао. Увек је одличан и никад ништа не тражи. Ако мене питаш, то је чак и мало тужно.

Мајка је склонила лице са месечине и поново постала сенка, а затим наставила:

- Знаш ли ти шта је горе од детета ком не испуниш жељу? Дете које нема жеља... Ово је прва ствар у скорије време коју је неко изговорио у овој кући, а да има везе са оним што долази.

Не како јесте, не како је било, него како ће бити и то нешто лепо. Сад, више него икад Јанко - молим те да цениш то.

Отац је још увек гледао у под, а онда су степенице почеле да шкрипе. Деда је полако одлазио на спрат, док сам ја гледао у мајку па у оца. Имао сам утисак као да га мајка вуче нечим што се не види а што избија из њених груди.

Седам

Као што то иначе бива са људима који се касно у ноћ враћају кући, Вук и ја смо ћугали. У дну насеља ровокопач је спавао изнад рупе. Кашика му је остала у ваздуху, па је личио на челичног бронтосауруса.

Стали смо испред моје куће и тада ми је Вук рекао:

- Хвала ти за данас.

Климнуо сам главом и отворио касету. Узео сам онај папир и изашао из кола након чега ме је Вук поново дозвоао:

- Лука. Слушај ме. Нећу да те притискам. Само бих волео да изађеш сутра са мном у град. Доле код Аните у клубу ће бити добра журка.

Кроз прозор ми је пружио три новчанице од хиљаду динара. Помисао да би требало да одем међу људе у мени је будила nelaгоду и мислим да је то Вук одмах приметио. Било ми је тешко да издржим његов поглед. Окренуо сам главу и неодређено погледао према живој огради Бранкиног дворишта. У тренутку када сам узео паре, Вук је само тихо рекао:

- А.И. у снегу.

Очи су му севале љутито и да чак ни реч није рекао после тога, осећао сам да је у праву. Као да је тачно знао шта ме мучи.

Затворио сам врата аутомобила и још једном климнуо главом.

- Чућемо се сутра па ћемо се договорити, рекао сам му.

Иако ми је глас био испуњен сумњом, дубоко у себи сам знао је одлука већ донешена. Да ћу сутра у ово време бити са њим опхрван димом и прегласном музиком и умирати од страха међу непознатим људима. Мислим да је и Вук то могао да осети због чега ме је отпоздравио стегнутом песницом након чега је полако дао гас.

Ушао сам у двориште и кренуо стазом према улазним вратима. Покушао сам да чујем да ли је Бојан будан и убрзо стекао утисак да целокупна кућа спава. Отворио сам врата сасвим тихо и ушао у дом.

Мајка је поново упалила шибицу у подруму. Сећам се да сам под тим слабим сјајем у витрини видео једну играчку на навијање. Био је то руски клоун, којег је отац давно донео из Москве. Имао је мали кључ у лименим леђима. Када бих га навио, махао је рукама тамо-амо и ходао у круг. Међутим, чим би механизам престао да се окреће, играчка би остала у месту и личила на укочену фигуру престрављеног човека. Тај је клоун стајао иза прљавог стакла са рукама подигнутим у вис као да се предаје. Онда је светлост нестала и ја сам одједном осетио мајчину руку на грудима и ту где је она била положена постало је топлије и лакше.

Окренуо сам се и нагнуо главу у мајчино крило. Очи су ми сада биле потпуно навикнуте на мрак. Затим се деда вратио и сео поред оца. Сенке су им биле готово исте величине.

- На спрату је прозор излетео заједно са зидом... Сад ћу морати још и то да поправљам - рекао је отац.

Стоља је одјекнуло још једном, само што је овога пута експлозија била даље, тако да се довукла до нас као гунђање. Осетио сам мајчине прсте како дрхте.

- Јанко, нејасно ми је да у оваквом тренутку можеш да бринеш о тим стварима. Само жив човек може да поправља своју кућу. Не знам да ли ти је то јасно?

Џемпер јој је мирисао на кување. Отац је устао и отишао на спрат, а онда се вратио са свећом чије је дно било слепљено за малу тацну. Мајка је из трећег пута успела да направи ситан пламен који је отац чувао дланом и када је принела шибицу до врха свеће, Јанково снажно лице са пљоснатим носем је засијало. У унутрашњости његових ситних, црних очију појавила су се још два пламена.

- Четрнаест стакала, рекао је деда. Мислим да је толико комада пукло вечерас. Четири на тавану, четири на спрату и овде у приземљу још шест.

- Човече... То је још двеста марака гарант. Ала ће Љубиша да трља руке - рекао је отац.

- Не би требало да у оваквом тренутку говориш о новцу, макар не на тако глуп и приземан начин. Велика је то мука када ти посао цвета на рачун туђе несреће.

Мајчине речи су одјекнуле подрумом као упозорење. Месеј је пропао иза кровова комшијских кућа, због чега је простор постао мрачнији. Уследила је тишина. Унутар ње, све видљиво се држало на ситном пламену свеће који је таласао очевим забринутим лицем.

Отишао сам у кухињу и пре него што сам одврнуо славину застао сам испред судопере, као пас који је већ неколико пута насео на исту замку. Када сам окренуо ручицу на чесми, и чуо воду како се уз клокот пење кроз зид, осетио сам да ми глава постаје лакша. Коначно ми је једна ствар пошла за руком.

Док сам се пео на спрат све ме је више спадало осећање усамљености. Сва она места која су некада у дому била обасјана светлом, сада су била прекривена непробојном тамом и тишином. Процеп испод врата где је некада спавала

мајка. Отворена врата дедине собе и угашен радио на столу. Полукружно степениште које расте према тавану, такође замандаљено сенком. Једино сам кроз благо отворена врата Бојанове собе видео линију светлости, која је готово секла ходник на пола.

Примакао сам очи до процепа и видео га како спава. Ручице је држао положене испод образа, на исти начин као што је то некада чинила мајка. Одмах испод њега, на поду је био дојпед Плејстејшна. Црн, са вијугавим дршкама, личио је на заборављени пиштољ неког револвераша из будућности.

Макс нас је чекао код капије. Млатарао је великим језиком испред Алексе који се препирао са Вуком.

- Дај ми, дај ми! Хоћу ја да носим.

- Не може, ти си га све време држао у колима - рекао је Вук и повукао кесу даље од њега.

Кроз пластифицирану површину помаљао се златни знак Плејстејшна.

- Ти си га носио до кола - одговорио је Алекса.

Ђутао сам и гледао у омот диска који ми је био у рукама. На њему се назирао лик војника са траком на глави и три речи које је секла једна линија: ~~Метал Гир Солид~~, док је у реду испод наслова писало - "тактичка шпијунска игра".

Ту смо игрицу пробали само једном код Томе. Једино што ми је остало у сећању био је онај ред тужно отпеваних слогова на уводном екрану ту-ту-ту тутуту... ту-ту-ту тутуту. Звук који је слутио снег и сирене.

Љубиша нас је прстигао и отворио улазна врата. Хтео сам да се јавим тета Весни, али је она стајала изнад судопере окренута леђима.

- Стигли смо, Весна! - рекао је Љуба.

Изули смо чизме и оставили их испод радијатора. Вук је одмах извукао Плејстејшн из кутије и ја сам мислио да ћу да

искочим из коже од радости.

Алекса је гласно викао:

- Стигли смо! Купили смо Сони, мама!

Сећам се јасно да Алексин усклик није наишао на одговор већ је убрзо уследило Љубишино питање:

- Колико си узела? Колико си узела, Весна?

Вук је наставио да повезује Плејстејшн као да се ништа чудно не дешава у кући. Окренуо сам се и видео окићену јелку како спремно чучи у ћошку и чека да буде упаљена. Алекса је намрштено гледао према телевизору, на чијем је екрану био снег. Љубишина и Веснина сенка су се у позадини преплитале на зиду као прикази у јапанском позоришту.

- Хајде, пробај сада. Пробај да га упалиш - рекао је Вук када је повезао последњи кабл са ТВ-ом.

Притиснуо сам десно дугме на конзоли и посматрао поклопац како се споро отвара. Поред црног точкића који је окретао ЦД, налазило се нешто налик на дијамант. Томислав је то звао сочиво и говорио да ни по коју цену не сме да се испрља.

- Не знам, један или два јутрос... Не знам... - дрхтао је Веснин глас.

Притиснуо сам лево дугме и онда је екран на телевизору постао бео због чега су се наше три сенке развукле по поду скоро до јелке. Уследио је онај добро познати звук учитавања. Седели смо у тишини и избегавали да гледамо један у другог.

- Нећу више, нећу више мајке ми! - викала је Весна.

У соби сам оставио папир преко отворених књига. Затим сам отишао под туш и врелом водом сљуштио са себе бетонске пеге.

Схватио сам да је исувише вруће на спрату тако да сам се спустио у дневну собу како бих поново направио промају. Баш у тренутку када сам размакнуо окна и повукао завесу у страну,

на телевизору сам приметио једну књижицу. Виђао сам је и раније али никада нисам у потпуности обратио пажњу на њу јер је увек била у очевим рукама.

Пришао сам и подигао је. Не само што је обликом личила на Библију, већ је била и једнако тешка. Тек када сам је опрезније сагледао, увидео сам да има више страница од обичног ноте-са. Отворио сам предњу корицу где је са унутрашње стране при врху писало Јанко Стаменковић и одмах испод 20.1.1981.

Мобилни је отпустио три мучна тона. Батерија је била готова. Када је екран замро толико ми је лакнуло као да сам ножем пробо непотребан део мозга.

Упалио сам лампу на сточићу поред фотеље у којој је деда некада седео. Окренуо сам страницу... Затим још једну... Осећао сам како ми блага усплахиреност растерује умор од ногу према грудима. Када сам окренуо још једну страну, преда мнош су се указали уредно и ситно исписани редови очевог рукописа.

***

Одломци из дневника Јанка Стаменковића

22.05.1999.

Е баш ми било драго. Грешна ми душа али ме баш брига кад није хтео да слуша. Цело јутро је Драган ишао бос по шуту још ми се смејао кад сам рекао даће да нагази ексер. Једино ми било мука кад је стењао из оне шупе. Нека га. Можда тако и научи да слуша. Незнам шта да радим са њима. Стало им је само да испадну у праву а у ствари испадну будале. И онај Игор већ три дана неможе да дође на време на плац. Једино је онај Радован како треба. Ако Лука буде такав кад порасте нек ме сахране живог

горе у Јајинцима бићу срећан.

Кад сам био код мешалице кунем се да сам могао да га осетим да ме гледа. Знам да ми је отац али понекад ми прође кроз главу да ћу га удавити. Далеко било. Тако кад буљи у мене немогу ништа да урадим.

Мешалица је окретала окретала окретала. Продрмао сам је пар пута и онда сам знао да ме гледа. Кад сам се окрено Милутин је стајао на сунцу и смејао се. Рекао сам себи да нећу али сам се одма изнервирао. Ко за инат је и Драган кренуо да се дере из шупе да ме пита да ли је Игор дошао. Казао је да мора код лекара јер му је ексер ушао до пола стопала нашта сам му ја рекао да није сам ушао него је он нагазио. Можда нисам морао то да му кажем.

То ми се понекад деси. Морам да видим са докторком Надом дали је због шећера. Можда су ми и живци попустили. Звук мешалице ми је одједном постао јачи. Да полуди човек. Било ми још горе кад је Милутин стао да гледа у мешалицу. Рекао је да је много густо и да ће се осуши одмах. Каже као да ме није он правио. Дошло ми да га ударим ашовом у главу. Далеко било.

Рекао сам му да не иде замном и да престане да ми дробе. И стварно ако је толико паметан што је чеко педесет година да ја кренем да радим на викендици. Није ми одговорио ништа. Сунце му је падало око главе па ми је личио на свеца. Прошао је поред мене и узео ашов који је био нагнут на зид. Увек тако буде. Само се умуси и неће више да прича самном.

Радованово лице се појавило иза зида. Свуда испод очију је имао тачке од малтера. Питао ме да ли да сруши зид од кухиње и ја сам климнуо главом. Видео сам да Милутин гледа у мене па сам се одмах покајао. Кад ме тако гледа неznam шта треба да урадим. Јана ми је једном рекла да докле год будем мислио о томе шта ми други мисле никад ништа нећу урадити.

Слошило ми се око поднева ваљда јер сам хтео да мислим на све од једном. Радован је ишао тамоамо по кући, Милутин је копао темељ тамо где смо рекли да буде кухиња. Заправо ми било најчудније код ограде. Испод јелке сам мислио да ми се учинило

да стоји неко дете. Кад су гране кренуле да се љуљају знао сам да није сунчаница. Тад ми пало на памет да су Алекса Вук и Лука отишли у борове горе и ја сам молио Бога да невиде ни једну змију јер би ми Јана звоцала десет дана.

Стајао сам поред мешалице и чекао да заврши кад сам опет видео оно дете поред ограде. Као да је нешто тражио. Отишао сам до њега и у пролазу слушао Драгана како стење. Звук је поново био нормалан. Мислио сам да ће тај мали да побегне кад ме види. Само је остао тамо и гледао у мене. Пало ми на памет да нешто није у реду са њим јер ме је тако гледао. Као да нешто нема у очима. Тражио је Алексу а кад сам га питао да ли је исто Лукин и Вуков друг рекао је да није да је само Алексин. Није хтео да ми каже шта хоће. После сам сазнао да се зове Лазар и да је син од Пеђе вулканизера са брда. Све ми било јасно.

Опет је звук постао јачи. Радован је ударао мацолом у зид. Знао сам да тако неће успети да уради ништа до поноћи. Имао сам бушилицу у комбију. Кад сам видео Милутина да још увек дрља по мешалици мислио сам да ће ми глава пући.

Лазарове очи су се скупиле па је личио на кртицу. Много ме је нервирао а нисам знао што. Хтео сам да га питам јер му криво што је Тома сбрда увалио полицију његовом ћалету због узнемиравања. Нисам то урадио. Било ми гупо. Тај мали има година као мој Лука. Чули смо Драгана како стење. Питао ме Лазар шта му је. Рекао сам му да је нагазио на ексер и мали ми ни пет ни шест рекао па што стење онда. Нисам знао шта да му кажем. Збунио ме скроз. Пало ми на памет да га непустим да се игра са осталим дечацима. Да ће на лоше да изађе али сам му ипак дао руку па је прескочио ограду.

Док смо ишли према шуми Радован је и даље ударио у зид. Трошио је снагу без везе. Нико жив не би могао да га олупа тако. Чуо сам да му је мацола пала на под. Дахтао је као коњ. У пролазу сам га видео како буљи у зид ко теле у шарена врата. Изгледао ми је као да хоће главом да га разбије. Рекао сам му да има хилти и продужни кабл у комбију и да га разбуца ко човек. Отрчао је као дете док смо ја и Лазар ишли према шуми. Милутин је копао

темељ и са леђа ми је изгледало као да сам себи прави раку. Далеко било.

Ја и мали смо прошли поред трске и тад сам видео смрдљушу. Увукла се у бамбус у ону воду буђаву. Целим телом ме је прошла језа. И Лазар је видео исто. Издро сам се на њега да пожуримо и он је одмах кренуо замном. Кад смо стигли до борова капија је зашкрипала. Игор је ушао на имање са кесом у руци. Онда сам је опет видео. Личила је на црево од воде. Кад се покренула умало да се онесвестим. Лазар каже да морам да јој откинем главу иначе ће да настави да се враћа. Само кад помислим на змије није ми добро. Отишли смо низ путељак. Иако је било топло свуда је било блато морам да видим шта да урадим са том водом тамо. Ако се подвуче под темељ једнога дана има све да оде у три лепе. Чуо сам да подземне воде неваљају. Да умеју да буду проклете. Да је један човек код Авале живео у кући која је била изнад њих. Прво је чуо гласове, онда убио жену па се обесио у дворишту.

У шуми сам чуо да је Радован упалио бушилицу. Окренуо сам се и видео како иде до чесме где је одврнуо славину. Умио се и кренуо назад међутим није затворио воду. Млаз је остао на сунцу видео сам тачно како се сија и то са око седамдесет метара. Дошло ми да се вратим и да му кажем да иде кући. Стално им говорим да затворе усрану чесму. Онда је опет звук постао гласнији. Имао сам утисак да су ми кораци у глави.

Поред стазе сам видео печурке. Можда би могао да их покупим ових дана. Лука би могао да их продаје на Бањици. Јана би ми вероватно звоцала. Видим да Лука нема представу о парама. Да види колико је тешко зарадити двадесет марака неби ми тек тако тражио 70 и то за оно срање.

Прешли смо поток и кад их нисам видео тамо слошило ми се. У шуми је било хладније а ја сав знојав. Руке су ми се тресле. Баш мислим да је шећер. Ваља сам изгледао изгубљено јер ме онај мали питао где идемо. Знао сам да их је Алекса одвео ту негде. Тај мали стално нешто измишља. Не знам како увек Вук заврши у казни а он ништа.

Сетио сам се да и даље вода капље из цеви. Не знам што ме то

толико излуди. То ми се дешава само код таквих ситница. Пре неки дан сам причао са деда Миланчетом и он је у оку имао крмељу. Нисам могао да се смирим док му нисам рекао да обрише то. Ево сад док пишем кад помислим на то одмах се изнервирам. Ишли смо према брегу и ја сам се скроз унервозио. Да нису били тамо не знам шта би урадио. На сву срећу су били. Седели су један поред другог и били нам окренути леђима. Гледали су у нешто што је било код Вука у рукама. Кад сам звизнуо видео сам да је Вук то бацио у трње. Часопис неки ваља. Живи су се престравили. Прво нисам знао шта им је ал сам размислио после. Сигурно су гледали голе жене. Незнам како то данас деца раде. Чуо сам да на сателиту имају канали где се јебавају по цео дан. Радован каже да све што могу да замислим то већ постоји снимљено. Ваља у односу на то голе жене на папиру нису толико страшне. Јадна деца. Гледала су ме као да су богзнашта згрешила. Као да нам није довољно што нас ова говна гађају касетним бомбама. Правио сам се луд. Алекса је махнуо Лазару па овај њему. Мени је она одвртнута славина и даље била у глави па сам само журио да се вратим.

Изгледа да Лазар није ни знао да су Алекса и Вук близанци. Гледао је лево десно док није погодио који је који. Тад сам и ја схватио да немам појма како их разликујем. Вук је мало више намрштен а Алекса гледа као да увек има нешто да пита. Хтео сам да им кажем не иду даље у шуму да одма дођу ако крену сирене. Луки сам рекао да ако не дођу да ћу га затворити у собу до краја лета. Онда је Лазар рекао да је решио неку загонетку. Рекао је клавир и нешто на енглеском. Извукао је цедуљу на којој је била шема дирки са бројевима. Немам појма шта им је оно. Однегде иза мене сам чуо да је Радован коначно наместио бушилицу.

Лука и Алекса су кренули да се деру као идиоти. Јурили су да виде шта је Лазар донео. Кад сам се зимус вратио камионом из Русије знам сигурно да ми се Лука није онако обрадово. Прескочили су поток и гледали у цедуљу. Само је Вук остао иза сав намрштен. Стајао је позади и само говорио није и како Лазар лаже нашта му је овај рекао да ће му јебати мајку. Хтео сам да му кажем

да не псује мада је можда добро да неке ствари реше између себе. Вук је умукнуо и онда је Лазар рекао да је песма о црним и белим птицама и свака онда одговара диркама... Не сећам се. Тако нешто је рекао. Не знам да ли је добро што толико играју игрице. Мада кад боље размислим све је боље него да мисле на бомбардовање.

Поново сам се сетио оне воде како цури па сам се окренуо и отишао. На плацу је пржило као у тепсији. Милутин је копао и копао док је она вода још цурела док нисам заврнуо вентил. Радован је седео тамо где је некад била кухиња. Растурио је зид више него што сам се надао. Све су рупе остале иза њега и ту је ишла светлост. Замолио сам га да затвара воду а он ме гледао као да нема појма шта причам. Нисам имао снаге да се расправљам са њим па сам само отишао напред да нађем његовог брата. Седео је на клупи и јео огроман сендвич. Уопште не знам како може да ради кад се онолико наједе. Чим ме је видео кренуо је да устане и ја сам му рекао да седне јер ако није радио два сата десет минута неће направити разлику. А кад га видим како једе сав се најезим. Исти је као мој Милутин. Једе тако да му све комади сира остану по устима. Дође ми да их скинем шамаром.

Рекао сам му да ће ми подићи споменик једног дана кад се сети како је радио код мене. Да нигде другде неће моћи толико да цабалебари. Ту је кренуо да ме провоцира за Драгана као како могу да га оставим онако да лежи у шупи. Прво сам мислио да нећу да попустим али је Радован оставио сендвич и рекао да му је мука кад чује како Драган јауче онда ми је било жао. Исти је као Милутин. Само повије грбачу и оде као пас. Буде ми криво од тога само тако. Не знам да ли тако треба или не. На крају сам извукао кључеве и дао му и рекао да одвезе Драгана у амбуланту. Одмах се орасположио.

Видео сам Милутина како седи на ивици темеља. Ашов му је био испод мишке па ми је зато личио на гробара. Далеко било. Комби је штуцао. Игорова глава је испала преко стакла да ми каже да неће да упади. Отишао сам до њега и узео из врата комбија чутурицу и крпу. Рекао сам му да лакше окрене кључ.

Кад сам кренуо према шупи било ми је баш лоше. Све ми се било скупило. Бушилица је роварила мешалица је исто роварила Драган је јаукао тамо кроз даске и ко за инат сам подигао главу. Видео сам га кроз горе. Мајку му јебем. Неби га никад видео да нисам дигао главу. Као тачка је ишао преко неба. Ни звук ни траг није остао за њим. Нисам ни стигао до шупе а он је већ био код Раковице. Само сам чекао кад ће да груне. На сву срећу није.

У шупи је смрдело на трулеж. Драган је лежао на дасци преко које сам пребацио старо ћебе. Био ми је окренут леђима. Рекао ми је да немогу да га оставим таквог ту. Рекао сам нида нећу и да ће Радован да га одвезе. Ваљда је и плакао јер су му образи били црвени. Срамота кад толика коњина плаче. Тек сам тада видео да је добро средио стопало. Мислио сам да лупета јер сам толико био љут на њега кад се то десило да нисам хтео ни да га погледам. Ставио сам палац испод његовог табана и могао да га видим на другој страни рупе. Ајд што је рупа него те даске што је згазио нису мењане још од кад је Милутин имао десет или дванест. Ко зна шта је било на том ексеру. Читао сам у новинама пре неки дан да је то ваљда бактерија. Мања од десет мм. Уђе у крв и разјебе човеку нерве.

Набио сам ракију на крпу а онда је поцепао по средини. Са пола сам му обрисао рану а онда ту половину везао за другу око стопала. Драган је само сисао ваздух и гледао у даске и онда ме одједном питао како је Лука. Било ми чудно што ме то пита па сам му само рекао да је са близанцима у шуми и са оним малим. Питао ме за удар. Да ли је Луки боље од онда. Било ми глупо. Јер нисам ни причао много са Луком. Рекао сам му да има ожиљак и да смо срећни што је Јана то предосетила иначе би... Далеко било.

Рекао сам му да ме Лука не брине толико него да је сада горе са Јаном. Да од тада непричамо као људи. Драган је рекао да је то нормално кад је мало фалило да Лука... Мада знам да није то. Нема везе са тим једноставно.

Обгрлио ме је подигао сам га па је кренуо да скаче. Изашли смо напоље а Радован је толико растурао зид да сам мислио да је

бомба пала јер је кућа цела била у прашини. Летело камење као ватромет. Спустио сам Драгана на клупу. Каже човек мени хвала до неба а ја му рекао ако је до овог неба нека иде све у курац. Игор је иза и даље мучио комби. Окретао је кључ тамоома док ми није било мука. Радован је позади рекао да има још десет минута и да ће зид пасти. Сунце ми је тукло право у очи. Опет сам боље чуо. Игор је испао из кола сав исцрпљен и рекао да неможе. Једноставно неможе а ја сам му рекао да неуме. Одједном је бушилица престала да штекће и Радован ми је рекао да дођем одмах. Кроз прозор сам упао у кућу и сад како није било зида био сам тачно тамо где се кухиња спојила са дневном собом. Газио сам шут јер је био свуда док нисам стао а то је било кад ми је Радован рекао да погледам. Држао је у руци циглу која је била црна и масна као угаљ. Дао ми је и рекао да окренем другу страну и кад сам то урадио видео сам натпис:

За Милутина и Јелисавету. Да међу овим зидовима истрајемо кроз многе дане и недаће.

Испод је још било

Бранко, 29.08.1923.

Рука ми задрхтала. Радован је нешто рекао али га нисам чуо него сам пратио оне тачке крви по поду које је Драган оставио јутрос и прескочио тамо где је некада био прозор. Однео сам камен до Милутина и рекао му да погледа. Камен темељац се то зове. Узео га је без икакве речи отишао до стола узео наочаре и ставио на нос. Боже. Када је прочитао само се окренуо и почео да хода. Отишао је кроз до оградe и нагнуо се на њу. Узео сам ашов који је био клизав од његових руку и бацио га у земљу. Драган је лежао на клупи и држао се за главу. Онда је Милутин кренуо да плаче. Мој отац је плакао. Нисам то видео не знам колико. Мислим да то уствари никад нисам видео. Не знам зашто ми је толико било непријатно. Нисам знао шта да радим. Оставио сам ашов

и кренуо назад код Радована где више није радила бушилица. Нисам могао да се сакријем већ сам га и тамо чуо како јеца.

И онда мајко мила. Таман кад сам хтео на задња врата змија је изашла кроз траву. Стресао сам се и остао уместу и буљио у њу. Ишла је напред својом главом у облику троугла па је оставила траг на песку. На крају сам је видео како улази у неку пукотину у зиду таман тамо где је Радован одмарао на шамлици. Тек сам могао да мислим кад је више нисам видео. Пао ми на памет онај зид од шољице кафе и како је Јана уопште знала? Најезим се понекада кад мислим на то како зна те ствари.

Ни откуда се појавила сирена. Жив сам се исекао. Као да је била у шуми тако се гласно чула. Чим је кренула да завија знао сам да је то то. Човек може да истрпи донекле не и преко тога. Свима сам им рекао да устану и иду у комби. Толико је ствари већ било отишло ускурац да нам је још само фалило да нам та говна дођу главе. Одмах сам кренуо према шуми. Милутин је брисао очи и ја нисам хтео да гледам у њега. Само сам му рекао да иде у комби. Наставио сам право док је сирена рондала и рондала. Да полуди човек.

Кад сам ушао у сенку дрвећа схватио сам да би коначно био сам само да сирена није јурила за мном. Таман када је престала појавили су се дечасти. Наравно да је Алекса био на челу колоне. Још увек је држао цедуљу. Иза њега је ишао Вук који је испод ока имао масницу као трешњу. Кад сам питао Вука шта му је то слагао је да је пао. Још горе од тога Лазар је одмах рекао да га је он ударио јер му је Вук рекао да му је ћале кретен. Ваљда је то било уреду онда. Него тај мали Лазар. Питам се дали то дете икада мења израз на лицу. Само је гледао у Вука па сам му рекао да иде испред мене са Алексом. Морао сам да Луку оставим иза заједно са Вуком кога сам држао за мајицу да се не потуче опет са Лазаром.

На плацу је Милутин просуо преостали малтер у трску. Први пут да нисмо до краја искористили малтер од како је бомбардовање почело. Плашим се да би то могао да буде лош знак. Отишли смо сви заједно до комбија. Драган са бушном ногом Милутин са

циглом у руци Алекса са цедуљом на којој су биле дирке клавира Вук са масницом испод ока. Да ме је неко срео мислио би да терам комби у лудницу.

Игор је сумњао да ћу га упалити. Нисам му ништа рекао. Тврдоглав је као мазга а таквима нетреба говорити ништа. Стиснуо сам квачило скоро до краја, окренуо кључ до пола док комби није почео да грца а онда до краја после чега смо се сви труцкали. Нисам ништа рекао Игору само сам намигнуо.

Прво смо одвезли Драгана до амбуланте. Тутнуо сам му и паре за такси и јадан је толико био згранут да није могао ни хвала да каже.

Одбацио сам Радована и Игора на Бањицу а онда отишао горе код близанаца. Нисам имао појма да је Љуба одрадио хром олуке и изолацију. Баш ми било чудно кад сам му видео кућу. Сва се сија као да је од сребра. Све бих дао да знам одакле му кинта. Не знам како то... Радим више од других а стално имам мање. Рекла ми је Јана да је то зато што мислим шта други раде. Како да не мислим кад је толико очигледно.

Весна је провирила иза завесе кад је чула комби. Питаћу Јану шта јој је јер се сва претворила у кост и кожу буквално јој се само подочњаци виде. Рекао сам Алекси и Вуку да изађу а онда побегао кроз капију. Само ми још треба да ме она пропитује што јој је син добио батине. А и није као да знам а и није као да је било страшно.

После сам код куће чуо кад је Лука питао Лазара да остане код њега. Било ми жао кад је рекао да хоће. Јебеш ми све имам утисак да га то никад нико није питао. Дао сам му телефон да се јави својима али није хтео. Запео сам као кретен јер сам мислио да је боље да његови небрину. Узео је телефон и само гледао у слушалицу као да незна шта да ради сњом. Тек је тада рекао да немају телефон кући. Баш ми било криво што сам толико запињао. Стајао је испред мене а рамена су му била повијена. Само сам узео слушалицу спустио је и отишао у дневну собу. Чуо сам Луку кад му је рекао да иду на спрат да читају бонус.

Узбуна је стала око два поподне. Престала одједном док сам

био на треседу и таман када сам требао да заспим видео сам да у ходнику гори светло. Хтео сам да немислим на то а кад сам покушао било ми још горе. Скроз сам се унервозио. Можда је и то од шећера. Јана је кренула на спрат и ја сам јој викнуо да угаси светло.

Светло се угасило а Јана је наставила уз степенице. То ми било чудно. Није чак ни гунђала. Викнуо сам јој да дође. Рекла ми је да хоће и она да се одмори мало. Глас јој је дрхтао и ту сам се разбудило. Лепо сам јој рекао да дође јер ме занимало шта јој је. Застала је код врата као да некога има у дворишту. Онда је продужила а кад сам устао села је поред мене. Хтео сам да кажем нешто. Нисам знао шта па сам је само гледао.

Већ десет дана не причамо као људи. Криво ми што чак није ни љута на мене. Јадан је брак који се мери у свађи рекла ми је. Гледала је угашен телевизор па камин па Милутинову фотељу. Онда је рекла време. Да кад је онда пала преко Луке да је тада схватила да нешто неваља. Покушала је да не мисли на то. Имало је везе са зидом. Са притиском који га је растурио а онда прошао кроз њене груди. Од прошле недеље не може то да избаци из главе. Ништа ми није било јасно шта говори. Још увек ми није јасно.

Поновила је време. Стално мисли на време. На то колико јој је остало до краја. Рекла је нешто што сам само мало разумео да је време било у њој као пешчани сат сакривено а онда се окренуло и почело да цури када је пала на ходнику. Време је изједа. Само је то понављала.

Нисам знао шта да кажем. Неумем да говорим када људи плачу. Окренула је лице према вратима. Загрлио сам је и привукао. Можда је престрављена. То сам јој и рекао а она каже да нема везе стиме. Зна каже. Као кад ће зазвонити телефон и као кад је Лука био у опасности. Све оно што види још од беле ноћи само што је то окренуто на унутра. Свако вече се буди престрављена а не зна зашто. Док не дође себи мисли да се распада и топи. Плаши се најбаналнијих ствари. Јастука сенки и облика. Верује даће је намештај прогутати. Кад сване буде јој лакше а онда опет

време. Само јој то у глави.

Онда је рекла да нема горе ствари него да јој живот постане оно време које никад није имала. То нисам разумео нашта мисли. Ућутала је. Лице јој се скроз променило. За двадесет година брака никада нисам видео да јој је лице такво. Кунем се да сам знао пре него што је рекла. Незнам како али сам знао. Умрећу рекла је умрећу много брже него што је требало. Далеко било рекао сам. Сад хоће да јој помогнем да не постане време које никада није имала. Пало ми на памет да јој је то од бомбардовања. Неће да Лука буде јединац каже. Рекао сам јој да једва успевам да зарадим и за нас. Каже да не дозволим да за мене новац постане оно што је за њу време.

Нисам јој рекао ништа и онда ме је само пољубила у образ и отишла на спрат. После ми је пало на памет да је нема у кући и толико сам се унервозио да сам упалио телевизор и буљио у екран. Сад да ме неко пита немам појма шта сам гледао. Онда су Лука и Лазар сишли низ степенице и ја сам тек тада видео да је девет сати и да је већ пао мрак. Тад је Јана рекла да неће да гађају. Да неосећа ништа у ваздуху.

После ме је сломио неки умор па сам кренуо на спрат. Милутин је читао књигу о транзисторима у фотељи. Јана је остала да гледа филм на политици. На поду је Лука лежао и гледао у бонус. По цео дан гледа у исти часопис можда би могао да му набавим нов. Кад сам легао одједном сам се сетио змије. Сав сам се стресао. Као да сам стварно видео како иде из траве у рупу испод дневне собе. Она њена смрдљива глава троугао са оним очима као чиоде. Ко зна колико их има испод пода. Ужас. Тада ми је опет пало на памет да ће Јана можда умрети па сам устао и отишао у подрум и узео канистер пун бензина, селотејп траку, шибице, кесе за ђубре и рукавице и онда све то однео у комби у дворишту. Стао сам у ходнику јер сам видео да Јана спава на треседу. Прекрстила је руке испод главе као увек. Имала је оне своје плаве чарапе на нози. Ту ми већ било тужно. Попео сам се на спрат и гледао најлон на крају зида тамо где је Лука пао. То ме толико избацило из такта да сам кренуо да плачем. Ставио сам руку на уста да ме

не чују доле. Незнам колико сам дуго плакао. После сам ушао у собу и одмах заспао. Ако сви останемо нормални док се ово незаврши биће добро.

Сањао сам одвратну ствар. Као да сам у кухињи и покушавам да отворим фрижидер. Вичем Јано и цимам дршку. Ништа. Гладан сам као вук. Врата као да су залепљена. Окренем се и видим кроз прозор да је све бело. Прешао сам ходник и погледао на степенице и схватим да сам скроз сам самцат. Нигде никог. Викнем Јано још једном. Ништа. Онда је кренуло да шушти као да негде цури гас. Кад сам их видео скаменио сам се. Испадале су са полица из посуђа излазиле из лавабоа. Незнам колико их је било знам да ми је једна змија ушла у ногавицу због чега сам пао. Тад сам видео да у дневној соби упадају кроз прозор као река. Пун их је тепих био. Све су ишле на мене. Једна ми се везала за лакат и стезала толико да ме је пекло а док сам ону прву хтео да извучем из ногавице трећа ми је ушла у мајицу преко леђа. Одједном су све биле на мом телу и једино што ми је остало слободно била је глава и ја нисам ништа осећао више у том сну. На крају ми је последња змија дошла до главе и смрдљивим телом ми везала очи. Тад сам се пробудио.

Каже Јана да сам вриштао у сну скини их са мене. У огледалу сам био скроз блед. Било је стварно јутро и ја сам ухватио Јану и загрлио је јако. Колико сам само био срећан што је жива. Онда сам одједном устао јер сам морао то да урадим. Рекао сам јој да ћу брзо да се вратим. Само ме је гледала док сам одлазио могао сам да осетим то.

Отишао сам комбијем до викендице. Све што сам био спаковао сам изнео и отишао до зида који је Радован олупао. Ту сам узео пајсер са пода. Отишао сам иза куће и налепио кесу за ђубре на ону рупу где сам их видео да улазе. Сав сам се био најезио. Канистер бензина сам оставио поред трске.

Сишао сам у подрум који је био црвен због зоре. Проверио сам да нису иза пећи али нису биле а нису биле ни у орману где су само биле новине и Милутинове неке старе ципеле. Попео сам се на столицу и пајсером разбуцао трули плафон. Померио сам

столицу и урадио исто то на другом месту. У трећем делу сам их видео како се мрдају у процепу као живи каблови и ако се тад нисам онесвестио никад нећу а знам и што се нисам онесвестио. Мислио сам на Јану. Откинуо сам још једном даску и пале су на под као да сам бацио мокар тепих. Ту су почеле да беже према ивици зида и тад ми их било жао. Отворио сам кесу за ђубре. Бежале су од мене ко ђаво од крста. Кад су се набиле у ћошак руком сам их узео и убацио у кесу. Дошло ми да повратим. Из три четири туре сам их све угурао мора да их је било педесет. Узео сам цак и кренуо напоље. Видео сам једну како бежи у бару. Цак ми се у руци мрдао сам од себе. Отишао сам у комби и узео шибице и бензин а онда отишао тамо код трске где је Милутин бацио шут. Спустио сам цак на земљу и просуо бензин по њему. Таман када сам запалио шибицу и кренуо да је бацам сетио сам се Јане. Тад ми било криво тако да сам угасио шибицу а онда дигао цак и нагло га окренуо. Просуо сам све змије у блато и траву. Гледао их како нестају у трсци. Боже колико је јутро било црвено.

29.12.1999.

Целу ноћ нисам тренуо. Почело је јуче ујутро кад је Лука утрчао у кућу. После су стигли полицајци и ја сам морао да им покажем где се то десило. Остатак екипе сам одвео горе код Љубише.

Лука је био замотан у ћебету у кухињи. Вилица му је дрхтала када га је инспектор питао шта се десило са Вуком. Није могао да каже па скоро па минут. Само је понављао да је лежао иза чесме а онда му је инспектор рекао да је то већ казао и да мора да проба да се сети због другара.

Душа ме заболела кад сам видео Лукину шаку како се појављује из ћебета и иде према носу. Сви су му прсти били скроз црвени. Полицајац је записивао код фрижидера а онда је инспектор цокнуо. Моторола је кренула да шушти и глас на радију је рекао да је ауто највероватније отишао према Авали.

Дај ми га рекао је инспектор и онда је полицајац то урадио па је инспектор рекао у моторолу Илићу слушај ме добро зови оне

горе код Кумбаре и кажи да затворе рампу у Бубањ потоку. Јана је само понављала Боже ме сачувај.

Инспектор је променио канал и звао неког Филипа да зове неку са РТС-а што је била са њима после пуцњаве у Јерковићу. Да је одма зове и види са оцем од Алексе да им дају његову слику ако има неки портрет где му се лице добро види као оне што стављају у школске витрине. Одмах да је ставе у вести. Глас из радија је рекао да ће то да уради само га је молио да пожури јер не знају шта да раде. Муж је рекао да је жена отишла до града и да ће тек ускоро да се врати и да се плаше да губе време тамо.

Стварно свака част том инспектору. Сав је као жица. Мршав и жилав увек ради неколико ствари одједном. Као да му се мозак негаси никад тако ми изгледа. Говорио је наређивао и стално питао. Баш ме занима колико је пута прошао кроз све те ствари а чуо сам после једног полицајца да је рекао да се највише даје када случај има везе са три ствари са децом женама и керовима. Инспектор је питао Луку шта се догодило са Вуком. Јадно моје дете је прво само гутало пљувачку и онда рекао да траже стазу и плави сапун. Да је човек шутнуо Вука у главу и да му је онда сапун испао из цепа.

Баш ме занима да ли ћемо сазнати ко је тај кретен. Шта ли му се мота по глави кад може да ради овако нешто?

Лука је плакао док га је Јана грлила. Инспектор га је тешио. Говорио му је да је урадио све што може и да за тридесет година колико ради није видео тако храбро дете. Хвала му на томе. Мислим да је то баш значило Луки. Рекао је да ће ухватити тог кретена и да ће му га довући пред ноге. Даће Бог. Лука га није ни слушао него је само гледао у плочице и фрижидер а онда сакрио главу у Јанино раме и кренуо да јеца.

Инспектор је јавио полицајцима код потока да траже сапун. Онда ми је рекао да их одведем код Љубише. Колико је само снег падао док смо излазили. Као да нешто није ваљало у целом том дану. Кад смо изашли рекао сам инспектору да идемо у Мила Војиновића па је он то рекао у моторолу. Да ако нађу Вука да га доведу горе. Отворио сам капију и сео на задње седиште кад је

пежо стао поред мене. Инспектор је рекао полицајцу да непали сирену јер ће да направи панику.

Људи су чистили снег испред кућа. Гледали су своја посла. Питам се колико ће проћи док несазнају шта се десило. Шипа је био код продавнице са флашом пива у руци и видео ме како седим позади у пролазу. Сигурно је мислио да су ме ухапсили.

Горе је будожер већ очистио друм. Људи су излазили из аутобуса. Сви намргођени. Боже. Нису ни знали да су им деца добро. Тек сад видим колико је то битно. Попели смо се улицом тамо између живих ограда где је све било бело. Ауто је једва извукао при врху где смо одмах видели хитну помоћ. Није било сирене само се црвено светло вртело укруг. Неки млади доктор је стајао и пушио код кола. Две сестре су биле у кабини и још два младића горе код ограда сви као духови у мантилима.

Изашли смо и поздравили их и испоставило се да несмеју да прођу од Макса који је био код капије и гледао низ улицу. Кад нас је видео мајко моја како је почео да завија. Цело насеље је одјекнуло. Сад док пишем се јечим само кад помислим. Туга Божија.

Видео сам опет Љубишину кућу. Грешна ми душа што сам био љубоморан онда током бомбардовања. Јана је била у праву да је велики новац проклетство и да за њим мора да дође и невоља. Даће Бог да све буде добро.

Док сам ишао са полицијом према кући осећао сам да нешто није уреду. Нисам знао шта тачно само ми је било мука. Још горе ми је било кад сам опет чуо да Макс завија код капије. Кад смо ушли у приземље Весна је викала на Љубишу. Хтела је да зна где су деца. Сад кад зажмурим могу да чујем како се драла. Склонио сам се у кухињу јер сам видео да су оставили упаљену ринглу на шпорету. Мора да је вода дуго кључала јер је више није било у цезви. Боже господе. Тад сам видео паковање пишкота, брашно, јаја, млеко и још пар ствари у кеси. Рођендан ће им бити прекосутра. Само кад помислим да Алекса можда неће... Далеко било.

У трпезарији је Весна дрмусала Љубишу. Шта да јој каже човек стварно. И ја би урадио као он. Како да не пустиш децу на снег. А

ја нисам ни знао да се Љуба онолико угојио. Јадан је само стајао тамо и ширио руке.

Доктор је пробао да је смири. Она га отерала у три лепе. Рекла му је даће му ископати очи ако проба још једом да је ухвати. Стварно без везе. Сви смо хтели да помогнемо. Онда је кренула да дивља. У руци је имала капу са неким црвеним цветом на врху. Махала је њом све време и понављала као луда једно те исто. Где су ми деца. Мени било непријатно па сам само гледао у јелку која је мењала боје. Од тога ми било још горе. Нико јој ваљда није одговорио и онда је мене питала. Нисам знао шта да кажем. Као да сам био крив што је Лука добро. Рекао сам јој да је код Јане и да је у њебету и да је другачији. Било ме срамота што је тако а она је на то само наставила да дивља где су ми деца где су ми деца. Једно те исто јадна жена.

Питала је инспектора где су јој синови и када јој је све објаснио хтела је да зна какав је то човек био код потока. Сви су ћутали и ту је инспектор урадио добро. Рекао је да незна а онда и да њена хистерија непомаже него одмаже целу ствар. Смирила се мало кад јој је рекао да је Вук вероватно на путу ка овамо.

Никад то нисам раније видео. Толико суза да крену од једном. Инспектор јој је тражио Алексину фотографију. Полицајац је рекао да ће новинари бити за двадесет минута ту. Весна је отишла до витрине и из фијоке извукла једну полароид слику. Како ми је само било криво. На њој су били и Алекса и Вук и мој Лука. Седели су испод прозора поред угашене јелке. Како се само смеју. Да човека душа заболи кад помисли да таквој деци нешто може лоше да се деси. На слици држе велику кутију на којој пише име онога на чему играју игрице. Сви подигли песнице у камеру. Боже. Колико је Јана била управу кад је хтела да му то купимо. Како ми је сад криво што нисам слушао.

Инспектор се згрануо кад је видео да су Алекса и Вук близанци. Рекао је нешто што је стварно испало глупо и ту је Весна имала право што се наљутила. Рекао је да вероватно отмичар мисли да ако фали један дечак који исто изгледа као други да ће то родитељима лакше пасти. После се извлачио да само покушава

да размишља као тај лудак. И да јесте и да није глупо је што је то рекао.

Љубиша је грлио Весну која је брисала очи и образе. Још увек је била у мантилу и држала ону капу са цветом. Снег јој се отапао са рамена и Боже ме сачувај изгледало ми као да и мантил плаче. Савила је јадна главу таман када је кренула дрека доле код капије. На мотороли је полицајац питао да ли да донесе Вука у кућу.

Весна је гурнула Љубишу и кренула да трчи у двориште. Запела је ногом за праг умало да улети главом у стакло на вратима. Ту јој је и капа испала како ми је само тужно изгледала она ружа кад је пала на под. Ноге ми се биле одузеле али сам и ја успео да трчим. Сви смо трчали.

Од капије је полицајац носио дете у рукама које га је држало за раме тачно тамо где су чиновни. Пар полицајаца је скинуло капе као да је... Сви су били иза то је било страшно да човек гледа. Хитна помоћ и сва полиција. Никад их толико нисам видео у насељу.

Весна је вриштала Вуче Вуче Вуче. Љубиша је јадан трчао за њом. Нисам знао шта да радим само сам стајао по страни и чекао. Да су ме питали било шта ја бих урадио. Ваљда знају то. Него ми није било то најтужније. Незнам дали сам само ја то видео. Макс је прошао и омирисао Вукову ногу а онда се окренуо и опет отрчао на улицу доле где су били полицајци и стао да завија. Туга Божија. Весна је још увек дозивала Вука када је полицајац прошао са њим на рукама. Имао је масницу преко целог образа и само гледао испред себе.

Спустили су га у фотељу у дневној соби а доктор је одмах извукао батеријску лампу и упалио је у Вуково око. Јадно дете цело је дрхтало док нас је гледало. Стварно није знао где се налази и једино је Весну препознао. Њу је позвао и питао ко смо ми. Морала је да сакрије главу у страну и загризе песницу да он нечује да плаче. Мало је био миран и онда као да му је нешто пало на памет само је стао да се цима и вришти. Полицајац га је ухватио за леђа и вратио у фотељу док је викао да га пустимо и само понављало Алекса морамо по Алексу. Ту се Весна скроз

погубила. Љубиша је добро поступио и загрлио је. Инспектор је покушао да смири Вука и неznam како је успео. Питао га је да ли су видели тог човека раније. Мали је само климнуо главом и тад сам видео да су му сузе са образа пале на под. Хтео сам да пропаднем у земљу од туге. Склонио сам поглед на јелку која је само тако треперила као да се ње ништа живо од тога не тиче. Радио је зашустљао и човек је рекао да оног кретена нема нигде. Ништа код Максиме. Ништа ни после Раковице.

Тад ми је синило. Незнам ни сам како. Само сам видео онај пут пре Стрелишта и одмах сам знао да мора да се ту провукао. Било ме срамота да кажем јер сам се плашио да непогрешим међутим чим сам се сетио Алексе одједном сам рекао да знам. Баш ми драго сада.

Кад сам рекао да знам где је прошао сви у соби су зурили у мене. Још ми чудније што је инспектор одмах поверовао. Као да има њух за те ствари. Дао је два наређења полицајцима који су били ту а онда нама рекао да кренемо за њим. Боже како ми је срце лупало. Само сам мислио на онај материјал за тарту и још увек на то мислим. Даће Бог да вратимо Алексу већ сутра и да све заборавимо на нову годину.

Кад смо стали на улицу сви полицајци су гледали у инспектора. Тад је Макс кренуо да завија и ја сам помислио да зна шта радимо а на то је инспектор рекао да су пси паметнији од људи. Било ми драго што мислимо исто. Некако тај човек увек зна шта ради и онда ми буде драго кад сам сањим.

Кад смо сели у кола инспектор је рекао полицајцу да је упали. Сирена је кренула да завија и од нас и од других кола. Јурили смо доле као први у колони. Боже колико је снег падао.

Док смо јурили авалским полицајац ме је питао да ли знам где идемо јер је сваки минут важан. Чудно је то што ме он питао а инспектор ништа. Знао сам да је тај кретен добро претражио насеље као на филмовима можда је већ гледао мапе и знао где ће да бежи. Кад смо на кривини видели Авалу сетио сам се Јане. Пало ми на памет да по први пут макар мало схватам како зна кад гледамо лото која ће куглица да буде следећа или да ће ускоро

телефон да звони или ноћу пре него што ће киша. Постало ми је јасно како незна а зна.

Тад ме инспектор питао за децу. Како се нису жалила да је неко био у насељу кога незнају. Знао сам одмах зашто јер им онда небисмо дали да се играју доле а то им је све. Кад не играју она срања стално су доле код потока. Рекао сам му за белу ноћ и зашто сви у насељу мрзе то место. Џабе кад их тамо нико невиди па могу да раде шта хоће.

Стигли смо пре стрелишта и инспектор се кроз збунио јер је путељак пролазио кроз капију. Објаснио сам му да је Сима столар пре педесет година тужио државу и увукао стари пут иза ограде па онда посадио дрвеће на ливади иза куће. Знао сам да ћемо да имамо проблем јер се тамо стаза рачва на неколико путељака одакле иде у различите делове града. Сад сам још сигурнији да је лудак све у напред испланирао.

Свраке су биле свуда по дрвећу језа да ухвати човека. Напред је на капији био неко. Мислио сам да је Симин унук. Није био он. Немам појма ко је оно био. Изгледа да су продали плац некоме. Инспектор је рекао да се искључи сирена. Онај човек је остао на огради па смо стали код њега. Инспектор је изашао и није ни упитао а овај му већ палцем показао да наставимо горе. Јежим се само кад се сетим како је то урадио. Као да је знао шта тражимо. Инспектор му ништа није рекао већ га је гледао као да ће му главу откинути.

Полицајац је угасио мотор па смо изашли. Боже колико сам се престравио. Кренули су да скачу кроз снег као дивокозе горе према брезама. Није се ништа видело само оне линије на стаблу дрвећа. Чуо сам кола иза нас и врата како штекћу било је двадесет полицајаца одједном. Погледао сам у оног човека на огради није знао где се налази сигурно јер му је капа била пуна снега а на себи је само имао дуксерицу исто кроз белу. Онда сам и ја кренуо да трчим. Само сам мислио на Алексу. Душа ме боли. И тамо ми је био његов осмех пред очима све ме стегне у грудима кад га се сетим.

Инспектор је први видео ауто поред великог бора. Драо се да

дођемо. Отишли смо око аутомобила и видели да је празан. Врата су била отворена а предње и задње стакло кроз под снегом. Да смо закаснили десет минута вероватно га ни небисмо видели од снега и инспектор је рекао да је то овај намерно урадио да је намерно узео сив ауто да бига теже нашли. Какав лудак све ти јебем. Страшно кад помисли човек како неко може да буде много паметан а много луд. Нема ничег горег.

Ништа у колима. Инспектор је пљунуо у снег. Онда се вратио до ограде и ухватио оног човека за крагну. Питао га да ли је видео нешто. Онај се јадан толико престравио да је једва одговорио а тад је и мени пао мрак на очи. Нисам храбар богзна колико али знам да то никада неби урадио.

Рекао је инспектору да је тај кретен довезао неко дете и извукао из аута и ставио му руку на раме и кренуо са њим у шуму. Да му је рекао да му је боље да ћути илиће да се врати по његово дете. Да дечак није ни реч рекао па је зато мислио да није толико страшно. Само су ћутали и отишли према шуми само што није видео где јер му је онај рекао да уђе у кућу пре тога.

Мислим да се инспектор једва суздржао да га не упропасти од батина. Ту сам мислио да смо готови и да нећемо моћи да урадимо ништа осим да различита кола оду на четири стране. Тад се и инспектору слошило чини ми се јер је чучнуо и само дахтао. Криво ми било кад сам га видео како губи вољу. У исти мах је један полицајац кренуо да трчи према дрвећу. Сви смо га гледали као да је полудео али смо онда видели да је на ливади била нека црна мрља тамо према десном излазу где стаза води за Кумодраж. Само је стао изнад ње и кренуо да виче да дођемо. Инспектор је трчао из све снаге и први дошао до тамо. Онда смо и ми остали стигли. У снегу је била капа са ушивеним словима А.И. Инспектор је отрчао до шуме сам па се одмах вратио. Сви смо га гледали кад је рекао да су горе трагови од кола. Једва је дисао али је рекао да је Алекса намерно бацио капу и да је овај заменио аутомобил. Свака част Алекси како се сетио тога.

Одједном смо сви кренули да трчимо назад према колима. Они су наставили стазом у борове а мени је инспектор рекао да сам

урадио све што сам могао и да идем кући код Луке. Одвезао ме један полицајац клинац од око двадесет година. Нисмо ништа причали.

Гледао сам до малопре Луку како спава. Само ми пролеће кроз главу шта се све десило и никако то немогу да саставим. Чудно ми само што највише мислим на Алексу а не на свог сина. Ваљда зато што је Лука на сигурном сад. Стално ми у глави последњи пут кад сам видео Алексу. Лежао је код нас у дневној соби на поду и на мојој ауто карти показивао где је Ртањ. Говорио је дечацима да тамо долазе ванземаљаци. Сад ми криво што сам му рекао да те ствари не постоје мада сам убеђен да њему то ништа није значило. Гледао ме као да немам појма о животу.

Инспектор је рекао да ако до дванест данас не нађу нови траг да ће бити све теже. Имамо још три сата онда.

Читао сам пре неког времена да ако човек мисли на неку ствар и ако то запише да је већа вероватноћа да ће дасе деси.

Алекса где год даси молим те издржи. Тражимо те.

19.02.2004.

Снег пада споро целу ноћ и са ходника сам видео да је поново све живо прекрио. Кад је Лука био мали причао сам му нешто што је мени Милутин причао кад сам био исто тако као он. Рекао ми је да кад човек гледа снег како пада мора да поверује да Бог постоји. Сад више немам појма шта да мислим јер сваки пут када је снег падао само је доносио невоље.

Успаво сам се био и онда се ватра у радијаторима угасила. Сав сам се изнервирао. Отишао сам у подрум и запалио ватру и тад је Бојан кренуо да плаче. Није плакао као кад хоће да једе него још јаче па сам одмах знао да морам да идем код Јане. Како то може неznam. Милутин је провирио из своје собе. Рекао сам му да уђе и настави да спава па сам отишао код Луке. Он је из свог кревета клатио Бојана у кревету и покушавао да га смири. Видео сам да је Бојан лицем окренут тачно тамо где Јана лежи у нашој соби.

Чудна ствар. Убеђен сам да зна иако је беба.

Лука ми је рекао да урадим нешто како би Бојан престао да плаче. Нисам знао шта и онда ме Лука више није ни гледао и то ме наљутило. Као да сам увек ја крив за све кад год ствари неиду како треба. Онда је и Милутин ушао у собу и тражио Бојана. Таман кад сам рекао Милутину да неће успети да га смири Лука је кренуо да се дере на нас да изађемо из собе. Да је ствар мало другачија опаучио бих га тамо на лицу места посред браде. Баш ме брига за пубертет и све то несме тако да прича са нама. Као да је само њему тешко.

Милутин је однео Бојана низ ходник и плач је ослабио тек кад сам ушао у своју собу. Јана је лежала скврчена на кревету. Толико је тешко дисала да сам могао да је чујем. Почела је да се извињава што се ватра угасила. Рекла је да су кухиња, двориште и подрум њена одговорност и да ми је то обећала када је ушла у кућу. Ја се тога несећам. Мислим да јој је тешко што стално лежи толико и што мисли да није од користи. Само је понављала погледај ме нашта личим. Зноји се од болова цео дан. Кад сам је загрлио било ми чудно јер сам имао осећај као да нема тежину. Ни тридесет кила.

Гледала је кроз прозор снег како пада. Хтела је да зна шта је било у оном филму што смо гледали јер је заспала пре краја. Испричао сам да је човек пронашао жену у неком куплерају где је радила на телефону иза стакла. Испоставило се да је уплаћивала паре сину на рачун сваког месеца. Причали су десет минута о томе што су се растали и што нису могли да наставе даље. Тад ме је Јана питала што су одустали једно од другог и ја нисам знао шта да јој кажем. Она ми је рекла да ја неразумем одустајање мада мислим да је пре зато што нисам баш најбоље схватио филм.

Бојан је почео да плаче и онда се Јана ухватила за стомак и кренула да стење. Кад је Бојан престао она се исправила и гледала у плафон. Боже колико је само мршава а стварно покушава да једе. Кроз зид сам чуо Милутина како пева преко брда преко брега и леденог снега. Јана каже да Милутин више чува Бојана него што је то радио са Луком мада мислим да су кроз другачији. Лука је и

као мали све држао у себи па му нетреба толико пажње док Бојан као да све осећа.

Милутин је престао да певуши. Седео сам тако поред Јане и гледао у прозор и снег како пада када је само накратко Бојан закмечео а она се поново ухватила за стомак. Питао сам је јер хоће да идемо код лекара а она је рекла да неће да би само хтела да држи Бојана.

Кад сам био код врата чуо сам кораке у ходнику а онда је Лука залупио врата од своје собе. Питао сам га шта му је а он је само понављао бежите бежите од мене. Отишао сам код Милутина у собу где је он седео у фотељи и држао Бојана у наручју. Никад раније то нисам приметио али су пахуље правиле сенке и падале свуда по зидовима због светла са улице. Дао ми је Бојана а онда ми рекао нешто због чега ми је било тешко рекао ми је да пазим шта радим јер Јана неће моћи још дуго.

Таман кад сам ушао у мрак у ходнику Бојан је опет кренуо да плаче и ја више нисам знао да ли сам луд или шта. Мислио сам да ћемо глава пући. Стално буде тихо и онда одједном врштане и тако округ. Као да смо проклети.

Кад сам опет улазио у своју собу чуо сам врата иза и тамо видео Лукино лице како ме гледа. Ту сам се сетио кад је био мали па кад се крио од мене лице му је било испод кваке а сад је већ много изнад. Мислим да ме мрзи а не знам што. Стварно дајем колико могу од себе.

Ставио сам Бојана у Јанино наручје и она је прво позвала Луку а онда ми рекла да јој дам музичку кутију поред огледала. Узела је и отворила и по ко зна који пут је кренула да свира она музика и одмах сам видео да се Бојан смеши.

После сам и ја навио ту кутију и не знам како су оно направили. Мора да је неко баш био стрпљив и спретан јер у њој имају мале шине и две лутке и онда чим човек отвори поклопац те лутке крену да иду на различите стране. Једна је мушкарац у кошуљи са малом ружом у руци а друга девојка врховима прстију држи жуту хаљину. Кад песма крене њих двоје иду једно ка другом а онда се одвоје мало пре него што се сретну. Не знам да ли је

тужно или радосно све то.

Кад је музика престала Бојан је спавао. Изгледа да је Лука већ био на ходнику јер га је Јана позвала да уђе и он је баш био груб према њој питао је шта хоће и рекао да га остави на миру. Ушао је у собу а онда кренуо назад. Тек сам тад схватио колико му је тешко. Било ми непријатно да га гледам. Кад сам окренуо главу у страну видео сам га у огледалу како стоји у ћошку и рида. Боже господо. Опет сам био окренуо главу и видео Јану како плаче. Лука је поново изашао у ходник и стао код врата. Нисам умео да се понашам. Само сам ћутао и пустио их.

Јана га је наговорила да седне поред ње. Приметио сам да је Лука другачији порастао је сад има и браду и као да су му образи више оштри. Кад је сео на кревет приметио сам да је висок скоро као ја. Јана му је рекла да је избегава већ неко време и он је на то само ћутао. Ћутао је све док Јана није добила неку чудну снагу па се успела још више уз зид изнад кревета. Питала га је како је. Мени је дала Бојана који је био скроз мокар од њеног зноја. Дала ми је и музичку кутију да је вратим код огледала.

Лука се љутио и ту је у праву. Рекао је да је једанест увече и да је глупо да сад причају о томе. Јана му је рекла да јој је криво и да мисли да у последње време има утисак да му је мање мајка него што треба да буде. Ја се са тим неслажем. Ваљда Лука може да види да није сва своја и да... Далеко било.

Лука јој је рекао да незна како је. Вук је нашао девојку и сад стално спава код ње јер је Весни све горе и горе. Нешто је ваљда урадила са маказама и Љубиша сад несме да је остави посебно не ако је сама са Александром. Стварно је то страшно јер човек може да се убије како год хоће и кад год хоће. Ако запне да то уради уради ће. Убеђују је већ пет дана каже Лука да иду код лекара јер мало мало па седне и гледа Алексину слику. Вук неће то више да трпи па стално иде код те девојке Марије. Мислим да је Луки криво због тога јер се мање друже. Каже да је већ навикао на то. Да ће Вук да буде с њом три недеље и онда ће да нађе неку другу. Онда је Јана питала Луку за ону Милицу што је долазила код нас. Нисам ни приметио да је било нешто између њих али

очигледно да јесте јер се Лука збунио кад га је то питала. Питао је откуд она зна за то а Јана му је рекла да није намерно сазнала него је нашла спаљен поклон у камину. Каже да је папир изгорео али је остала посвета.

Мислим да је Луки било глупо да прича због мене. Он је више Јанин син него мој и то сад још више знам јер је и мени било чудно да слушам о томе. Склонио је поглед у страну и рекао да је тој Милицу купио поклон а она му рекла да није фер због њега дага узме. Да као она то разуме зашто је Лука њој купио само што она немисли да је то то. Да те неке песме што су слушале заједно немају значење које Лука мисли на имају. Баш ми криво било и онда је ко за инат Јана питала јер му Милица објаснила зашто?

Лука је испричао како му је рекла да је чудан. Да понекад она не зна шта му се мота по глави и да уме да буде хладан и да јој је најгоре што тако лако пристане да ради ствари које она хоће да раде. Кад је додао да му је само било лепо са њом дошло ми да плачем. Каже Јана да није он крив што се она уплашила и да ништа од тога није случајно. Да је лепо поступио јер је ишао срцем међутим то се Луки није свидело. Ту се наљутио и онда стао да јој одговара шта је ту лепо да сваки пут када се отвори пред неким када каже како се осећа или када му је лепо да та особа или нестане или га остави или... Стао је код те треће ствари и сви смо схватили на шта је мислио. Јана је само понављала о Лука о Лука дете моје али он уместо да се смири још више се наљутио и кренуо да виче нисам тражио да трчиш по мене оне ноћи нисам то тражио од тебе. Јана му је рекла да њено стање нема везе са тим даје једноставно то морало да буде тако. Да би се десило пре или касније. Знаш да је лагала јер знам да је баш од те ноћи другачија.

Лука није могао више да издржи само је изјурio из собе и наставио да плаче у ходнику све док није ушао у своју собу. Држао сам Бојана и нисам знао шта друго. Јана је гледала у плафон па у снег па је опет тражила да јој дам Бојана. Радијатори су бубњали и било је баш топло и мислим да сам тада легао. Хтео сам само да затворим очи и онда ме је спопало од једном да мислим о Јаниној

сахрани. Нисам хтео да мислим на то али ми само долазило. Пала ми је на памет коверта у фиоци и питао сам се колико имам пара у њој и да ли ће то уопште бити довољно и само се сећам да сам одједном заспао. Боже какву сам глупост сањао.

Као Милутин стоји код врата и захваљује се оном бркатом Марету што је дошао. Ту сам се већ жив исекао од страха јер ми није било јасно откуд Маре ту кад знам да је одавно умро. Само је махао главом и понављао свашта Милутине ту сам увек за тебе. Јана је била у кухињи и прала судове. Погледам десно у дневну собу а све храна остала у тањирима некакве кости и кромпир и то ме је одједном наљутило што је све тако неуредно и прљаво. Онда је Милутин отишао до стола и ја сам тек видео свећу када је он узео. Ништа живо више нисам видео него је светлост са свеће само била на његовом лицу. Прешао је до кухиње и дао је Јани и рекао јој да је однесе тамо поред сата где је моја мајка некада седела. И онда само мрак у кући и у њему Јана носи свећу. Само јој је лице обасјано.

Кад сам отворио очи било је већ јутро. Сав сам се унервизио јер је било око десет сати. Не знам кад сам тако дубоко спавао последњи пут. Питао сам Јану дали је Милутин наложио ватру а она ми је рекла да јесте и да сам га дозивао у сну. Испричао сам јој шта сам сањао јер знам да је добра у тим стварима. Мислио сам да ће да ми каже нешто. Како сам глуп. Само је рекла да јој је криво што ме је толико оптеретила.

Размакао сам завесе и кренуо да очистим снег у дворишту али ме је Јана довела да останем. Каже да нерадим ништа и да будем са њом још ових неколико дана. Питао сам је што. Само је клатила главом. Незнам како да то кажем али мислим да зна и да ја знам. Заспала је данас око два и кад се пробудила однео сам јој ручак. Непамтим кад је онолико јела. Рекла ми је да прво зовем Луку, па Милутина па да онда са Бојаном уђем код ње. Тако је и било. Улазили смо један по један. Лука је изашао из собе и плакао. Онда исто и Милутин. Кад сам ја ушао са Бојаном рекла ми је да јој обећам да ћу да учиним све како би Лука и Бојан постали своји људи и да стално понављам Луки да оно што се десило Алекси

није његова кривица. Да му стално говорим да треба то да пусти. Неби ми толико тешко све то пало да се није десило још нешто јер сам после сео у дневну собу и читао новине кад је пукло нешто на спрату. Отишао сам код Јане у собу и видео да је кренула да узме лекове али је закачила огледало и оборила га на земљу. Просуло се у парам парчад. Док сам скупљао шиљате комаде питао сам се зашто мора увек овако да буде. Тешко нама сада са тим. Не смем ни да мислим шта ће бити за следећих седам година. Нисам хтео да види да сам се изнервирао. Уствари мислим да сам се уплашио. Пољубио сам је и седео поред ње и слушао је како дише. Заспала је око седам. Још увек спава. Гледао сам је претходна два сата. Бојан је за сада миран. Незнам како али знам и зато се молим Богу да не крене да плаче.

***

О с а м

Када сам се пробудио била је субота. Седео сам у фотељи док ми је очев дневник још увек био отворен у крилу. Неодређено сам помислио на догађаје о којима сам читао претходне вечери. За неке нисам био сигуран да ли сам их заправо сањао. Када ми је све то постало неподношљиво, устао сам и отишао на спрат.

Бојан је још увек спавао. Схватио сам да још нема ни девет сати. Кренуо сам поново у приземље, одакле сам кроз мали прозор видео оца како се приближава капији. У руци је носио велику црну торбу, а на леђима ранац.

Кретао се споро, готово да се клатио док му је сива коса налик на слабашну сламу била разбацана свуда око главе. Леђа су му била погурена али и даље снажна, прекривена плавом мајицом, низ чије су се бокове спуштале тамне линије зноја. Са врха прљавих фармерки помаљала су се два црна шпица старих ципела за која сам имао утисак да се једва одвајају од стазе. Док сам га гледао како уморно прилази трему, схватио сам колико је остарио и вероватно бих кренуо да размишљам о пролазности да га нисам чуо како отвара врата.

Ступио је у кућу и видео ме да стојим на степеништу. Гледали смо се. Око уста и дуж образа пружала му се свежа

брада налик на шмирглу. Дисао је тешко док је корачао према трпезарији. Оставио је торбу и ранац на поду поред троседа, након чега се уз уздах стровалио у фотељу.

- Донеси ми воду и инсулин - рекао је.

Отишао сам у кухињу, сипао воду у чашу и из друге фиоке узео наранџасту ињекцију.

Дао сам му чашу и гледао његове зубе како иза стакла попримају изломљени облик. Вода се сјурила у његов гркљан. Пружио сам му инсулин. Подигао је мајицу испод које се појавио брег жућкастог стомака. Зарио је врх ињекције бочно од пупка након чега је уследио крцкајући звук убризгавања.

- Јел си завршио? - упитао сам га.

- Отвори торбу - рекао ми је.

Отишао сам до телевизора и чучнуо. Повукао сам рајсфершлус дуж линије која је личила на осмех. У тренутку када сам је отворио, остао сам без речи. Окренуо сам се према оцу али је он већ био устао и кренуо према прозору.

Од дна, до врха торбе, новчанице обавијене папиром личиле су на збијене редове цигли. Само у првом реду је било преко пет хиљада евра.

- Продао си? - рекао сам збуњено.

- Завршио сам викендицу, а онда завршио са њом - одговорио је Јанко тихо.

- А огледало?

- Закопао сам га испод трема. Тачно тамо где је лети седела.

Отац је отишао до прозора. Померио је завесу у страну тако да су му воденасте сенке лишћа прекриле цело тело због чега је попримио варљив облик. Био је ту. Није био ту. И тако у круг. Клигнуо је главом а онда рекао:

- Седамдесет хиљада. Зар није то смешно? За један дан зарадио сам више него у протеклих петнаест година.

Хтео сам да га упитам зашто баш сада, али ми је постало јасно да већ знам одговор. Да би ми рекао да Јане више

нема. Да Милутина више нема. Да ћу и ја ускоро завршити факултет, а Бојан кренути у школу. Можда би ми такође рекао да тек сада разуме на шта је Јана мислила када је рекла да нема времена и да му је једино преостало да испуни обећање које је дао једног зимског дана.

Гледао сам га још неко време. Човека који је управо одвојен од сопствене земље. Тело му је залазило и израњало из сенки. Провидни обриси лишћа пливали су му по лицу и рукама. Није рекао ништа. Кратос се извукао испод троседа и спорим корацима зашао у плићак очеве сенке. Мој отац. Изгледао је другачије. Осетио сам необичну постојаност како избија из његовог тела и то ме је у тренутку потпуно испунило спокојем.

Када је тишина потрајала устао сам и кренуо на спрат. Видео сам да Бојан стоји на степеништу, сакривен иза дрвеног гелендера. Гледао је у оца као да није сигуран да ли сме да му приђе. Као да је десетак дана било довољно да га потпуно заборави.

- Иди, јави му се - рекао сам.

Брзи марш корака простро се према приземљу у облику спирале након чега сам иза себе чуо Јанка:

- Па где си бре ти? А? Чуо сам да си правио хаос док ме није било...

Отишао сам на спрат и сео на кревет. Посматрао сам књиге на радном столу које су ме безуспешно мамиле у загрљај. Тада сам поново угледао онај папир који сам јуче узео од Вука. Расклопио сам га опрезно, у страху да би могао да се распадне. На њему је усправним словима било исписано:

Напомена: Тестирања сам у сарадњи са С. спроводио над самим собом у распону од месец дана (3. март 1995 – 3. Април 1995). Недовољан број узорака да би се јасно одредила стабилност свих опција које су уврштене у завршну верзију уређаја али довољан да пројекат буде

спроведен до краја.

Испод је наведен списак тестираних могућности:

Модус 0

Упозорење: Модус не примењивати над живим бићима!

Интензиван сноп јонизујућег зрачења који дезинтегрише материју. Стаклена чаша, јабука и полароид фотографија били су декомпоновани за мање од једног минута.

Додатна запажања: Желео сам да тестирам опцију над живом, неживом и материјом за коју су везана јака осећања. На полароид фотографији смо били Јелица и ја, оне зимске вечери у колиби. Дан након дезинтеграције фотографије сањао сам сазвезђе Орион, које сам јој те ноћи показивао изнад мора. Такође сам се осећао тужно, изнурено и безвољно. Овакав исход наводи на помисао да је декомпонована материја можда наставила да егзистира у простору само у другачијем облику. У том смислу ћу додатно испитати колико снажно и на који начин разложени објекти утичу на свест особе за коју су имали велики емоционални значај. На том трагу се можда налази решење моје тезе да материја по себи комуницира и утиче на свест бића.

Модус 1

Овај модус функционисања усмерава сноп блажег јонизујућег зрачења који у кратком интервалу интензивира рад CADM2 гена. Након само једног третмана, током којег сам обрадио чеони део своје лобање, већ следећег дана сам 25% успешније избегавао наелектрисане објекте и 45% успешније погађао слике које је С. замишљао. Током предстојећих експеримената С. и ја ћемо истражити дистанцу деловања

развијене способности под претпоставком да је телепатски потенцијал у обрнутој пропорцији са раздаљином од циљаног субјекта. Иако је реч о тест фази, модус уврстити у финалну верзију уређаја.

Модус 2

Иако је овај сегмент пројекта наишао на неуспех, добијене информације представљају одличну основу за даља истраживања.

Резултате обавезно усмерити на пројекат **Кателегос**.

Основна запажања: Након десет дана праћења мојих емотивних реакција на различиту врсту музике, најинтензивнији резултати сходно претпоставци су били у вези са песмом *Тру д блу* Роџера Ина. Међутим, чак ни након десет покушаја током којих је уређај активиран - систем није успео да репродукује песму из простор-времена у којем сам боравио. Модус још увек у припремној фази.

Завршио сам са читањем и неко време само зурio у под. Затим сам осетио да наилази. Све оно што сам знао о Алексином нестанку расклапало се у мени и добијало потпуно нови облик. Сећања, претпоставке, Вукова и моја сведочења, исечци из новина и видео снимак саслушања, потрага из очевог дневника, деца пронађена у подруму... Одједном ми је тежак умор прекрио тело у пулсирајућим таласима. Легао сам на кревет и зажмурио. Имао сам утисак да се све у мени своди на нулу. Дисао сам дубоко а онда, у стању свести које је било између визије и сна, видео сам:

Алекса хода међу боровима. Више нема капу и осећа пахуље како му натапају косу. Човек иде испред њега и отвара врата аутомобила. Окреће се око себе како би био сигуран да их

нико не види. Гура Алексу унутра. Избијају на пут. Излазе из града преко моста. Док прелазе реку, Алекса посматра воду како отиче. Гледа у тамне вирове и оштре комаде леда који се држе за обалу. Окреће се и посматра аутомобиле у пролазу. Нада се да би неко од тих лица у пролазу могао да примети да нешто није у реду. Да стану и покушају да му помогну.

После моста залазе у мало насеље. Ниске куће, смрзнута страшила и комади расклопљених пољопривредних машина стоје унутар накривљених ограда. Потом велика површина прекривена снегом и на њеном даљем крају дугачка кућа испред које се убрзо паркирају. Човек гаси аутомобил и извлачи Алексу напоље. Води га у кућу.

У дневној соби поред прозора Алекса види неколико саксија из којих израстају жилава стабла усахлих биљака. Свуда унаоколо, у џаковима и пластичним пакетима флашице са водом и конзервирана храна. Сардине, грашак и кандирано воће. На средини пространог зида са једног ексера виси календар који није окренут још од јуна а испод њега угашени телевизор на малом сточићу са огромном пукотином.

Човек застаје поред стола на ком се налази чудна фотографија. На њој је висока особа у капуту. Лице јој се не види јер је на том месту фотографија исечена, а кроз ситни процеп провучен кабл који се завршава у касетофону. Човек прилази и пали га. Осим продорног шума са касетофона се не чује ништа друго. Алекса се стреса док човек озбиљно изговара у звучник:

- Нашао сам га.

Након тога човек једним покретом прста прекида шуштање и повлачи Алексу за раме све до места где се у поду налазе дрвена врата.

Говори Алекси да сиђе у отвор.

Просторија испод земље је обасјана само једном сијалицом која виси са жгољавог кабла. Док силази, у сенкама

уске просторије Алекса види лица деце. Једна девојчица седи на поду. Телефонским каблом је везана за цев радијатора. Преко уста јој под светлошћу сијалице светлуца сребрна трака. Осим ње, још два дечака су такође везана за ребра радијатора, или гвоздене цеви. Очи им се мичу у сенкама. Уста су им такође прекривена тракама и док осећа како га прате погледом, Алекса чује њихово мумлање.

- Смирите се. Смирите се. Ово је ваш нови другар - говори човек.

Алекса стоји испод сијалице и повлачи се према зиду, где у тами зуји фрижидер. Ногом случајно удара празне чиније на поду, унутар којих се налазе скорењени остаци хране.

- Видећете, он је исто добар као и ви. Сви сте на сигурном, немојте да се бринете. Алекса, дођи код мене. Дођи.

Човек је чучнуо на тренутак, након чега Алекса чује телефонски кабл како хучи кроз ваздух.

- Дођи, Алекса. Дођи слободно - понавља човек.

Алекса се окреће и без размишљања почиње да јури уз степениште, кроз дневну собу па у двориште где унаоколо нема ничега, до снега који неуморно пада. Креће да трчи неодређено, према капији одакле су мало пре дошли колима, али убрзо чује човека како виче за њим.

- Стани, Алекса! Стани! Немаш где!

Алекса чује његове кораке како брзо шкрипе у снегу. Како постају гласнији. Зна да је све ближе. Ставља руку у џеп, опипава и може да осети уређај под прстима. Испред њега нема ничег другог осим свеprisутне белине. Застаје и окреће се. Човек такође успорава ход. Посматрају се неколико тренутака док им поглед пресецају вртлози пахуља.

- Ето, видиш да није тешко. Видиш да можеш да ме послушаш - каже човек. – Не желиш ваљда да се вратиш тамо, Алекса? Међу све оне одвратне људе.

Алекса наслања палац на прекидач уређаја.

Спреман је да га притисне.

- Хајде сад, Алекса. Добри мој Алекса. Идемо кући.

Алекса дише дубоко. Посматра човека на око десет корака раздаљине. Види његово крупно тело и телефонски кабл који му виси из руке. Гледају се кроз ковитлац пахуља и у тренутку када човек креће према њему, Алекса доноси одлуку и притиска дугме на уређају. Изнурен од страха, једино чему се нада јесте да ће у следећем тренутку бити на неком другом месту.

Седео сам на ивици кревета и плакао. Када су ми се мисли разбистриле, узео сам папир и одложио га у кутију поред осталих ствари које су имале везе са Алексиним случајем.

Око пет сати сам се пресвукао, заклопио кутију и однео у подрум. Оставио сам је поред оне витрине, иза чијег се стакла лимени крелац још увек накардно смешио. Гледао сам је неколико тренутака и имао осећај да би требало нешто да кажем. Можда да се опростим од ње. На послетку сам се само окренуо и попео у приземље где где је Бојан за кухињским столом вукао дрвене бојице по великом папиру. Кроз непца је певушио уводну тему из *Змајеве кугле* и цртао велику ракету како одлеће према Месецу. Отац је седео у фотељи и читао новине. Рекао сам му да ме позове ако му затреба, да идем до града и да ћу се вероватно вратити ујутро на шта је он само незаинтересовано рекао - Мхм. Пребацио сам дукс преко рамена и изашао напоље.

Ишао сам пешке према почетној страници тролејбуса. У Кумодражу су се птице узнемирено вијале око врха топлане. Уздизале су се и пропадале уједначеним ритмом, након чега су нагло промениле смер и одједном кренуле да лете према западу.

СТИГАО САМ ДО ТРОЛЕ И УШАО НА ЗАДЊА ВРАТА И ТЕК КАДА САМ СЕО ПОСТАЛО МИ ЈЕ ЈАСНО ДА МЕ ЈЕ ВОЗАЧ СВЕ ВРЕМЕ ПОСМАТРАО У

усправном ретровизору. Најежио сам се од тог призора. Онда је притиснуо дугме и затворио врата, па смо уз хук кренули узбрдо.

Отворио сам шаку а онда је затворио. Осећао сам да је тешка. Људи у троли су изгледали одсутно, као лутке залепљене на дрвене наслоне. Вероватно сам и ја тако изгледао њима. Иако је трола зврнула и хучала, међу свима нама је владала тешка тишина и у њој нешто налик на слутњу.

Сишао сам на последњој станици и на тренутак ишао у линији са гомилом студената, који су у рукама носили конзерве пива и загревали се за предстојеће вече. Чуо сам их како се смеју и лагодно разговарају о некој небитној ствари. О томе како се један од њих – Пеца или како му је већ било име – толико напио у петак да су га ујутро нашли у орману нечијег оца.

Нови талас младића и девојака ме је ухватио поред зграде Филолошког факултета, тако да су се речи врзмале око мене као осице. Имао сам утисак да се коначно препуштам стварима које је могуће означити као лаке, безбрижне, или склоне забораву. Прошао сам поред сопственог одраза у излогу Коларчеве задужбине и унутар пресликане перспективе приметио да се небо прелива из светлоплаве у тамножуту. Хођао сам даље. Уморно и тешко, као кроз восак.

Мајица ми је била већ мокра на леђима док сам грабио према Кнез Михаиловој, једном од оних споредних улица чија имена никад нисам могао да запамтим.

Док сам прелазио препуну улицу нисам хтео да гледам ни лево ни десно, јер бих се вероватно престравио од погледа на масу. Убрзао сам корак и надомак хотела *Палас* кренуо низбрдо према Зеленом венцу.

СПУСТИО САМ СЕ НИЗ СТЕПЕНИШТЕ И ЗАОБИШАО ПИЈАЦУ, ТЕЖАК МИРИС ВОДЕ И ПОВРЊА. КРОЗ ГВОЗДЕНЕ ВРЕЖЕ ОГРАДЕ У ПАР НАВРАТА САМ ПРИМЕТИО УМОРНА ЛИЦА ПРОДАВАЦА, КОЈИ СУ

лаганим покретима паковали своје ствари и пребројавали новац. Прешао сам калдрму и ушао у тржни центар.

Нека жена је чистила на даљој страни дугачког ходника, застала и гласно кинула. Тај пискави тон ми се чинио недо-стижним. Кренуо сам степеницама према знаку на ком је било исписано *Пандемонијум*, а који је зујањем и оштрим светлом разбијао густу сенку подземља.

Доле је био смештен прави лавиринт књига. Унутар високих полица које су расле од пода до плафона, тискали су се густо збијени редови најразличитијих дела, за које би неспретно око лако помислило да су ту угурани без икаквог правила. Са врата сам видео и продавца, средовечног човека са великим носем, како кроз цвикер посматрао подужи фискални рачун.

Тада сам по први пут постао свестан тог осећаја, иако заправо нисам био сигуран о чему је реч. Имао сам утисак да је цела она напетост коју сам иначе осећао у рукама и ногама сада била трансформисана у сопствену супротност. Као да су ми мишићи добили магнет, који ме је вукао према предњем делу књижаре.

Када сам стигао до дела где су се продавале књиге страве и ужаса, видео сам две сенке девојака како се пресликавају, готово таласају преко корица у суседном реду. На тренутак су се закикотале, а потом наставиле да говоре тихо. Због облика који је сенка остављала на поду, знао сам да једна од њих има косу везану у реп.

Зурио сам у корице књига, али осим Кинга, Баркера, Лавкрафта, Е.А. Поа и осталих познатих имена, нисам могао да пронађем ништа што би имало везе само са духовима. Кренуо сам напред, према продавцу и на кратко у пролазу осмотрио девојке које су стајале поред полице.

Једна је била пунија и носила широку мајицу, која преко груди па до стомака пада као завеса. Имала је равну косу чију је леву страну пребацила иза увета. Листала је Јансонову

Историју уметности.

Одмах поред ње, сасвим незаинтересована за књигу коју је њена другарица држала, била је друга девојка због које сам осетио трзај у подлактици.

Била је сасвим једноставна. Стајала је тако да сам могао да јој видим профил. Коса јој је била везана у реп, због чега јој је правилно чело било сасвим истакнуто. Намерно је ослободила прамен изнад десне обрве и пустила га да падне све до руба јагодице. Лице јој је било нежно и тамно, док су јој се једва приметно напућене усне сливале у браду, а затим у величанствени полулук врата. Носила је мајицу на бретеле. Голе руке је држала тик уз бок, тако да су јој шаке нестале у џеповима фармерки, због чега је сребрна наруквица у облику слова С остала да виси са уског зглоба. Рамена су јој била широка, а подлактице жилаве и те две ствари су се једино супротстављале њеној изразитој женствености. Пар пирамидалних, малих груди, једва приметно је борао тамну мајицу. Таман пре него што сам зашао иза полице, у продужетку њених уских фармерки сам видео пар кожних сандала које су откривале жилава стопала.

Онда је поново уследио празан ред књига и ма колико да сам покушавао да гледам испред себе, нешто је у мени радило одмереним тактом. Покушавало да састави оно што сам у комадима мало пре видео и под дејством тог механизма сам осећао да ми подлактице и брада дрхте.

- Хајде, бре, јел си нашла то више - чуо сам глас иза себе, који ме додатно дражио, јер је био несвакидашње дубок за једну женску особу, а у исти мах и нежан.

- Ти си стварно немогућа. Не можеш да будеш мирна пет минута па то ти је - рекла је она прва, пунија девојка, једнако пуним гласом. – Човече, ово кошта десет хиљада, додала је потом.

- Јел ме ти чујеш, чекају нас већ двадесет минута - бунила

се њена другарица.

- Па шта, нека чекају. И ми смо њих чекале прошли пут.

Док су говориле, кретале су се према даљем делу продавнице, тако да убрзо више нисам могао да их чујем. Онај човек за касом је спустио нотес и гледао у мене помало језиво, тачније чкиљио, тако да му се сјај у зеницама сада једва провлачио кроз линију капака.

- Хтео сам да вас питам. Нисам ни сигуран шта тражим. Тачније није ништа одређено, само ме интересује... Да немате можда неку књигу о духовима? - рекао сам.

Поглед му је одлебдео преко мог рамена, након чега је упитао:

- Јел сте успеле да нађете?

- Јесмо, хвала вам - одговорила је крупна девојка. Нажалост, прескупа ми је.

- Нећете наћи јефтинијег Јансона ни на Бувљаку - одговорио је продавац уз осмех.

Окренуо сам се и видео пуначку девојку како стоји у сенци полице. Њена другарица је већ била на степеницама. Успео сам да уграбим тренутак када је прошла кроз сенку, након чега јој је онај светлећи знак обасјао лице плавом бојом. Затим је нестала. Крупна девојка је само неспретно одмахнула продавцу након чега је наставила да јури за њом.

Када сам поново задобио пажњу продавчевих очију, наставио сам:

- Елем, неку књигу о духовима тражим...

- Хм, врло занимљиво. Имам *Исијавање* Стивена Кинга али само на енглеском...

- Да - прекинуо сам га одмах – вероватно се нисам добро изразио. Нисам мислио на фантастику. Да немате нешто што би личило на документоване случајеве. Раније је био онај часопис *Треће око*... Ваљда још увек постоји. Ту је понекад баш било добрих прича и фотографија летећих тањира и духова,

иако су наравно све биле измишљене и монтиране. Сад... Занима ме да немате нешто у форми збирке таквих прича, или фотографија.

Док сам говорио, осетио сам да ми нестрпљење расте у подлактицама и вилице, иако нисам могао да установим зашто. Као да ме је неко упецао невидљивом куком за крагну и кренуо да вуче уназад.

- Хм... Као да сте знали... Имам нешто занимљиво за вас. Понекад се појаве људи... - заустео је продавац, а онда чучнуо испод касе.

Глас му је постао тупљи, али је остао јасан – ... и донесу свашта. Буквално свашта. Не бисте веровали шта покушавају да ми увале. Свеске из школе, фото албуме, старе календаре, изгубљене дневнике... Међутим, понекада се ту нађу занимљиве... Само да видим. Где сам је...

Претурао је испод касе и производио чудну буку због које нисам могао да одредим праву величину преграде. Слутио сам да би могло да уследи нешто невероватно. Као када у цртаћима лик из мале торбе извуче мердевине, или наковањ.

Онда је кроз гласно дахтање уследило – Ево је! Ево је!

Са друге стране стола је испловила рука у којој је била свеска. Нешто налик на телефонски именик. Пружио ми је и кажипрстом повукао наочари према корену носа. Чим сам је отворио, знао сам да то не само да је оно што сам очекивао већ и много више.

Окретао сам листове пратећи ритам продавчеве задиханости и посматрао фотографије које су биле сечене из разноразних часописа и лепљене тако да ми је папир под прстима одавао утисак узбурканог мора. Испод сваке фотографије је пенкалом, на ћирилице, уредно био написан назив часописа и година издања. Црно-беле, или зрнасто-жуте, све су приказивале оне добро познате, бизарне сцене провидних прилика које се појављују на скривеним местима.

Гвире иза намештаја, остављају силуете испод завеса, или су толико слични са предметом, да није могуће установити да ли то заиста нека прилика стоји у перспективи, или је реч о орману са фиокама и огледалима.

- Да, да, да, то је то, рекао сам нестрпљиво.

- Знао сам да ће вам се допасти, рекао је продавац задовољно. – Ви баш волите духове?

- Некада сам их волео. Духове и летеће тањире. Волео сам много *Досије икс*. Сад не толико. Хтео бих ово да поклоним свом брату. Колико је?

- Не знам шта бих вам рекао. Ја сам је откупио за двеста.

Уследила је тишина и могао сам да осетим одговорност како ме спада. Готово да је замислим као рђу, која ми нагриза стомак и груди. И још нешто. Ону невидљиву куку како ме одлучније повлачи, скоро толико нестрпљиво да сам заиста осећао крагну како се помера и ваља због тога рекао:

- Даћу вам петсто...

- Не долази у обзир, много је. Четросто ће бити довољно.

Пружио сам му новчаницу од хиљаду и док сам чекао кусур, буквално сам имао утисак да ћу кренути напоље без своје воље. Подлактице, колена и вилица су ме толико пекли, да сам се немирно вагао са пете на пету. Када ми је коначно пружио остатак, стрпао сам махнито две новчанице међу остале две, а онда новчаник и свеску убацио у унутрашњи џеп дуксерице. Захвалио сам се и скоро па одјурио у сенку.

Напољу је пар одвојених прилика развлачио своје сенке низ поплочану низбрдицу. Вероватно нико од тих људи није ни примећивао да им је корак убрзан. Окренуо сам се на другу страну и дигао главу према суседним зградама. Преко далеких кровова и мансарди полако се спуштала ноћ. Тамнија и злослутнија због наилазећег невремена. Прешао сам улицу и сео на ниски бетонски зид како бих откуцао поруку. Прљава вода која је отицала из сливиника пијаце вукла се низбрдо у

једној линији која је личила на дугачку сузу.

Вуче, за колико ћете бити у клубу?

Девет

Устао сам и поново прошао кроз пијацу, која је овога пута била празна. Кроз излоге продавница могао сам да видим пуне полице и фрижидере. Тезге замандаљене катанцима. У једној кућици, иза прљавог стакла провидео се одраз човека у црном, чувара, којег би мало вештији лопов могао да украде заједно са телевизором у који је непрестано пиљио, а да овај то ни не примети.

Кренуо сам уским степеништем према реци покушавајући да одредим по сенкама зграда колико је сунце далеко од хоризонта. Имао сам отприлике још пола сата и таман када је требало да зађем у хлад зграда, зачуло се тупо стењање из бочне улице.

Неки човек је стајао код степеништа и придржавао велики регал.

- Стани, стани, повуци га назад! Не могу да га држим више! - викао је некоме ко се налазио на другој страни уског хаустора.

Потрчао сам и мислим да би старији, проћелави човек, сигурно испустио намештај, да ме није видео како јурим према њему. Зажмурио је и под изненадним налетом воље упрегао још мало, довољно да издржи док ја не дођем и заменим га.

- Хвала ти, хвала ти дечко, рекао је док је шаке брисао о

тренерку, покушавајући да са њих скине црвену линију.

Сада сам ја чукао и подупирао тежак регал левим раменом и рукама. Додатни проблем је био у томе што га је требало придржавати у чућећем положају. Образ и уво су ми били слепљени уз лаковано дрво, па када је глас на другој страни рекао – Не могу да га ухватим како треба – имао сам утисак да допире из простране собе.

Могао сам да замислим дечака, не старијег од петнаест година и то вероватно мршаваг. Човек је поново дотрчао и онда смо заједничким снагама подигли терет и успели да га поравнамо са подом пролаза, што је у исти мах било и решење и проблем.

- Иди у три лепе Владо, могао си да ме спљоштиш! - викнуо је човек.

- Али рекао сам ти да не могу... Јел сам ти рекао да немам снаге? - огласио се поново дечак.

- Много ти хвала... Да ниси наишао, пао би ми право на лице... рекао ми је човек, који је сада био нагнут на колена и дубоко дисао - Човек ваљда има сина да би могао да се ослони на њега.

Помислио је да ћу да се насмејем.

- Немојте тако. Важно је да уопште хоће да вам помогне, рекао сам и погледао низ улицу.

Сенка је сада била ближе крововима зграда. Тачније пет редова прозора су делила ноћ од дана.

- Јел би могао да ми помогнеш само да га пребацимо до трема? Платићу ти - рекао је човек.

Погледао сам опет према косој сенци након чега је и човек окренуо главу у том смеру.

- Јел чекаш некога? - упитао ме је збуњено.

- Не, не... Покушавам само да видим... Није ни битно... Помоћи ћу вам, само морамо да будемо брзи. Морам да се спустим до реке.

- Води рачуна само. Иде невреме - рекао је.

Пришао сам орману и викнуо:

- Владо, јел си ту?

- Јесам - чуло се са друге стране.

- Да немаш можда скејт?

- Скејт? Имам.

- Хајде га само донеси молим те, брже ћемо пребацити ово чудо.

Уместо одговора сам чуо кораке како нестају у унутрашњем дворишту.

- Јел ово иде на лифт, или на руке? - упитао сам човека.

- Буквално идемо само право, живим у приземљу. Само да га дигнемо на трем, после ћу сам.

Човек је сада био усправљен тако да сам му јасно видео проћелаво лице, на којем се истицао велики, дугачки нос због којег ми је личио на хрта. Пришао је регалу и готово углавио свој шиљати нос у процеп до зида.

- Добро је, нисмо га огребали - рекао је.

- Где сте нашли оволики регал?

- Кевин је... То јест, био је њен. Изнајмили смо стан у ком је живела. Нисам имао срца да га оставим непознатим људима, па хоћу да га пребацим код себе.

Чули смо тачкове скејта како се котрљају. Чим је звук гребања престао, дрвена даска је ударила о бетон.

- Ево ме - рекао је дечак са друге стране.

- Стави га на врх регала и гурни напред - рекао сам му.

Уследио је звук ролања, због чега је скејт звучао другачије док је клизио преко тешког дрвета.

- Како си се сетио тога? - упитао ме је човек.

- То је ђалетова фора... Када сам био клинац, целу једну јесен је тако пребацивао намештај на викендици.

- Ех, кад би мој Влада тако једнога дана говорио о мени...

Хтео сам да му кажем да имам и многе друге приче у рукаву

које нису за похвалу, али је сенка све више расла на крају улице, те сам прећутао и решио да пожурим.

Човек је застењао и подигао регал. Поставио сам скејт испод њега. Када га смо га исправили, изгледао је као да левитира.

- Владо, помери се сада - рекао сам.

Кренули смо да гурамо регал, тако да се убрзо звук пластичних точкова скејта, који су се сада под тежином намештаја готово љустили о бетон, ваљао преко наших стопала. Чим смо избили на другу страну пролаза, видео сам тог малог и заиста је био мршав. Био је у оним годинама када деца нагло крену да цигљају, тако да су му фудбалски шорц неког локалног клуба и бела мајица изгледали незграпно на издуженим ногама и рукама.

- Иди кажи мајци да нам спреми сок - рекао је човек.

Дечак је отрчао напред преко травњака на ком су различите играчке лежале у трави, углавном лутке у смрзнутом покрету - лажном осмеху и са отвореним пластичним рукама, које су посезале према све тамнијем небу.

Када смо регал откотрљали до веранде, једва чујно парче грмљавине долетело је до нас преко крова зграде.

- Хвала богу да ће киша - рекао је човек. – Не могу више да поднесем ову врућину.

Човек је заобишао регал и попео се на трем где је ниски прозор био затворен. Кроз њега сам видео силуету тршаве жене како на тацни носи чаше и стаклену боцу. Човек је затим нестао кроз мрежу за комарце, коју је одгурнула ниска жена доброћудног лица и пепељасте косе као у страшила. За њом се однекуд из дубине дома вијугао сладак мирис.

- Добар дан - рекла је љубазно.

- Добар дан, одговорио сам и према ивици бамбусовог сточића померио укрштеницу, хемијску оловку и наочаре, како би жена могла да спусти послужавник.

Иза мене је уследила шкрипа отварања прозора, а затим ужурбани кораци.

- Нено, где је Влада нестао? - упитао је човек.

- У соби је са Милошем ваља.

- Да ли ће им икада досадити више... - рекао је човек љутито. - Да не може једну ствар да ми помогне како треба.

Жена се само доброћудно насмешила и брже-боље побегла у кућу. Било ми је јасно да су већ разговарали о томе, тако да сам решио да држим језик за зубима. Нагнули смо орман на ивицу отвореног прозора након чега је човек поново отишао у кућу. Искористио сам прилику и попио чашу сока од зове.

Вратио сам се до прозора и померио регал како би човек испод њега ставио пешкире па смо, на један-два-три, горњи крај извагали у спаваћу собу.

- Уђи само унутра и то је то - закључио је човек.

Послушао сам га и ушао у стан.

Осим у кухињи, унутра није било упаљено ниједно светло, тако да су се све ствари у трпезарији оцртавале у сребрној сенци, због чега сам имао осећај да сам у сопственом дому. Најчуднија ми је била једна простирка од трске, која је ексером била забодена на зид и са које ме је Анубис помно посматрао у раскораку док сам одлазио у суседну собу. Личио је на Монализу са псећом главом. Такође, у пролазу сам у кухињи видео девојчицу у белој хаљиници како седи изнад округлог стола и једе питу која је крварила на боковима. Кроз врата купатила сам чуо оно добро познато просипање воде из котлића, а када је шуштање престало, већ сам био код регала.

- Хоћемо, исто, на један, два, три? - рекао је човек.

- Један, два, три! - викнули смо у глас.

Спустили смо полако и други крај намештаја на под након чега је човек радом снажног рамена кренуо да враћа регал у почетни положај. У том тренутку, вратанца доње преграде су се на кратко отворила и дозволила ми да гвирнем, што сам

несвесно и учинио. Нисам ни сањао да ћу тамо угледати праву ризницу сећања. Разним бојицама, вероватно креонским, свуда по подлози и дрвеним зидовима, били су нацртани бродови, облаци, сунце, пушке, нешто налик на жену без уста и све оно што се на готово исти начин утискује у свест сваког детета. Облици и боје су били неправилни и слаби, тако да ми је одмах постало јасно зашто је тај прастари комад намештаја за човека имао непроцењиву вредност.

Гледао сам у њега, док је опрезно доводио регал у раван са подом. У оштру браду, шиљати нос и благо напућене усне које су откривале упорну и прецизну природу. Покушавао сам да замислим како је то изгледало.... Када је био довољно мали да може да стане у простор, не већи од обичне кутије. Свет унутар света.

- Ето, то је то. Ја ћу после да га ставим уза зид. Хајде сада овамо, можемо да седнемо на питу...

- Не могу стварно. Морам да се спустим до... - заустио сам, али је човек већ дубље зашао у дом.

Окренуо сам се и узалудно покушао да кроз прозор угледам сенку. У унутрашњем дворишту сам могао да видим оне играчке у трави и велики бршљен који се упорно пео уз оцак зграде.

Човек је већ био у кухињи. Када сам се вратио у ходник, чуо сам га како пита жену:

- Где је бре Владимир?

- Рекла сам ти где је... - одговорила је жена.

- Па да ли је могуће да не може... - љутито је рекао човек у тренутку када је прошао поред мене и уз тресак кваке отворио врата.

Онда је ућутао и ја сам преко његовог рамена могао да видим двојицу дечака како седе на високим столицама испред монитора компјутера. Нисам тачно видео шта играју. Чинило ми се да је *Бетлфилд*, или *Кол оф дјути*. Цела соба је била

потпуно замрачена, тако да сам им само видео црне главе као отиске на бледом екрану.

- Да ли је могуће!? Да ли је могуће да по цео дан можеш да.... - заустио је човек.

Нисам могао да верујем да је од свих речи изабрао баш те. Окренуо сам се и неодређено погледао у девојчицу која је приносила устима последњи комад пите, још увек млатарајући ногама тамо-амо.

Од читаве те збрке је почела да ме боли глава.

Нисам знао шта да радим тако да сам кренуо према улазним вратима и када сам поново осетио тепих под ногама, тачније оно место где Анубис све посматра својим белим погледом, чуо сам иза себе:

- Стани, стани дечко, молим те.

- Не могу, не могу, морам да идем... - замуцао сам.

Био сам већ код врата и када сам се окренуо човек је стајао као силуета, пресликан на бледом, кухињском светлу. Очекивао сам да ћу однекуд чути - *Донеси кварцину, донеси кварцину доле!* али се уместо тога преко кровова обрушила гласна тутњава неба.

Постало ми је јасно да нисам завршио реченицу тек када сам изашао на трем и чуо повике из мрачног дома – Хвала ти! Хвала ти!

Избио сам на улицу. Био сам убеђен да сам се извукао из живог блата. Застао сам и посматрао сопствене руке. Дрхтале су. Савио сам их у песницу, а потом испружио. Још увек су дрхтале. Онда сам погледао у косу сенку и видео је у даљини како се примиче последњој трећини зграде.

Продужио сам узбрдо и на аутобуској станици купио мали вињак, два пива и *Гуарану*.

Наставио сам према реци. Продужени дах ветра је прелетео преко мене, довлачећи са собом раздрагане повике групе младића и девојака који су избили из бочне улице. Било их је

десет, можда чак и више и сви су се кретали попут узнемиреног јата. У целој тој усплахирености било је нечег складног, ваљда због корака налик на стројев, док су им уједначени покрет реметиле дугачке косе девојака које су се под налетом ветра вијориле као заставе. Онда ми је мобили завибрирао у цепу:

Ту смо око девет. Можда мало закаснимо.

То је било у тренутку када сам угледао Бранков мост. Светлост је тонула и готово цео град пресецала на два дела. Један, који је био у потпуној сенци и други, због којег су старе фасаде, уске улице, а посебно камени мост били преливени светлоранџастом бојом, у којој нисам видео ништа друго до обресе нејасног надања. Журио сам доле, преко трамвајских шина. Хтео сам да видим тренутак када ће светлост заправо нестати. Тренутак када ће се дан у потпуности прелити у ноћ. Тачније, да видим да ли је уопште то могуће видети.

Било је много људи у тој улици и сви смо се кретали низбрдо, заједно пропадали у чудну перспективу у којој је у даљини отицала река. Ишли смо према шинама, које су се пружале као две сјајне змије, али када сам стигао до пешачког прелаза, у тренутку када је трамвај пролазио испод моста и остављао продоран хук у челичној конструкцији, већина њих је настављала у Карађорђеву, тражила заклон у застакљеним кафићима на чијим изложима више није било никаквог одраза.

Сачекао сам да прође трамвај, линија непомичних лица која су се клатила у пролазу, а затим кренуо кроз зараслу траву. На великим шинама је рампа била подигнута, па сам брзо прешао кроз до реке, где је неколико пећароша било нагнуто на ограду. Стајали су у линији и у тишини посматрали место где је невидљиви, најлонски конач мамиио трзаје воде. Један од њих је управо одустајао од лова и паковао опрему у војну торбу. Далеко иза њих, кроз тамо на месту где се Сава

давила у ушћу, коначно сам јасно видео оне тамне облаке.

Ходао сам према Старом железничком мосту и гледао сунце како споро пада и повлачи моју сенку назад према мосту као да је ластиш. Зурио сам у воду, покушавајући да не мислим ни на шта. Светлост је слабила. Постајала тамнија и што сам мање мислио, имао сам осећај да између мене и ње нема никакве разлике, па сам ускоро имао утисак да бледим и отичем заједно са њом.

То је увек тако било када смо се играли у дворишту и када би ми мајка рекла да уђем у кућу јер пада мрак. Онда би Вук и Алекса прескочили ограду и кренули низ улицу. Јер је падао мрак. Мајице су им светлуцале у све гушћој тами и док сам их посматрао како одлазе, остао бих код капије и покушавао да схватим шта је то у мраку због чега сам све више свестан звука зрикаваца у бриљену ограду, звезда на небу и оног чистог, летњег мириса који се ширио из охлађене земље. Када би Алекса и Вук нестали на дну улице, остао бих још само један тренутак покушавајући да схватим... Мајка је скидала постељину са конопца... Очева сенка је била изнад радног стола у поткровљу... Деда је дремао поред упаљеног радија...

Онда је ватрени бисер пропао у шуму и потонуо у воду. Само на кратко је прамен наранџасте боје остао на површини реке, након чега је и он нестало. Пао је мрак. У том тренутку ми је коначно постало јасно – да сам сасвим сâм.

Пре него што сам стигао до олупина бродова у близини Железничке станице, цело небо је на тренутак постало бело. Воз ми је хучао у сусрет. Склонио сам се од шина до ивице кеја и гледао челичну шклопозију како зврнда, ландара, пролази, цвили и нестаје и све то ми је на сладострастан начин пријало. Иза мене, зарђали и напуштени бродови су се

љуљушкали готово бешумно са оним округлим окнима, која личе на хрпу језивих, великих, рибљих очију. Један напуштени сплав био је спојен са обалом неспретно везаним даскама. Прешао сам их трудећи се да не зурим превише у тамну воду, која као да је постајала све немирнија под наилазећом олујом. Заобишао сам кућицу на којој су сва стакла на прозорима била поломљена. Нагнуо се на ограду и отворио још једну конзерву.

Преко реке, она пространа шума ми више није изгледала пријатељски, баш као ни вода која је отицала према мосту, остављајући ту и тамо тупо клокотање. У потпуном мраку сам гледао њен дубоки и непрозирни ток. У истом том мраку сам имао утисак да више немам никакав облик. Ваљда ми је зато било лакше. Када сам завршио са другом конзервом, отворио сам и зелену а одмах после тога и стаклену флашицу. Одједном је цело небо на тренутак засијало продорном белином.

Знам да је мајка била код прозора и гледала кроз крошњу трешње према небу и понављала – Да ли ће престати, да ли ће престати више?

Кад ће више крај часа? нестрпљиво би ме питао Вук када учитељица не би гледала. А једном, после свих часова, морао сам да сачекам Јанка да дође по мене. Каснио је и сва су деца већ била отишла. Ђаци из друге смене још нису стигли и ја сам седео сам поред прозора у главном холу. Гомила разних лица је зурила у мене из уоквирених рамова. Када би звонило за одмор, сјурили би смо се до пекаре и тада ми се хол чинио мањим, а када бих чекао Јанка све сам више имао утисак да постаје дужи, непрегледнији и хладнији. Сећам се, врло добро, да је изнад бине за приредбе била урамљена слика Светога Саве, који је гледао испред себе некако неодређено према белом зиду, док сам стајао поред оца и деде, који је Бојана држао у њебенцету, а људи пролазили око ковчега како би ми

пружали руку газећи латице које су већ блатњавом водом биле слепљене за под капеле. Хватали су ме за браду да би ми тихо и очима пуним суза говорили – Лука, дете моје. Била је дивна жена.

Још један воз је прошао и тада сам се тргнуо. Мобилни је показивао пола једанаест и једно писамце у углу. Вук ми је написао:

Где си нестао?

Прешао сам оне даске и поново био на кеју. Када је школопција прошла и огласила се још једном у даљини, видео сам то место. Одмах уз шине, у линији са високом оградом, била је једна дугачка барака чија је даља половина била виша за један спрат. Имала је само један прозор. Улазна врата су била двокрилна и гвоздена, а уместо крупног ланца и катанца чувала су је два човека. Изнад њих је у плавом, неонском светлу било исписано и непрекидно светлело *Подземље*. Знао сам да сам претерао са пићем, јер када сам спустио поглед како бих прешао шине тај ми се натпис још увек оцртавао пред очима. Сва чула су ми била појачана.

Док сам прилазио, један од двојице са врата ме је одмеравао од главе до пете. Трудио сам се из све снаге да ходам како треба. Врата иза њих су се отворила и изнутра сам чуо потмулу мелодију, нешто налик на телеграфске сигнале. Девојка у краткој, црној хаљини је изјурила и отишла у страну понављајући – Доле код кеја. Одмах уз шине видећеш натпис...

- Добро вече - рекао ми је онај што није скидао поглед са мене.

- Добро вече.

Имао је крупну главу и врат који готово није ни постојао, већ се сливао право из темена у рамена. На њему - лице пит-була.

- Кажи? - упитао ме је дрско.

- Јел се плаћа улаз?

- Не - одговорио је и спојио шаке тако да је песницу десне руке обгрлио отвореним левим дланом.

- Јел постоји списак? - покушао сам опет.

- Не - рекао је поново, једнако грубо.

Гледао је у страну, као да моја питања нису његов проблем. Она девојка је кренула назад и док јој је други момак из обезбеђења придржавао врата, кроз правоугаони процеп сам видео гомилу људи, тачније њихове силуете, како се пресликавају на светлоплавом строб светлу које је треперило у пратњи ритма. Таман пре него што су се врата затворила, чуо сам да типа у песми мисли гоне све до васионе. Паралелно са тим стиховима, момак из обезбеђења је врховима прстију одсвирао арпеђо преко песнице.

- Да ли постоји шанса да уђем пошто ме Анита чека.

Тек када је чуо то име решио је да ме погледа крупним, још увек једнако пасјим очима.

- А ти знаш Аниту? - упитао ме је.

- Реновирао сам ово место за њу заједно са другаром - слагао сам.

- Добро. Дођи овамо. Шта имаш у дуксу?

- Осим овог поклона, ништа друго.

- Шта је то? - упитао ме је када сам му пружио црну књижицу.

- Фотографије духова - рекао сам смирено, као да је у питању лична карта.

Једва сам се суздржао да не пукнем од смеха. Пит-булоглави је само на кратко провирио у залепљене слике, а онда ми брзо вратио свешчицу као да би од ње могао да се разболи.

- Хајде, улази унутра и немој да сам те видео да правиш срања. Не свиђаш ми се, знаш?

Решио сам да ућутим. Грмљавина је добубњала још једном,

овога пута гласнија и продорнија. Ишао сам према вратима која је отварао онај други момак. Био је млађи и нижи од свог колеге, али му се сирова снага једнако изражавала у оштрој вилици и крупним леђима, која су спајала рамена и теме жилавим луком.

Ступио сам у клуб.

Врата су се замандалила за мном и готово да сам могао да осетим тресак у леђима. Да нисам претходно попио мало више, вероватно би ми се слошило од топлоте и самог призора на толико велики број људи који су се тискали за шанком, око округлих барских столова, па све дуж степеништа на даљем крају клуба. Строб светло ми је шибало кроз главу као брзи каледоскоп и ломило ме изнутра на делове.

Код шанка сам приметио празан простор, процеп између леђа неке двојице где се испод велике табле на којој је ценовник био исписан кредом помањала шанкерка. Док сам се провлачио, једна девојка у карираној кошуљи се увила тик поред мене, тако да јој је отворени врат у пролазу оставио опијајуће благи мирис, нешто попут поморанџине коре.

Поручио сам пиво и откуцао поруку:

Где сте?

Конобар је спустио пуну криглу на шанк, па сам већ у следећем тренутку положио новац на месту где је остао влажан круг. Из пар гутљаја сам попио готово половину кригле и од тога ми је у тренутку постало још лакше. Осетио сам да ми мобилни вибрира у џепу:

Попни се уз степенице.

Тамо је гомила људи стајала у полусенци и када би светло прелетело преко свих тих глава, имао сам утисак да гледам у

достојанствени црквени хор који се управо спрема да започне службу. Ваљда сам се насмејао на ту помисао, јер ме је неки тип збуњено гледао у пролазу.

За дивно чудо, кретао сам се лако, кроз сва та лица и тела различитих облика, која су брзо мењала своја места. У одвојеним сликама видео сам једног младића како благим покретом усана љуби врат крупне девојке, затим црвене усне и између њих дугачку цигарету чијем се врху примиче оштар пламен, намрштеног клинца од једно осамнаест година као се угиба и пролази између људи и као утвара са капуљачом чкиљи у процеп између високих тела, жилаву шаку поред прозора која је одлучно клизала према женском колону, спуштала се према чашици преко сјајних, тамних чарапа и тетоважу на лопатици, уробористички приказ бронзаног змаја који гута свој реп.

На степеништу сам се провукао кроз још десетак људи и само ме је један тип прострелио непријатељским погледом. Лицем корњаче је вероватно пратио моје напредовање од дна према врху, где је он стајао као умишљени чувар између доњег и горњег нивоа.

- Где ћеш више? - упитао ме је безобразно.

Оштар, невидљиви нож ме је пресекао од очију до темена. Помислио сам да га пљунем. Брзо сам се снашао, погледао у страну и показао прстом на Вука који је већ био на три корака од нас.

- Идем код другара - рекао сам му љубазно.

Тип је осмотрио Вука и одједном се окренуо према прсатој девојци која је била испод њега и ја сам му заиста био захвалан на томе.

- Где си ти до сада? - рекао ми је Вук у тренутку када ме је повукао ка себи.

Велики осмех био је закуцан на две тачке његових образа. Застали смо и ја сам видео како му се очи шире.

- Погледај ме - рекао је потом.

Ухватио ме је шакама за оба образа и облепио јагодице прстима, тако да сам имао утисак да ме је шчепала беба Осмог путника.

- Па ти? Ти си пијан? - рекао је и почео да се церека на сав глас.

Примакао ме је и опет загрлио. На целом спрату је било неколико одвојених столова са одвратним, полукружним, црвеним, кожним намештајем. Због Вукове вике, неколико девојака и момака је погледало у мене, на кратко, након чега су наставили да разговарају.

Насмејао сам се, а онда ме је Вук одвео ка нашем столу. Напољу је још једном прошао воз. Осетио сам да нам тло под ногама подрхтава. Руке и ноге су ми утрнуле на кратко.

Наш сто је био осветљен једном малом лампом. За њим су седеле две девојке. Вук је држао своју руку преко мог рамена и водио ме као што насмејани крелац води тигра током циркуске тачке. Када смо дошли до стола, свечано ме је представио:

- Ово је другар о којем сам вам причао.

Девојке су зуриле у мене. Биле су то исте девојке са оне фотографије коју ми је Вук јуче послао у поруци. Обе су ми личиле на ону мачку са дрвета из цртаћа *Алиса у земљи чуда*, код које се из мрака прво појаве осмех и очи. Пружио сам руку и рекао своје име. Као одговор сам осетио чврст стисак и једно гласно - Нина. Други стисак је био мекши и означен као Јелена.

- Ти седи овамо - рекао је Вук уз злослутни осмех и показао ми прстом поред Нине.

Нисам се бунио. Спустио сам чашу на сто и сео на једино празно место. Могао сам да осетим линију топлоте и постојаности Нининог тела, која је избијала из њених чврстих руку, струка и снажне бутине.

У том тренутку сам за суседним столом видео неколико

мушких прилика и једну женску. Одмах сам знао да је то Анита, јер је испод и изнад усана имала две црне цртице. Седела је у масивној фотељи и била одевена у црну хаљину из једног дела која је затварала њено тело скроз до уског врата. Није ми било јасно зашто седимо за одвојеним столом, али сам онда поред Аните угледао једну крупну прилику која је додиривала њена рамена. Био сам убеђен да је то онај тип кога је несрећни сликар бацио у мајчин регал. Имао је Џокеров кез и заиста ми се чинило да је неподношљив онолико колико нам је полулуди уметник описао.

Када је и сама постала свесна нашег продуженог додира, Нина се окренула и погледала ме раскаланим, распукнутим погледом након чега је широки кез открио фиксну протезу због које ми је њен осмех личио на дирке клавира. Видео сам да је пијанија од мене.

Чуо сам *Аркејд фајер* у позадини. Ону ствар о лику који покушава да плеше, али му је тело кавез а његов ум држи кључ.

- Па где си се напио толико? - упитао ме је Вук.

- Доле, на кеју.

- Иначе, он све ствари воли да ради сâм - рекао је Вук са очигледном сексуалном конотацијом, због чега су се обе девојке глупаво закикотале.

Нисам могао а да не приметим да нас са другог краја стола Анита још увек опрезно посматра. Црна хаљина је чинила да буде стопљена са окружењем, тако да је изгледало као да нас посматра лице-маска које лебди у ваздуху. Подигао сам чашу и отпио још два гутљаја након чега сам могао да видим стаклено дно.

- Чекај, донећу ти још - рекао је Вук.

- Нема потребе.

- Не, не, не, ако сада станеш, ниси ништа урадио.

Вук је устао и одјуррио низ степенице. Осетио сам длан на рамену а затим чуо питање:

- А ти иначе не пијеш? - упитала ме је Нина.

- Не толико... Само кад ме Вук натера - рекао сам глупо и ваљда је моја збуњеност мамила да настави даље.

Јелена се на то осмехнула пакосно. Крајичком ока видео сам како се повлачи ближе наслоњу, као да се спрема да ужива у некој сцени из оних глупих, америчких серија. Када сам подигао главу, угледао сам Вука како се пробија према шанку и на тренутак ми је постало занимљиво да гледам његову силуету како нестаје, а затим поново израња из масе под дејством строба. Био је – па није био и ваљда сам због тога могао да осетим мирис снега.

Одједном ми је Нина положила шаку на главу. Оштри прсти су ми пролазили кроз косу, од темена према десној слепочници. Сав сам се најезио још пре него што је тренутак истекао. Иако ми је било непријатно, пустио сам је да одради свој заводнички трзај, окренуо се и неспретно осмехнуо.

Јелена је још увек све пратила крајичком ока и сада сам могао да их видим како се подједнако сладе мојом збуњеношћу. Само на тренутак сам осетио руке и ноге како ми трну. Стиснуо сам шаку у песницу и брзо је отворио.

- А ти и он сте добри другари?

- Вук ми је заправо једини пријатељ.

Још једном ми је прошла прстима кроз косу.

- Ниси довољно пијан. Врат ти је још увек у грчу.

Јелена се закикотала. Затим су размениле погледе у којима се безобразлук мешао са уживањем. Строб светло је прелетело преко ограде, обасјало њихова лица и ја нисам могао а да не помислим на оно што сам прочитао вече пре - на тренутак када је отац видео змију испод викендице.

- Наравно да ми је стегнут када га чачкаш.

Обе су се злокобно насмејале.

- Што, јел ти не прија? - рекла је Нина и развукла свој клавирски осмех.

Погледао сам је без речи. Очи су јој била два тамна чамца која плутају у језерцима пожуде.

- А јел теби прија? - упитао сам је.

- Наравно да ми прија. Чешкање увек и свакоме прија. Само треба знати да уживаш у томе. Волела бих да и ти мене мало чешнеш.

Праснуле су у смех. Јелена је морала да стави шаку преко уста како би угушила врисак. Чак сам се и ја насмејао. Затим су дошле к себи. Нинино лице је постало озбиљно. Када се хрпа кривудавих линија и облина широм њеног образа вратила у почетни положај рекла ми је:

- Могу да престанем ако хоћеш.

- Ради шта год желиш... - рекао сам јој равнодушно.

- Е, сад баш нећу. Уопште не умеш да се играш. Јел да Јелена? Јел да да не уме да се игра?!

Нина је извукла паклу цигарета из торбе и врховима прстију љутито кренула да скида златну нит. Јелена је климала главом као да сам их обе начисто разочарао. Вук се појавио на врху степеништа са три велика пива у рукама и још већим кезом. Догегао се до стола и спустио чаше.

- Ево ти, ово ће ти бити таман - рекао је - Е, да, рекао је Вук – Не знам да ли си чуо?

- Шта? - упитао сам га.

- Изгледа да је Жарко вечерас упуцао Лазара.

Раздраганост у Вуковом гласу ме је на тренутак поколебала.

- Молим? - упитао сам збуњено.

- У раме и ногу. Пустио ми је Љубиша поруку пре него што си дошао. Каже да је друм пун полиције.

Узео сам чашу и отпио гутљај.

- Ужас - рекао сам.

- Ма дај. Ти жалиш свакога. Ко га јебе кад је олош. Треба нам више људи као што је Жарко.

Гледао сам у Вука и негодујући климао главом након чега

се Нина нагнула преко стола и рекла:

- Овај твој другар уопште неће да се мази са мном.

Принела је цигарету до јарко црвених усана. Узела је упаљач и трзајем палца створила пламен налик на минијатурни апарат за варење. Похотно је напућила усне. Гледао сам усижани гас како мрви врх цигарете.

- Па јел то могуће Лука? Да нећеш да се мазиш са нашом Нином? - притискао ме је Вук.

То што је означио као нашу ми је у тренутку изазвало гађење.

- Ни... Нисам то... - заустио сам и одмах се покајао, јер је њена лева шака поново кренула да ми рије теме.

За разлику од прошлог пута, осетио сам да ме то заиста љути. Тачније, имао сам утисак да сам заробљен. Мислим да је Нина могла да намирише моју узнемиреност, јер је све грубљим и бржим покретима решила да стави на пробу моје стрпљење, тако да ме је сада готово већ гребала.

Вук се нагнуо преко стола и шаком је помазио по лицу. Трљала је свој образ о његов длан као нека велика, лукава мачка и нисам могао а да не приметим како се Анитино лице на даљем крају просторије криви и мршти. Поново сам помислио да ми личи на маску због чега ми се цело тело стресло.

- Видиш - рекла је Нина – Чим га додирнем, накострешу се.

Насмејао сам се и отпио гутљај, али ма колико да сам покушавао, нисам могао да се смирим.

- То је зато што си безобразна - рекао је Вук. – Јој, каква си безобразница. Не брини се. Уме он да изненади.

- Можда има девојку? - упитала је Нина безобразно.

Рука јој је престала са радом. Одмакла је лице и одглумила поглед који је представљао мешавину разоткривања и згранутости. Затим је вратила шаку на моје теме и само благо

наставила да ме додирује врховима оштрих ноктију. Тај покрет ме је чак и опустео те сам неодређено помислио како заправо покушава да ме омами додиром, а затим извуче истину из мене.

- Немам - рекао сам.

- Престао је да излази, Нина - решио је Вук да ме одбрани. – У протекле две године је само једном изашао са мном, а и то му се није свидело. Не могу да га одвојим од књиге и млађег буразера.

- А је ли? - рекла је Нина. - Па ти си паметница, значи? Теби је све ово што радимо вероватно досадно?

Само на тренутак сам помислио како је ударам отвореном шаком преко лица и то ме је баш обрадовало. Пожелео сам да се догоди било шта само да више умукне.

- Шта ти је смешно? - упитала ме је.

- Замислио сам како ти ударам шамар.

Мислио сам да ће се збунити. Уместо тога, очи су јој се раскрупњале. Као да сам јој речима запалио поглед. Рука јој је била налакћена на колена док јој је црвенкасти прстен на врху цигарете ослобађао дим налик на малог духа из лампе. Погледала је у Вука који се грчио од смеха, а затим у Јелену која је климала главом разочарано. Нина је имитирала збуњеност тако што је танке усне развукла у облик слова О. Затим ми је коначно скинула прсте са образа.

Пушила је и ћутке ме посматрала све док Вук одушевљено није рекао:

- Јел видиш? Јел видиш да уме да изненади?

- Свиђа ми се. Могу ти рећи да ми се свиђа - рекла је Нина.

– Одакле га знаш?

- Боље да ја питам њега одакле се вас двоје знате? - рекао сам.

Вук је отпио из чашице а онда упро прстом преко стола.

- Нину? Нашао сам је неколико пута. Тек сам јој из трећег

поверовао да смо се срели претходна два, јер ја никако нисам могао да се сетим. Знаш зашто сам јој поверовао на крају?

- Зашто?

- На другој журци у Војводе Степе је заспао у поткровљу - започела је Нина.

Журила је да исприча причу уместо Вука, вероватно како на видело не би изашли поједини непримерени детаљи.

- Били смо заједно у кухињи, где сам покушавала да га убедим да смо се пре тога упознали у КСТ-у, јер сам му тамо дала да ме пољуби...

- Ти мени дала да те пољубим? - рекао је Вук љутито. - Чуј ти њу, дала ми да је пољубим. Све време си гледала у мене док сам причао са оном девојком код шанка.

- Хаха - насмејала се Нина кроз продорну мелодију великог хита бенда *Килерс* – требало је да те пустим да са њом завршиш па да те питам какав је осећај љубити се са калаштуром.

- То могу и сада да ти кажем - рекао је Вук безобразно и победоносно упро кажипрстом према њеном лицу.

То подбадање је посебно одушевило Јелену, која је окренула лице и шаком прекрила издајнички смешак. Нина је покушала да удари Вука преко стола уз оштро – Марш!

Приметио сам да нас Анита посматра и да јој је израз на лицу у том тренутку постао намрштен.

- Елем, требало је да идемо код мене - преузео је Вук причу - Кренем по јакну, али сам се на спрату ваљда само стровалио преко кревета и заспао. Онда је она узела да ме тражи и када ме је коначно нашла како лежим преко гомиле јакни знаш шта сам бунцао? Барем она тако каже...

- Шта? - рекао сам и осетио како ми руке и ноге поново трну.

- Твоје име. Каже да сам тебе дозивао као будала.

- Зато сам га и и натерала да ми обећа да ће ме упознати са тобом - рекла је Нина.

- Све ти мораш да знаш, тепао јој је Вук као детету – Све мора да зна, лутка моја безобразна, јој види каква си, види каква си - говорио је Вук, сада већ толико неумесно да сам пожелео да се склоним одатле.

Нина је положила образ у Вукову шаку. Радом оштрог нокта пратила је линију његових вена према лакту. Онда су ми руке и ноге поново утрнуле и док сам посматрао Нинино умиљато лице како се трља о Вуков длан - две ствари су ми постале јасне.

Прва је била у вези са тим што је Вук сачекао да једна девојка окрене лице према мени и још једном открије свој необични осмех - само да би он окренуо своје на другу страну и упутио продоран поглед према Анити. Било је очигледно да се жена из петних жила суздржава да не устане и, можда, као што је то њена мајка њој једном урадила, зарије нокте у Вукове усне.

Друга ствар је долазила из мене.

Сличан осећај попут оног који ме је обузео у књижари, сада је поново израстао из мојих руку и ногу, само што је овога пута био много снажнији. Имао сам утисак да ми цело тело вршти изнутра и да је воља моје свести ништавна у односу на тај позив.

Постало ми је јасно да је то осећање расло у мени преко десет година, још од онога дана када сам са Алексом бежао кроз снег и улетео у хладну воду. Такође, схватио сам да је време да га пустим. Зурио сам у строб светло као хипнотисан, а потом устао. Одједном сам осетио Алексино присуство.

- Шта ти је? - упитала ме је Нина.

Нисам ништа одговорио вероватно стога што нисам знао како бих могао да јој објасним оно што осећам. Имао сам утисак да се суштина Алексиног бића налази на корак од мене. Иако нисам могао да га видим, знао сам тачно који део простора заузима. Осетио сам да се он помера и моје тело је без уплива свести кренуло за њим.

Прилазио сам степеницама. Тежак дим је растао из доњег нивоа клуба све до плафона, где је пузио и правио вијугаве облике. Већ у следећем тренутку сам био на степеништу и у даљини чуо Вукове речи:

- Где ћеш, Лука!? Седи са нама!

Спустио сам се до дна степеништа и кренуо у дим, где су се тела назирала као варљиви облици. Једна пунија девојка ми је прстом дотакла браду, након чега се озлоједила када сам без икаквог одговора само наставио дубље у масу.

Нисам покушавао да задржим грч који ме је опседао, већ сам му се у потпуности препуштао, опхрван осећањем поверења које ми је уливало Алексино присуство. Ишао је даље и ја сам ишао за њим. Вероватно сам осталим људима личио на лудака, јер сам све време посматрао једну тачку у простору, која ми је без икаквог облика била постојанија од свих околних тела.

Прошао сам још пар столова и кренуо према оном делу клуба где су светла брже мењала боју. Лица су била зелена. Затим плава. Па црвена. Све док поново нису постала сенка и ја заједно са њима. Нисам знао куда идем. Осећао сам да није ни неопходно. Алекса је одлазио према шанку и ја сам грабио за њим. Имао сам утисак да плућам у невидљивој реци.

У пролазу сам приметио једног лика чије су руке и врат били прекривени тетоважом у облику бршњена. Када му је светло обасјало лице, видео сам га како сав искежен зури у празно. Био је свуда осим ту где сам га видео да стоји. Напред, мало пре шанка, двоје су били код *Терминатор* флипера. Девојка је играла док је младић објашњавао где би следеће требало да пошаље лоптицу, коју је зауставила на врху леве палице. Испод резултата на табли је писало:

The future is not set

У пролазу сам видео два језика како се преплићу. Личила су на слузаве змије. Склонио сам поглед и видео још неколико лица. Насмешена, празна, намргођена, одлутала.

Пришао сам шанку и прво ме је попустило у рукама. Нисам стигао ни да дигнем главу, а конобар је већ био на метар од мене и искривљеним лицем чекао поруџбину. Осећао сам да је Алекса остао иза мене.

- Нећу ништа - рекао сам.

- Хајде се онда склони одатле и пусти људе да пију.

За дивно чудо његове речи су само прошле кроз мене и мислим да га је моја смиреност изненадила.

- Дај ми једно пиво онда.

Није ме ни питао које, већ је само узео испружену новчаницу и љутито отишао до фрижидера. Закуцан на зид, поред гомиле боца које су биле поређане на висећој полици био је један црно – бели портрет, приказ девојке од једно двадесет година чије је тело било усправно и избраздано мршавим грудима, које су се тискале испод корсета. Лице јој је било сумњичаво и намрштено. Одисало је приметном суровошћу, која је додатно била истакнута бледим обрвама. Био сам убеђен да у његовој дубини могу да видим обресе Анитиног израза.

Моје зурење је прекинуо продоран ударац стакла о дрво у тренутку када је конобар спустио боцу на шанк. Није рекао ништа и таман када је кренуо да услужи једну девојку, која је једва стајала на ногама, упитао сам га:

- Је ли, ко је оно на слици?

Окренуо се на кратко као да није ни знао да тако нешто постоји иза њега, а онда ми сав намрштен одбрусио:

- Откуд, бре, знам.

Вероватно је мислио да га завитлавам, јер ме је чак и после одговора неколико корака непријатељски посматрао.

Поново сам могао да усмерим пажњу на сопствене руке и ноге и врло брзо схватио да ме пулс окреће на лево, иза

леђа. Знао сам да Алекса стоји на средини просторије. Баш као онога дана када сам ушао код њих у собу, док му је Вук намештао скафандер:

- Colonel, can you hear me? Loud and clear, Snake.

Послушао сам тај импулс и леђима се нагнуо на шанк. Строб светло је одједном обасјало гомилу људи који су уз усклике и скокове дивљачки пратили ритам, још увек као неодређени облици унутар густог дима. Нестајали су и појављивали се изнова под налетом разнобојног светла. Гледао сам према месту одакле ми је допирала Алексина суштина. Не знам зашто, али сам помислио да он заправо покушава да ми стави до знања другу ствар. Затим сам усмерио пажњу у сенке и погледао према даљем углу. Био је то тренутак када су ми руке и ноге коначно сасвим утихнуле.

Чекао сам кратко да светло обасја то место и у први мах помислио да је моје трагање узалудно. Три девојке су стајале за округлим, уским столом, испијале коктеле на сламчицу и играле у месту. Ништа необично.

Таман када сам помислио да је све што се догодило у претходних пар минута ништа друго до моје уобразиља, столу је пришла четврта девојка. Промолила се из дима и загрлила другарицу која је играла у месту. Затим су обе постале сенке и за то кратко време је вероватно направила корак у страну и подигла лице, јер када је строб поново кренуо да шара простором, стајала је на другом месту. Сав уплахирен, схватио сам да је реч о девојци из књижаре.

Нисам могао да верујем да поново гледам у њу. Иако сам јој међу редовима књига лице само видео на непун тренутак, њен ми се израз готово утискивао у свест и испуњавао снажним осећајем угодности.

Играла је у месту и рукама покушавала да одобровољи своје другарице, да и њих натера на покрет. Када је постала свесна узалудности својих покушаја, није се љутила, нити јој

је осмех спласнуо, већ је само наставила да се њише са ноге на ногу. Плесала је за себе, док је мршаве руке заводљиво подизала уз глатки образ.

Појављивала се и нестајала у диму, због чега ми се њена целокупна појава чинила још мистичнијом. Покушао сам да осетим да ли је Алекса још увек у близини. Вратио сам поглед на средину клуба и као да сам могао да га видим како ми маше док полако нестаје из простора.

Поново сам погледао у девојку. Била је део гомиле али у исти мах још више своја. Вероватно је момак у црној кошуљи који се појавио ниоткуда на сличан начин доживео напон њеног тела. Пришао је и положио шаку и усну на њено мало уво, покрет који је у мени пробудио стрепњу. Док га је слушала чело јој се поново наборало, овога пута под притиском детињасте намрштениости. Када је дечко завршио своје излагање, одлучно је заклиматала главом, а затим се окренула према другарицама, као да се никакав нежељени гост не налази у близини. Њена одлучност је брзо учинила да се младић повуче и након што га је осмотрила како одлази, без икаквог израза ниподаштавања неочекивано брзо је окренула главу и у том кратком прелету приметила да је посматрам.

Мислио сам да ћу склонити поглед, али сам успео да издржим. Све се одједном окренуло наглавачке и знао сам да зауздавање неће дати никакве резултате, већ да је неопходно да се још више препустим осећају који је у мени пулсирао.

Нагнула се у страну како би другарици објаснила шта се управо догодило. На кратко су постале сенке, али чим је светло поново обасјало њена правилна рамена и глатки врат, приметио сам да окреће главу према мени. Прамен који је издвојила из косе везане у реп, још увек јој је секао поглед на пола због чега је њена целокупна појава у мени будила слутњу.

Онај момак јој је опет пришао, као да се присетио магичних речи које ће сада учинити да она промени став и таман када

сам помислио да бих могао да сачекам да га још једном одбије а затим кренем према њој, уследио је неочекивани обрт. Док јој је младић говорио она је непопустљиво кренула да зури у мене и ја сам се из петних жила бранио од тог налета. Вероватно је покушала да ми пружи још једну прилику да баталим читаву ту игру и наставим да гледам своја посла. Међутим, иако ми је срце већ ландало у глави и изненадни налет стида због неумесног зурења одсецао сав осећај у коленима, успео сам да истрајем. На моје запрепашћење, кренула је према мени. Онај момак иза ње је још једном остао згранут и заједно са мном посматрао девојку како одлучно напредује кроз гомилу.

У позадини је ишла она ствар *Пес дис он* чији сам текст једном у шали преводио Вуку:

Помислих да бих могла да свратим и видим вас опет.

И вас двоје док сте плесали...

Ох, какав је то плес био!

А док сте се смејали...

Ох, какав је то смех био!

Под и дрвени стубови су опет подрхтавали под налетом воза, док је она корачала одлучно. Став јој је био постојан и откривао сјајне кључњаче и правилно извајане руке. Цело тело јој је било уједначено, осим на месту где јој је прамен косе падао преко чела и нарушавао симетричност.

Пришла ми је и ја сам мислио да нешто не ваља са временом, јер сам имао утисак да се исувише брзо створила преда мном. Поглед јој је био морски, зеленкасто-плав, нимало мутан. За разлику од мене, била је у потпуности трезна.

Питање је било кратко и јасно.

- Шта хоћеш? Зашто буљиш у мене?

Глас јој је био мекан. Крајеве речи је изговарала необично дубоко, баш као у књижари.

- Учинило ми се да те познајем. Јел си ти данас била у књижари на Зеленом венцу?

- Јесам - одбрусила је дрско.

- Одатле те знам. Видео сам те буквално на тренутак и запамтио.

- И? Шта сад?

- Ништа, мислио сам да ћеш то схватити као комплимент.

- Искрено, то ме више плаши него што ми прија. Пијан си. Још једном ћу те замолити да се искулираш.

- Не знам шта је горе. То што сам ја пијан или што си ти потпуно трезна на оваквом месту.

- Па зашто онда разговараш са мном? - упитала ме је оштро.

- Мислим да обоје не желимо да будемо овде.

Ућутала је и погледала ме продорним, опрезним погледом који је трајао довољно да обоје чујемо:

*Ја заиста нисам тражила ништа више,
до некога ко би ми правио друштво
на плесном подијуму.*

- Идем назад, само бих те молила да ме оставиш на миру.

Закорачила је а затим само јој рекао.

- Стани само на тренутак...

Окренула се и викнула - Имам дечка – и продужила у масу само да би још једном застала када сам толико викнуо да сам уплашио дебелог типа који је за шанком књавао поред мог лакта:

- Немаш! Знаш да немаш!

Поново је стала. На тренутак је оклевала, погледала назад према другарицама, само да би видела како их онај упорни дечко већ увелико засмејава. Брзим кораком се вратила до мене и дрско упитала:

- А је ли, како знаш?

- Зато што се тако понашаш. Као да те ништа под милим богом не занима, а камоли дечко. Као да нема ствари на свету која би могла да те веже.

- А ти би да ме вежеш? - рекла је уз осмех.

Насмејао сам се.

- Не. Имам утисак да си ти – ти, све време. Без фолирања. То сам хтео да кажем.

Опет ме је погледала продорно и сумњичаво. Руке су јој сада биле прекрштене у облику знака бесконачности, због чега су јој се на раменима појавила два оштра врха.

- Језив си. Које си годиште? - упитала ме је.

- Осамдесет и осмо. А ти?

- Хајде погоди.

- Исто.

- Марш тамо - рекла је и окренула главу у страну.

- Деведесето?

- Још једном погреши и одох ја одазде.

- Деведесет и друго.

Ућутала је чисто да би ме држала на ивици и све време секла продорним погледом. Затим је климнула главом и убеђен сам да нисам био једини коме је лакнуло.

- Зашто стојиш сâм овде? Ниси ни свестан колико то лоше изгледа - рекла ми је потом.

Хтео сам да јој кажем да сам био на спрату и да сам је онда осетио у гомили, како ме без речи дозива да сиђем и пронађем је у диму и сенкама. Да сам можда десет година чекао на овај сусрет. На крају сам ипак одустао од такве сулудости.

- Горе сам седео са другаром, али се напио и почео да ме убија у појам. Не могу да га слушам када је пијан.

- И ти си га тек тако оставио самог?

- Не, оставио сам га са две девојке и једном женом. Мислим да је то сасвим фер.

Још једном је бацила поглед према својим другарицама,

које су се кикотале у друштву оног упорног момка.

- Нећеш ме терати да се љубимо и остале глупости? упитала ме је.

- Мислим да могу то да ти обећам.

Две рупице испод јагодица су нестале због чега јој је образ попримио облик бронзане пустиње. Гледала ме је и ја сам могао да осетим како ме увлачи у себе, како покушава да ме види изнутра.

- Шта ти је? - упитао сам.

- Не могу да провалим. Углавном могу да провалим од чега се људи крију. Код тебе мало другачије.

- Зашто мислиш да се кријем?

- Сви се крију. Неки више, неки мање. Али ти... Имаш нешто у себи, само ми се чини да ни сам то не знаш.

Осетио сам да ме је у трену разбуцала речима и вероватно сам због тога постао мало трезнији. Људи су били силуете без лица док је музика одлазила даље, као да нема никакве везе са нама. Глупаво сам слегнуо раменима и погледао у под. Нисам рекао ништа.

- Пусту сад то - рекла је. – Треба ми ракија.

Нагнула се на шанк тако да јој је образ долебдео до мог. Иако је цела просторија била под облаком тешког дима осетио сам њен мирис који ме је подсећао на чисту постељину. Онај непријатни шанкер је након њене поруцбине у потпуности променио израз лица, који је сада личио на мачку коју чешкају, насуо ракију из боце на којој није било етикете, а када му је девојка пружила новац и рекла да не треба кусур, само је кратко савио главу у знак захвалности, покрет који је учинио да му велика светлећа туфна прелети ћелом. Слистила је ракију у једном цугу. Уз мало муке сам исто урадио са остатком пива.

- Хоћеш код нас за сто? - упитала је и окренула се да извиди ситуацију.

- Може, рекао сам и готово већ кренуо, након чега је уследио чврст стисак на подлактици.

- Чекај, онај кретен се још није склонио.

Погледао сам према ћошку и заиста, дечко у црној кошуљи је још увек стајао између њених другарица и из петних жила покушавао да им држи пажњу на својој причи коју је упорно разјашњавао кажипрстом, неспретним додирима, а понајвише широким осмехом. За разлику од тренутка кад сам га први пут угледао, сада ми је дошло да га загрлим као брата.

- Хоћемо код вас горе? - упитала је.

- Не, стварно не могу... - заустео сам да кажем, а онда приметио Вука како се креће кроз масу затворених очију.

У први мах сам имао утисак да месечари, али је следећи трзај светла открио Анитин озбиљан лик. Њена шака је била на Вуковом рамену, тако да је управљала њиме као некаква мајка која води кући неваљало дете. Пролазили су кроз гомилу брзим кораком. У пар наврата Вук је раменом закачио људе у пролазу, због чега је иза њега остало неколико непријатељских израза за које Анита очигледно није марила.

Обоје смо их посматрали како избијају из гомиле и настављају према шанку, где сам приметио постојање црних врата тек када је Анита кроз њих спровела Вука. Гледао сам како се врата затварају и поново постају зид. Оклевао сам неколико тренутака и одлучио да не одем за њима.

- Хајдемо на спрат - рекао сам.

- Јел се не бринеш за њега? Ова изгледа као да је баш испиздела.

- Снаћи ће се он. Не могу увек да се петљам у његове глупости.

Ухватила ме је за руку и кренула напред. Опет смо били у нејасним, тамним покретима, због чега сам имао утисак да се губим и враћам у таласима. У целом том магновењу, чврст стисак њене шаке ми је био једина водиља и ја сам му

се предавао без икакве мисли. Руку је држала тако да су јој се вретенасти мишићи осликавали на раменима - ситан и правилно извајани рељеф. Разна лица су још једном била у низу, готово израњала из таме под дејством оштрог светла и као на траци сам могао да видим погледе који су постајали све тежи што је ноћ више грабила према врхунцу.

Када смо кренули уз степенице, видео сам да нам Нина силази у сусрет. Била је уплакана. Размазана шминка јој је правила две љубичасте баре око јагодица, које је брисала зглобовима дланова. Јелена је јурила за њом и викала:

- Чекај. Нина, чекај... Пустити кретена.

Нина је само наставила даље и још бржим кораком повије-не главе излетела из клуба. Кроз отворена врата сам под обрисом неонског светла приметио да напољу пљушти. Пре него што су се врата затворила, видео сам Јелену како оклева а потом истрчава за својом другарицом.

На спрату је ствар сада изгледала другачије. Наш сто је био празан, баш као и онај суседни на ком је Анита седела са оним човеком. Уместо њих, гомила клинаца и клинки је седела свуда унаоколо или се преливала преко кожних треседа. Били су попут ликована на оним барокним сликама где гомила људи оргија хедонистичком снагом, па је тешко разлучити чија је чија рука или нога. Хрпа младих и насмејаних лица гледала су једна у друге, љубили се, викали, пили, пушили. Могао сам да осетим да ми срце бубња под налетом животне енергије - осећаја за који сам био убеђен да сам једном затурио у себе, без наде да ћу га икада више искусити.

Сели смо на двосед. Њена рука је била надомак моје и ја сам подвукао прсте испод њених. Додир јој је био чврст и нежан у исти мах. Ћутали смо неколико тренутака а онда је рекла:

- Ако останемо овако ја ћу сигурно заспати. Причај нешто.
- Не знам шта бих ти рекао. Чудно ми је све ово. То како

изгледаш. То како сам те угледао. И како сада седиш поред мене.

- А како то изгледам?

- Познато. Немам утисак да се никада нисмо срели, већ да те заправо само дуго нисам видео. Ваљда зато не осећам да треба да причам, јер верујем да све већ знаш о мени.

Воз је напољу прошао још једном, због чега се цео под поново затресао. Њен длан је дрхтао преко мог.

Гледали смо испред себе. Журка је досегла онај тренутак после врхунца када људи хрле ка шанку како би се освежили и кренули у нову рунду. Изнурени од банчења и са капуљачама на главама личили су на духове који лутају у зачараном простору, са притајеном надом да ће се неко појавити и ослободити их клетве.

Кроз прозор сам видео да је киша престала.

- Свиђа ми се како говориш - рекла је.

Онда сам је погледао. Оклевала је и гледала низ степениште, а затим окренула главу. Два крупна, зелена ока су ме посматрала чежњиво. Једва приметан осмех јој се котвио на уснама. Цело тело ме је вукло ка њој, али сам се суздржао.

- Студираш?

- Енглески језик. Енглеску и америчку књижевност.

- Јел пишеш?

- Покушавам, али не умам да успоставим структуру. Мислим да ако бих икада написао књигу, да би била напорна. Да би све у њој било с брда с дола и расуто тако да би људи морали да преврћу стране како би успели да било шта разумеју.

- Аха, ако је тако, онда боље немој ни да почињеш - рекла је уз осмех а након тога додала - Имаш нешто у себи. Не знам шта је мада ми се чини да је тешко.

Оклевао сам неколико тренутака. Када је строб у два наврата открио њен смарагдни поглед, само је излетело из мене:

- Понекад имам утисак да у мени живе два човека и да не могу да одредим који сам од њих. Онај други сам ја сада, успевам да се искобељам и живим у тренутку. Са њим је све у реду. Онај први ми је проблем. Живи од сећања. И то од лоших сећања. Не може да се одвоји од њих и то је оно што ме разара. Имам утисак да што више размишљам о болним и тужним стварима, то сам постојанији. Али искрено, мислим да сам вечерас, макар на кратко оставио то све за собом и мислим да ће од сада ствари бити потпуно другачије.

Испуцао сам смисленост значења речи и као да је она могла то да осети. Није часила ни часа. Устала је и повукла ме за собом. Њено делање је заправо била утеха и то снажнија од било чега што смо могли да изговоримо.

- Хајде да играмо - рекла је.

Хтео сам да кажем да не желим. Уместо тога сам се препустио и устао. Одшетао смо до оградe. У току је био очигледан интермецо, јер је ди-цеј пустио једну баладу *Блек киза*. Песму о човеку који је исувише престрављен да би волео.

Пришла је и ставила ми руке на рамена. Ухватио сам је за струк и само за кратко осетио ону благу непријатност првог, интимнијег додира која је убрзо нестала.

Тачније, убрзо је све нестало.

Дух ми је улазио у стање контратеже на рачун чула којих сам све више био свестан. Под дејством додира, посебно нежних врхова њених прстију који су били положени тик поред мог врата, онај нелагодни осећај је мењао свој облик и постајао сопствена супротност.

Њихали смо се у уједначеном ритму док су нам образи били спојени.

Када се песма завршила, осетио сам снажну потребу да изађемо напоље.

- Хајдемо негде - рекао сам.

- Где?

- Било где. Смислићемо нешто у ходу.

Гледала ме је неколико тренутака. Прво у очи, а затим у усне. Решио сам да још не прекршим обећање због чега смо се обоје насмејали.

- Хајде - рекла је.

Када смо сишли низ степенице, за столом где су биле њене другарице није било никога. Извукла је мобилни и замлатарала главом у знак негодовања.

- Сигурно су мислиле да сам отишла.

Док је куцала поруку, говорила је:

- Не могу да их кривим. Онај је баш упоран.

- Јел би могла да ми даш минут, молим те?

Климнула је главом, због чега јој је онај прамен заиграо и на кратко пресекао зеленкасти поглед.

- Чекај - рекао сам. Упиши ми свој број.

- Непроверљив си - рекла је и погледала ме испод ока.

Пружио сам јој мобилни, након чега је спретним покретима прстију откуцала десет бројева. У празно поље је уписала Сара. Пружила ми је мобилни и ја сам га прихватио са изразитим осећајем олакшања. Отишла је до шанка и затражила чашу воде. Више није обраћала пажњу на мене, тако да сам то схватио као прећутну дозволу да оконча сам своју ствар.

У приземљу је било много мање људи и сви су ми личили на хрпу зомбија из оних Ромерових филмова. Стајали су сами, или у паровима, и оклембешеним рукама се њихали у све споријем ритму. Застао сам и сачекао погодан тренутак током којег је ћелави шанкер покупио боце и чучнуо испод судопере како би их ставио у гајбу. Онда сам се провукао кроз врата, убеђен да сам ушао у зид.

Одједном сам се нашао у уском, мрачном ходнику. Схватио сам да сам скоро потпуно трезан, јер сам јасно осећао страх. Пало ми је на памет да се одмах вратим. Та је мисао трајала таман толико да погледам црно-беле плочице и даљи крај

ходника, одакле је кроз отворена врата са десне стране допирало загасито жуто светло. У следећем тренутку сам ходао по тој шаховској табли од пода, очекујући да ћу ускоро чути ма какав звук.

На пола пута до отворених врата приметио сам да крај ходника заправо није зид већ велика стаклена врата, у којима сам са страхом гледао у сопствени одраз. Илузију, која је постајала све већа. Савио сам главу и наставио даље, питајући се да ли ме Сара још увек чека. И шта ако ми је дала погрешан... Нисам хтео да мислим на то.

стигао сам до врата и послушао. Онда сам провирио и одмах схватио да је касно да се повучем јер је Анита видела парче мога лица. Само сам продужио корак и већ у следећем тренутку стајао унутар собе.

Оно што сам видео ме је на чудан начин испунило мешавином туге и збуњености. У први мах нисам имао представу чему та просторија заправо служи. Личила је на приватну собу и канцеларију у исти мах. Целокупан простор био је испуњен благом светлошћу стоне лампе, која је обасјавала бели тепих и од рубова отворених завеса правила таласасте облике на зиду. Напред, на треседу је седела Анита, док јој је Вук спавао у наручју са ногама које су се развлачиле све до краја намештаја. Био је у дубоком, бестрајном сну.

- Уђи - рекла је Анита.

- Нема потребе - рекао сам. – Тражио сам тоалет.

- Не лажи, ти си био са њим за столом. Њега тражиш. Уђи слободно.

Направио сам три корака и нашао се на средини собе.

Анита ме је продорно посматрала кроз једну косу линију шишки која падала преко њеног лица. Имала је мали нос и пуне усне, и да нисам чуо причу њеног брата, претпоставио бих да је само мало старија од мене. Док је говорила, она необична тетоважа изнад усана се мицала у ритму изговорених речи и

то ми је изгледало хипнотишуће. Тело јој је сада било обасјано светлом тако да више нисам имао утисак да јој лице личи на маску. Коленима је на кратко подигла Вукову главу како би се уздигла на наслону. Тај је покрет открио крупне груди које је црна хаљина вешто сакривала. Затим је положила обе шаке на Вуково раме.

- Јел можеш да ми кажеш нешто? Јел се он увек понаша као идиот?

- Шта је урадио?

- Није битно шта је урадио... У ствари, на моје очи је гурао језичину у уста оне клинке. Ето, шта је урадио.

Шта год да бих рекао звучало би глупо, тако да сам решио да ћутим и гледам у Вука.

- Кажи ми. Мислим да имам право да знам - наставила је када је моја одбрана успела - Да ли је стално овакав? Преживела сам ја и много горе, само не бих да губим време са њим. Немам више ни времена, ни снаге да се бакћем са клинцима и кретенима.

- Није увек такав. Уме да буде неозбиљан, али није намерно безобразан.

Још увек сам гледао у Вука, његово мирно лице и широка рамена, на којима су се Анитини прсти подизали и спуштали. Дисао је кроз нос једва чујно и у правилним размацама, као да је сан супротност његове природе у трезном стању.

- Изгледа да сам то ја. На крају увек водим рачуна о некоме - рекла је Анита.

Било јој је непријатно тако да више није гледала у мене. Подигла је длан и помазила Вука по коси.

- Морам да идем - рекао сам. – Кажи му да ћу га звати сутра... Односно данас.

- Само још једна ствар - рекла је. – Чула сам да је имао брата. Шта се догодило са њим?

Застао сам и без размишљања изговорио:

- Киднаповао га је човек по имену Бошко Данилов. Да Алекса тог дана није оставио своју капу у снегу, ко зна када би полиција нашла тог лудака и децу коју је држао у подруму.

- А са њим? Шта је било са Алексом?

- Нико тачно не зна. Полиција тврди да га је Данилов или убио, или предао некоме другом. Вук такође у то верује.

- А ти? У шта ти верујеш?

Гледао сам у Вука и тек тада схватио колико му је лице другачије. Колико је времена прошло од онога дана када смо се последњи пут у животу санкали.

- Верујем да је тог дана Алекса заувек остао у мени. То је једино у шта заиста верујем.

Вуково лице је и даље било непомично. Анита је наставила да га мази по образу без иједне речи. Изгледало је као да у наручју држи нерешиву тајну.

Отишао сам назад до врата, а како нисам чуо никакав поздрав, кренуо сам да јурим низ ходник.

Начисто сам заборавио да ће ме шанкер можда видети кад изађем кроз врата, па када сам поново ушао у клуб чуо сам га како виче на мене:

- Ало! Ало! Шта си радио тамо?

Више ми је било мука његовог безобразлука и те углачане главе која је мењала боје. Кроз светлосни зрак сам видео да намрштено буљи у мене.

- Шта те брига. Анита ме је звала, рекао сам дрско и неколико тренутака гледао како ме беспомоћно посматра очима које су севале.

Онда сам се окренуо. Сара је још увек била ту и у тренутку сам осетио огромно олакшање. Пришао сам и ћутке је узео за руку. Кренули смо према излазу. Са звучника је глас Пол Бенкса певао о томе да је другачије сада када сам старији и када знам да нећу видети то лице опет. Ди-цеј је гњечио слушалицу између увета и рамена, док је другом руком наме-

штао наочари. На мајици му је писало MOTHERFUCKA и било је очигледно да у том стилу жели да приведе вече крају.

Прошли смо поред оне двојице из обезбеђења, који су били нагнути на зид са капуљачама на главама. Било је скоро четири сата ујутро. Преко реке сам видео обресе зграда на којима није било светла.

У тишини смо се Сара и ја држали за руке и одлазили назад према мосту. Само сам се још једном окренуо, јер ми је на тренутак пало на памет да ће Алекса бити иза мене. Међутим, тамо је било само неколико пијаних типова који су се тетурали стазом.

Ходали смо поред реке у тишини. Затим смо се попели на Бранков мост и кренули према Зеленом венцу. Када смо дошли до станице прстом сам показао према врху недовршене зграде и рекао:

- Хајдемо горе?

Сара није рекла ништа, већ је уз кикот кренула за мном. Прошли смо кроз разбуцану капију и ступили у бетонско приземље одакле су степенице расле у цик-цак, као у оном нивоу *Метал Гир Солида* пре него што уследи борба са хеликоптером. Трчали смо узбрдо и у неколико наврата застајали како бисмо дошли до даха. На одморишту седмог спрата, стајали смо загрљени на хладној промаји која је најављивала свитање. Нисам могао да јој видим лице, али сам осећао њен дах на сопственим уснама. Мирисала је на жваке и алкохол. Није још било време за то.

- Још само мало. Ту смо - рекао сам јој.

Када смо стигли до врха, провукли смо се кроз један мали отвор на плафону. Велика конструкција се издизала на средини равног крова и подупирала оквир на којем ће једнога дана бити залепљене рекламе. Попео сам се на њу, а потом сео на ивицу рама.

- Хајде, дођи! рекао сам јој и пружио руку – Знаш како је

добар поглед одавде.

У следећем тренутку је седела поред мене. Све је мирисало кишу. Гледали смо Београд који је још увек спавао, док се у даљини издизао торањ на Авали. Обновљен и светао. Окренуо сам се и посматрао њене очи које су се само назирале у тами. Затим сам решио да прекршим обећање. У потпуној тишини и надамак свитања, Сара и ја смо били две спојене сенке.

Е п и л о г

У касно летње вече Бојан излази из куће. Прелази преко трема, опрезно затвара капију и полако одлази низ улицу. На дну великог џепа његове дуксерице назиру се оштре ивице.

Месец величине нокта је закован на небу. Неколико подераних облака плове према њему. Прозори на комшијским кућама су отворени, због чега у пролазу чује какофонију гласова са телевизора. У уским улицама нигде никога.

Залази у мрачно двориште, стаје испред врата и одмерено куца. Одмах потом чује Огњена како виче:

- Упадај!

Отвара врата и док иде кроз ходник, по старој навици гледа према дневној соби како би поздравио тета Бранку. Фотеља је сада празна. Само је наслон обасјан светлошћу која допире са телевизора и на штофу оставља нејасне сенке. Наставља низ ходник и улази у собу где Огњен стоји поред радног стола на којем је положен прастари телевизор. Из њега каблови падају све до пода, тачније до задњег дела металик уређаја марке *Панасоник*.

- Уђи, мислим да сам успео да га повежем, рекао је Огњен - Нашао сам на тавану овај телевизор, пошто су на новим улази другачији.

Окренуо се према Бојану, а затим вратио поглед према плавом екрану.

- Мислио сам да ће и Лука доћи са тобом - рекао је Огњен.

- Он је код Саре. Нисам сигуран да би хтео да види ово, мада вероватно зна шта је на њој. Била је у подруму. У једној кутији поред гомиле новинских чланака. Изгледа да је то у оно време била велика ствар.

Бојан је из џепа извукао касету и пружио Огњену, који ју је попут археолога испитао са свих страна и закључио:

- Тале каже да се не користе скоро преко двадесет година.

Положио је касету на уста видео-рекордера. Била је одговарајуће величине. Благо је гурао, све док се механизам није покренуо и усисао иза сребрнкастог поклопца. Притиснуо је дугме за премоћавање. Механизам је кренуо да штекће.

- Шта си урадио са школом? - упитао је Огњен.

- На крају ћу бити одличан са две четворке, али ћу имати око педесет и пет поена за пријемни. То је сасвим ОК за гимназију.

- Знаш шта ми никада није било јасно? Зашто то никад ниси користио за контролне и друге ствари у животу. Чисто да олакшаш себи?

- Не иде то тек тако... Упорно говорим људима... Немам скроз контролу над тим. Мора прво да ме притисне јак осећај. Љутња, страх, радост... Било шта.

- Као оног јутра код Стрже?

- Баш то. Чим је његова мајка кренула да виче, пред очима сам видео пикавац како пада на тамну флеку. Тако сам знао да је канистер преврнут иза куће и да је бензин исцурео.

- Човече, лудило...

- Нисам то рекао Стржи, али знам - а не знам како знам - то је био њен пикавац. Случајно би га бацила.

У позадини је механизам још увек премоћавао касету.

- Да ми је неко други причао не бих му веровао - рекао

је Огњен одушевљено – Хајде следећи пут када ти се деси слична ствар, само ми кажи. Јел хоћеш?

Механизам је умукнуо и екран је нагло поцрнео.

- Ево, сад знам шта следи - рекао је Бојан и прстом показао према телевизору.

Њихова лица су одједном попримила озбиљан изглед. Огњен је прекрстио руке и намргођено чекао почетак снимка. Бојанове очи су готово постале две линије. Деловало је као да стрепе од онога што ће уследити. Пре него што је снимак почео, на уводном екрану су титрала жута слова:

Саслушање Бошка Данилова

Београд: ПС Вождовац, 31.12.1999.

Инспектор Константин Вељковић

Психијатар Јасна Илић

На једном крају стола седи Бошко Данилов. Његово тешко тело се прелива преко мале столице са пластичним наслоном. Руке су му положене на сто. Дланови окренути према плафону. Из ситних очију му низ глатке образе теку сузе и нестају у слабој бради.

Наспрам њега, лицем у лице, седи инспектор, а са његове леве стране психијатар. Рукави на Константиновој кошуљи су навучени до лактова. Прсти шаке преплетени и нагнути на сто. У кесици за доказе, поред његових дланова, је мали касетофон. Јасна не скида поглед са Бошка. Десном руком врх оловке држи прилепљен уз површину папира, а затим креће да записује у тренутку када Константин наставља да притиска:

- Где је Алекса?

- Не знам, не знам кунем се - одговара Бошко који не помера главу.

Поглед му остаје смрзнут на једној тачки која виси на зиду

иза Константинових леђа.

- Зашто си их киднаповао?

- Зато што ми је тако рекао...

Бошков поглед се враћа и лепи за Константинов. Његове ситне очи се благо шире и он почиње брже да говори:

- Глас. Прво је избијао из екрана телевизора док га нисам разбио. Онда је почео да ми се јавља преко радија око два ујутро. Зна све о мени. Зна све о мом оцу и мојој мајци. Зна зашто сам био кажњен. Видите ово?

Бошко застаје и подиже кошуљу. Свуда око пупка, налик на хијероглифе приказују се ожиљци различитих величина. Бошко их благо додирује и одушевљено говори:

- Тај глас зна одакле ми сваки од њих. Сваки! Ником никада нисам рекао, а знао је за оца и кабл од телефона. Чак је и знао где сам оне керове закопао у дворишту, када сам био мали, и за ону ватру што сам запалио на тавану.

Бошко спушта кошуљу и обара главу, довољно времена да Јасна запише реченице, након чега додаје:

- Рекао ми је да морам да их заштитим ако хоћу да се искупим.

- Кога да заштитиш?

- Ту децу. Ту јадну децу.

- И то ти је рекао глас из радија?

- Да! Не чује се иначе, али ако укључите снимање онда се све чује.

Константин сумњичаво гледа у Јасну. Потом се нагиње на сто и преплиће прсте.

- Ви ми не верујете. Па ево га, ево је касета...ту - брани се Бошко - Имам све снимљено. Говори ми како Алекса мора бити спасен. Оне вечери када сам га први пут видео било ми је јасно да је исувише чист за ону децу. За оног свог брата кретена. Јел сте видели тог малог?

- Да, видео сам Вука - одговара инспектор.

- Па, ваљда вам је јасно о каквом је малом смраду реч. Можете да замислите колико би он лоше утицао на Алексу? То сам одмах схватио оне ноћи кад сам их први пут видео, а исте вечери ми је глас потврдио да сам у праву. Да морам да спасим Алексу. Ево, пустите. Пустите касету кад вас молим.

Константин преко стола прстима гура кесицу према Бошку. Овај је хитро узима и извлачи касетофон. Крупним палцем притиска дугме на дну бочне стране, након чега следи шкрипа премотавања касете. Константин и Јасна размењују поглед у којим се забринутост меша са сумњом. Бошко притиска још једно дугме, а затим још једно. Са малог звучника се прво чује кратко шуштање а онда мук. После десетак секунди, Бошко упира прстом у справу и виче:

- Ево га! Ево га! Јел га чујете?!

Константин нагиње ухо према касетофону и крајичком ока гледа у Јасну која му потврдно клима главом.

Са звучника, осим једва чујног шума не допире никакав други звук.

- Да, чујем - одговара Константин.

- О, хвалим те Боже. Очекивао сам да ћете да помислите да сам луд. Јел ми верујете да сте ви први људи који су ми поверовали?

- Погледај ме - каже Константин озбиљно - Где је Алекса?

Бошкове очи се смањују у тренутку када креће да одговара:

- Не знам. Хтео сам да му помогнем, али је кренуо да бежи из подрума. Рекао сам му да стане, да му нећу ништа... Трчао је према огради и онда је застао. Гледао ме је... Као... Као да је мислио да хоћу да га повредим. И... И...

Неколико тренутака Бошко зури према средини стола као да пред собом види потпуно другачију слику. Нови талас суза му клиза низ образе.

- Убио си га, зар не? - притиска га Константин.

- Не, не! - виче Бошко и негодује брзим покретима главе

због чега му сузе одлећу према зидовима.

- Четрдесет година можеш да добијеш за ово! - виче Константин. – Јел си га предао неком другом?

- Не, не, нисам га ни такоа! Били смо у дворишту и он је само на моје очи...

Бошко поново престаје да говори и обара главу.

- Шта? Шта? Шта је на твоје очи?

- Нестао је - одговара Бошко и подиже главу са које се црни толико мутан поглед, да се Константин у трену повлачи према наслону – Нестао је, схватате ли! Био је испред мене и одједном нестао!

Од тог тренутка, па све до краја снимка Бошко Данилов потпуно разуларено понавља три ствари:

- Нисам га ни такнуо! Стајао је преда мном, а онда се одједном претворио у снег, схватате ли? Алекса је на моје очи постао снег!

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-31

КРЕЧКОВИЋ, Владан, 1988-

Алекса или кроз снегове и сирене / Владан Кречковић. - Београд
: ЦЕКОМС

- Центар за комуникацијске студије и истраживања, 2018
(Београд : Скрипта
интернационал). - 226 стр. ; 21 cm

Тираж 100.

ISBN 978-86-80990-05-7

COBISS.SR-ID 266274572